

Fastställande av budget 2023 med plan för
perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar
för Hälaryda kommun

5

2022KS284

§ 362

Dnr 2022KS284

Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun

Beslut

Kommunstyrelsen förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun enligt kommunfullmäktiges beslut den 16 juni 2022 § 100 med tillägget att kommunfullmäktige noterar att ett nytt strategiskt program för mandatperioden 2022-2026 ska arbetas fram och behandlas av kommunfullmäktige under första delen av 2023.

Avstår att delta

Patrik Linde (S), Ulla-Karin Johansson (S), Thomas Gustafsson (S), Roland Jonsson (MP) och Peter Arvidsson (SD) avstår från att delta i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige fattade 16 juni 2022 beslut om budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun.

I 11 kap. 10 § kommunallagen (2017:725) anges att anges att ”de år val till fullmäktige har hållits i hela landet ska budgeten fastställas av det nyvalda fullmäktige”. Det innebär att kommunfullmäktige ska behandla budgeten ytterligare en gång.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 22 september 2022
- Kommunfullmäktiges beslut 16 juni 2022 § 100
- Kommunstyrelsens beslut 2 juni 2022 § 225
- Budget 2023 för Härryda kommun med plan för perioden 2024-2027 samt kommunövergripande mål och inriktningar från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet
- Förvaltningens bedömning och underlag för budget 2023-2025 inklusive bilagorna: Befolkningsprognos 2022-2031, Lokalresursplan 2023-2027 tabeller, Investering och exploatering 2023-2027, bostadsförsörjningsprogram 2023-2027

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2022-10-27

Förslag till beslut på sammanträdet

Per Vorberg (M) föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer *Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun* enligt kommunfullmäktiges beslut den 16 juni 2022 § 100 med tillägget att kommunfullmäktige noterar att ett nytt strategiskt program för mandatperioden 2022-2026 ska arbetas fram och behandlas av kommunfullmäktige under första delen av 2023.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen bifaller Per Vorbergs förslag och finner att så sker.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Kommunstyrelsen

Datum
2022-09-22

Diarienummer
2022KS284 042

Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun

Förslag till beslut

Förvaltningen lämnar ärendet utan förslag till beslut.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige fattade 16 juni 2022 beslut om budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun.

I 11 kap. 10 § kommunallagen (2017:725) anges att ”de år val till fullmäktige har hållits i hela landet ska budgeten fastställas av det nyvalda fullmäktige”. Det innebär att kommunfullmäktige ska behandla budgeten ytterligare en gång.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 22 september 2022
- Kommunfullmäktiges beslut 16 juni 2022 § 100
- Kommunstyrelsens beslut 2 juni 2022 § 225
- Budget 2023 för Härryda kommun med plan för perioden 2024-2027 samt kommunövergripande mål och inriktningar från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet
- Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar från Socialdemokratierna
- Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar från Miljöpartiet de gröna
- Budget 2023 med flerårsplan 2024-2025 för Härryda kommun från Sverigedemokraterna
- Förvaltningens bedömning och underlag för budget 2023-2025 inklusive bilagorna: Befolkningsprognos 2022-2031, Lokalresursplan 2023-2027 tabeller, Investering och exploatering 2023-2027, bostadsförsörjningsprogram 2023-2027

Ärendet

I 11 kap. 10 § kommunallagen anges att ”de år val till fullmäktige har hållits i hela landet ska budgeten fastställas av det nyvalda fullmäktige”. Det innebär att kommunfullmäktige ska behandla budgeten ytterligare en gång.

Under hösten har det ekonomiska läget för kommuner och regioner försämrats. Mot bakgrund av tidigare års starka resultat gör dock förvaltningen bedömningen att de tidigare ekonomiska ramarna kan ligga kvar för år 2023.

Kommunfullmäktige fattade den 16 juni 2022 beslut om budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun enligt nedan:

Kommunfullmäktige antar Budget 2023 för Härryda kommun med plan för perioden 2024- 2027 samt mål och inriktningar från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet.

Kommunfullmäktige fastställer oförändrad skattesats för år 2023 på 20,50 kr per skattekrona.

Kommunfullmäktige fastställer ramar för driftverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 6, Driftbudget. Anslagsbindning avseende driftbudgeten sker på nämndnivå med undantag för kommunstyrelsens reserv som får disponeras fritt efter beslut i kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige uppdrar åt välfärdsnämnden att fördela anslagen per socialnämnd respektive utbildning, kultur- och fritidsnämnd.

Kommunfullmäktige fastställer revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023.

Kommunfullmäktige fastställer en övre gräns för nettoinvesteringarna till 300 mnkr för år 2023.

Kommunfullmäktige fastställer ramar för investeringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 7, Investeringar. Anslagsbindning avseende investeringsbudget sker på nämndnivå.

Kommunfullmäktige fastställer betalningsplan avseende exploateringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 8, Exploateringar.

Kommunfullmäktige beslutar att långfristig upplåning får ske upp till ett maximalt belopp om 100 mnkr.

Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen och

välståndsnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde. I hanteringen ska det förberedas så att styrande budgetdokument och verksamhetsplaner är anpassade till den nya politiska organisationen med tre nämnder.

Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförlig till avslutad lönerevision.

Peter Lönn
Kommundirektör

Bo Ekström
Ekonomichef

§ 100

Dnr 2022KS284

Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun

Beslut

Kommunfullmäktiges beslut i enlighet med kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktige antar *Budget 2023 för Härryda kommun med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar* från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet.

Kommunfullmäktige fastställer oförändrad skattesats för år 2023 på 20,50 kr per skattekrona.

Kommunfullmäktige fastställer ramar för driftverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 6, Driftbudget. Anslagsbindning avseende driftbudgeten sker på nämndnivå med undantag för kommunstyrelsens reserv som får disponeras fritt efter beslut i kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige uppdrar åt välfärdsnämnden att fördela anslagen per socialnämnd respektive utbildning, kultur- och fritidsnämnd.

Kommunfullmäktige fastställer revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023.

Kommunfullmäktige fastställer en övre gräns för nettoinvesteringarna till 300 mnkr för år 2023.

Kommunfullmäktige fastställer ramar för investeringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 7, Investeringar. Anslagsbindning avseende investeringsbudget sker på nämndnivå.

Kommunfullmäktige fastställer betalningsplan avseende exploateringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 8, Exploatering.

Kommunfullmäktige beslutar att långfristig upplåning får ske upp till ett maximalt belopp om 100 mnkr.

Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde. I hanteringen ska det förberedas så att styrande budgetdokument och verksamhetsplaner är anpassade till den nya politiska organisationen med tre nämnder. Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförlig till avslutad lönerevision.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Sammanträdesdatum
2022-06-16

Reservation

Patrik Linde (S), Gunilla Wathne (S), Björn Magnusson (S), Siw Hallbert (S), Rolf Westman (S), Ulla-Karin Johansson (S), Robert Langholz (S), Mustafa Jamil (S), Oskar Sköld (S) och Jonas Andersson (S) reserverar sig mot beslutet och meddelar att de avser komma in med en skriftligt reservation före justeringen. Vid justeringen av protokollet finns ingen skriftlig reservation.

Kerstin Sandberg (V) och Bengt Andersson (V) reserverar sig mot beslutet och meddelar att de avser komma in med en skriftligt reservation före justeringen. Vid justeringen av protokollet finns ingen skriftlig reservation.

Roland Jonsson (MP), Marie Strid (MP), Marcus Berggren (MP) och Ida Rosengren (MP) reserverar sig mot beslutet och meddelar att de avser komma in med en skriftligt reservation före justeringen. Vid justeringen av protokollet finns ingen skriftlig reservation.

Peter Arvidsson (SD) och Patrik Nordgren (-) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar, är en del i kommunens styrmodell. Dokumentet utarbetas årligen av politiken och fastställs av kommunfullmäktige. Här anges kommunfullmäktiges prioriterade mål och inriktningar för kommande år samt ekonomiska ramar för respektive nämnd. Budgetdokumentet utgår från den av fullmäktige fastställda strategiska planen för mandatperioden, ska ge konkretiseringar samt lyfta fram det som är särskilt viktigt för 2023. Den strategiska planen beskriver det som politiken vill åstadkomma (den förflyttning/förändring som ska skapas) under mandatperioden som helhet.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut 2 juni 2022 § 225
- Budget 2023 för Härryda kommun med plan för perioden 2024-2027 samt kommunövergripande mål och inriktningar från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet
- Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar från Socialdemokratierna
- Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar från Miljöpartiet de gröna
- Budget 2023 med flerårsplan 2024-2025 för Härryda kommun från Sverigedemokraterna

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2022-06-16

- Förvaltningens bedömning och underlag för budget 2023-2025 inklusive bilagorna: Befolkningsprognos 2022-2031, Lokalresursplan 2023-2027 tabeller, Investering och exploatering 2023-2027, bostadsförsörjningsprogram 2023-2027

Förslag till beslut på sammanträdet

Per Vorberg (M) föreslår med instämmande av David Dinsdale (L), Maria Kornevik Jakobsson (C), Martin Tengfjord (SP), Steinar Walsö Kanstad (KP), Håkan Eriksson (KD), Kersti Lagergren (M), Anders Halldén (L), Fredrik Mossmark (C), Rickard Rosengren (M) och Jan Gustavsson (KP) att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag, *Budget 2023 för Härryda kommun med plan för perioden 2024- 2027 samt mål och inriktningar* från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet.

Patrik Linde (S) föreslår med instämmande av Bengt Andersson (V), Siw Hallbert (S), Kerstin Sandberg (V), Robert Langholz (S) och Jonas Andersson (S) att kommunfullmäktige bifaller *Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar* från Socialdemokraterna.

Marie Strid (MP) föreslår med instämmande av Roland Jonsson (MP), Marcus Berggren (MP) och Ida Rosengren (MP) att kommunfullmäktige bifaller *Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar* från Miljöpartiet de gröna.

Peter Arvidsson (SD) föreslår att kommunfullmäktige återremitterar ärendet för att uppdatera underlaget för budget och utformar nytt underlag för partierna utefter aktuella förutsättningar och sverigedemokraternas budget vilket även inbegriper frågan om skattesats för 2023. Kommunfullmäktige fastställer revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023.

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att han ser Peter Arvidssons yrkande som en helhet och att han kommer fråga om ärendet ska återremitteras eller avgöras idag. Om kommunfullmäktige beslutar att avgöra ärendet idag kommer ordföranden ställa kommunstyrelsens förslag, Patrik Lindes förslag och Marie Strids förslag i sin helhet mot varandra.

Kommunfullmäktige godkänner redovisad beslutsgång.

Återremiss och avgöra ärendet idag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar att avgöra ärendet idag.

Omröstning begärs. Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:
Ja-röst för att avgöra ärendet idag

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2022-06-16

Nej-röst för att återremittera ärendet

Med 45 ja-röster och 4 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avgöra ärendet idag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 1.

Kommunstyrelsens förslag, Patrik Lindes förslag och Marie Strids förslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärs.

Ordföranden meddelar att kommunstyrelsens förslag är huvudförslag.

Framtagande av motförslag - Patrik Lindes förslag och Marie Strids förslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar att Patrik Lindes förslag ska vara motförslag i huvudvoteringen.

Omröstning begärs.

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att bifalla Patrik Linde förslag
Nej-röst för att bifalla Marie Strids förslag

Med 13 ja-röster, 4 nej-röster och 32 avstår beslutar kommunfullmäktige att Patrik Lindes förslag ska vara motförslag i huvudvoteringen. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 2.

Huvudvotering - kommunstyrelsens förslag och Patrik Lindes förslag

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att bifalla kommunstyrelsens förslag
Nej-röst för att bifalla Patrik Linde förslag

Med 29 ja-röster, 12 nej-röster och 8 avstår bifaller kommunfullmäktige kommunstyrelsens förslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 3.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum
2022-06-16

Signatur justerande			Utdragsbestyrkande
---------------------	--	--	--------------------

Sammanträdesdatum
2022-06-16

Voteringslista: § 100

Ärende: Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun, 2022KS284

Omröstningsbilaga 1

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Per Vorberg (M), ledamot	X		
Evalotta Liljenzin (M), ledamot	X		
Grim Pedersen (M), ledamot	X		
Kersti Lagergren (M), ledamot	X		
Hans Larsson (M), ledamot	X		
Roger Nordman (M), ordförande	X		
Rickard Rosengren (M), ledamot	X		
Kristina Andrén (M), ledamot	X		
Gunnar Häggström (M), vice ordförande	X		
Jan Andersson (M), ledamot	X		
Ulrika Nordenstam (M), ledamot	X		
Maria Kornevik Jakobsson (C), ledamot	X		
Gun Wågsjö (C), ledamot	X		
Fredrik Mossmark (C), ledamot	X		
David Dinsdale (L), ledamot	X		
Anders Halldén (L), ledamot	X		
Anita Anger (L), ledamot	X		
Patrik Nordgren (-), ledamot		X	
Håkan Eriksson (KD), ledamot	X		
Cecilia Grebert Flatow (SP), ledamot	X		
Lennart Winqvist (SP), ledamot	X		
Steinar Walsö-Kanstad (KP), ledamot	X		
Patrik Linde (S), ledamot	X		
Gunilla Wathne (S), ledamot	X		
Björn Magnusson (S), 2:e vice ordförande	X		
Siw Hallbert (S), ledamot	X		
Ulla-Karin Johansson (S), ledamot	X		
Robert Langholz (S), ledamot	X		
Oskar Sköld (S), ledamot	X		
Kerstin Sandberg (V), ledamot	X		
Bengt Andersson (V), ledamot	X		

Sammanträdesdatum
2022-06-16

Roland Jonsson (MP), ledamot	X		
Marie Strid (MP), ledamot	X		
Marcus Berggren (MP), ledamot	X		
Ida Rosengren (MP), ledamot	X		
Boris Leimar (-), ledamot	X		
Patrik Strömsten (SD), ledamot		X	
Bengt Hellgren (SD), ledamot		X	
Peter Arvidsson (SD), ledamot		X	
Anders Johansson (-), ledamot	X		
Ingemar Lindblom (M), ersättare	X		
Bengt Johansson (M), ersättare	X		
Elin Germgård (C), ersättare	X		
Erik Lagerström (L), ersättare	X		
Martin Tengfjord (SP), ersättare	X		
Jan Gustavsson (KP), ersättare	X		
Jonas Andersson (S), ersättare	X		
Rolf Vestman (S), ersättare	X		
Mustafa Jamil (S), ersättare	X		
Resultat	45	4	0

Omröstningsbilaga 2

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Per Vorberg (M), ledamot			X
Evalotta Liljenzin (M), ledamot			X
Grim Pedersen (M), ledamot			X
Kersti Lagergren (M), ledamot			X
Hans Larsson (M), ledamot			X
Roger Nordman (M), ordförande			X
Rickard Rosengren (M), ledamot			X
Kristina Andrén (M), ledamot			X
Gunnar Häggström (M), vice ordförande			X
Jan Andersson (M), ledamot			X
Ulrika Nordenstam (M), ledamot			X
Maria Kornevik Jakobsson (C), ledamot			X
Gun Wågsjö (C), ledamot			X
Fredrik Mossmark (C), ledamot			X
David Dinsdale (L), ledamot			X
Anders Halldén (L), ledamot			X

Sammanträdesdatum
2022-06-16

Anita Anger (L), ledamot			X
Patrik Nordgren (-), ledamot			X
Håkan Eriksson (KD), ledamot			X
Cecilia Grebert Flatow (SP), ledamot			X
Lennart Winqvist (SP), ledamot			X
Steinar Walsö-Kanstad (KP), ledamot			X
Patrik Linde (S), ledamot	X		
Gunilla Wathne (S), ledamot	X		
Björn Magnusson (S), 2:e vice ordförande	X		
Siw Hallbert (S), ledamot	X		
Ulla-Karin Johansson (S), ledamot	X		
Robert Langholz (S), ledamot	X		
Oskar Sköld (S), ledamot	X		
Kerstin Sandberg (V), ledamot	X		
Bengt Andersson (V), ledamot	X		
Roland Jonsson (MP), ledamot		X	
Marie Strid (MP), ledamot		X	
Marcus Berggren (MP), ledamot		X	
Ida Rosengren (MP), ledamot		X	
Boris Leimar (-), ledamot			X
Patrik Strömsten (SD), ledamot			X
Bengt Hellgren (SD), ledamot			X
Peter Arvidsson (SD), ledamot			X
Anders Johansson (-), ledamot			X
Ingemar Lindblom (M), ersättare			X
Bengt Johansson (M), ersättare	X		
Elin Germgård (C), ersättare			X
Erik Lagerström (L), ersättare			X
Martin Tengfjord (SP), ersättare			X
Jan Gustavsson (KP), ersättare			X
Jonas Andersson (S), ersättare	X		
Rolf Vestman (S), ersättare	X		
Mustafa Jamil (S), ersättare	X		
Resultat	13	4	32

Omröstningsbilaga 3

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Per Vorberg (M), ledamot	X		

Sammanträdesdatum
2022-06-16

Evalotta Liljenzin (M), ledamot	X		
Grim Pedersen (M), ledamot	X		
Kersti Lagergren (M), ledamot	X		
Hans Larsson (M), ledamot	X		
Roger Nordman (M), ordförande	X		
Rickard Rosengren (M), ledamot	X		
Kristina Andrén (M), ledamot	X		
Gunnar Häggström (M), vice ordförande	X		
Jan Andersson (M), ledamot	X		
Ulrika Nordenstam (M), ledamot	X		
Maria Kornevik Jakobsson (C), ledamot	X		
Gun Wågsjö (C), ledamot	X		
Fredrik Mossmark (C), ledamot	X		
David Dinsdale (L), ledamot	X		
Anders Halldén (L), ledamot	X		
Anita Anger (L), ledamot	X		
Patrik Nordgren (-), ledamot			X
Håkan Eriksson (KD), ledamot	X		
Cecilia Grebert Flatow (SP), ledamot	X		
Lennart Winqvist (SP), ledamot	X		
Steinar Walsö-Kanstad (KP), ledamot	X		
Patrik Linde (S), ledamot		X	
Gunilla Wathne (S), ledamot		X	
Björn Magnusson (S), 2:e vice ordförande		X	
Siw Hallbert (S), ledamot		X	
Ulla-Karin Johansson (S), ledamot		X	
Robert Langholz (S), ledamot		X	
Oskar Sköld (S), ledamot		X	
Kerstin Sandberg (V), ledamot		X	
Bengt Andersson (V), ledamot		X	
Roland Jonsson (MP), ledamot			X
Marie Strid (MP), ledamot			X
Marcus Berggren (MP), ledamot			X
Ida Rosengren (MP), ledamot			X
Boris Leimar (-), ledamot	X		
Patrik Strömsten (SD), ledamot			X
Bengt Hellgren (SD), ledamot			X

Sammanträdesdatum
2022-06-16

Peter Arvidsson (SD), ledamot			X
Anders Johansson (-), ledamot	X		
Ingemar Lindblom (M), ersättare	X		
Bengt Johansson (M), ersättare	X		
Elin Germgård (C), ersättare	X		
Erik Lagerström (L), ersättare	X		
Martin Tengfjord (SP), ersättare	X		
Jan Gustavsson (KP), ersättare	X		
Jonas Andersson (S), ersättare		X	
Rolf Vestman (S), ersättare		X	
Mustafa Jamil (S), ersättare		X	
Resultat	29	12	8

§ 225

Dnr 2022KS284

Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar *Budget 2023 för Härryda kommun med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar* från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet.

Kommunfullmäktige fastställer oförändrad skattesats för år 2023 på 20,50 kr per skattekrona.

Kommunfullmäktige fastställer ramar för driftverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 6, Driftbudget. Anslagsbindning avseende driftbudgeten sker på nämndnivå med undantag för kommunstyrelsens reserv som får disponeras fritt efter beslut i kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige uppdrar åt välfärdsnämnden att fördela anslagen per socialnämnd respektive utbildning, kultur- och fritidsnämnd.

Kommunfullmäktige fastställer revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023.

Kommunfullmäktige fastställer en övre gräns för nettoinvesteringarna till 300 mnkr för år 2023.

Kommunfullmäktige fastställer ramar för investeringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 7, Investeringar. Anslagsbindning avseende investeringsbudget sker på nämndnivå.

Kommunfullmäktige fastställer betalningsplan avseende exploateringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 8, Exploateringar.

Kommunfullmäktige beslutar att långfristig upplåning får ske upp till ett maximalt belopp om 100 mnkr.

Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde. I hanteringen ska det förberedas så att styrande budgetdokument och verksamhetsplaner är anpassade till den nya politiska organisationen med tre nämnder. Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförlig till avslutad lönerevision.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Avstår från att delta

Patrik Linde (S), Robert Langholz (S), Ulla-Karin Johansson (S), Marie Strid (MP) och Peter Arvidsson (SD) avstår från att delta i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar, är en del i kommunens styrmodell. Dokumentet utarbetas årligen av politiken och fastställs av kommunfullmäktige. Här anges kommunfullmäktiges prioriterade mål och inriktningar för kommande år samt ekonomiska ramar för respektive nämnd. Budgetdokumentet utgår från den av fullmäktige fastställda strategiska planen för mandatperioden, ska ge konkretiseringar samt lyfta fram det som är särskilt viktigt för 2023. Den strategiska planen beskriver det som politiken vill åstadkomma (den förflyttning/förändring som ska skapas) under mandatperioden som helhet.

Beslutsunderlag

- Budget 2023 för Härryda kommun med plan för perioden 2024-2027 samt kommunövergripande mål och inriktningar från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet
- Förvaltningens bedömning och underlag för budget 2023-2025 inklusive bilagorna: Befolkningsprognos 2022-2031, Lokalresursplan 2023-2027 tabeller, Investering och exploatering 2023-2027, bostadsförsörjningsprogram 2023-2027

Förslag till beslut på sammanträdet

Per Vorberg (M) föreslår med instämmande av David Dinsdale (L), Håkan Eriksson (KD), Ronny Sjöberg (C) och Martin Tengfjord (SP) att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar *Budget 2023 för Härryda kommun med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar* från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet samt att kommunstyrelsen föreslår att:

- kommunfullmäktige fastställer oförändrad skattesats för år 2023 på 20,50 kr per skattekrona,
- kommunfullmäktige fastställer ramar för driftverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 6, Driftbudget. Anslagsbindning avseende driftbudgeten sker på nämndnivå med undantag för kommunstyrelsens reserv som får disponeras fritt efter beslut i kommunstyrelsen,
- kommunfullmäktige uppdrar åt välfärdsnämnden att fördela anslagen per socialnämnd respektive utbildning, kultur- och fritidsnämnd,
- Kommunfullmäktige fastställer revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023,

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2022-06-02

- kommunfullmäktige fastställer en övre gräns för nettoinvesteringarna till 300 mnkr för år 2023,
- kommunfullmäktige fastställer ramar för investeringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 7, Investeringar. Anslagsbindning avseende investeringsbudget sker på nämndnivå,
- kommunfullmäktige fastställer betalningsplan avseende exploateringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 8, Exploatering,
- kommunfullmäktige beslutar att långfristig upplåning får ske upp till ett maximalt belopp om 100 mnkr,
- samt att kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde. I hanteringen ska det förberedas så att styrande budgetdokument och verksamhetsplaner är anpassade till den nya politiska organisationen med tre nämnder. Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförlig till avslutad lönerevision.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen bifaller Per Vorbergs förslag och finner att så sker.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Liberalerna

Centerpartiet

Kommunpartiet

Budget 2023

för Härryda kommun

med plan för perioden 2024 - 2027
samt kommunövergripande
mål och inriktningar

version 2022-05-30

Innehåll

1	<i>Inledning</i>	3
2	<i>Visionen – utgångspunkt för styrningen</i>	4
3	<i>Mål för god ekonomisk hushållning</i>	5
3.1	<i>Finansiella mål för god ekonomisk hushållning</i>	6
3.2	<i>Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning</i>	8
4	<i>Prioriterade mål och inriktningar för 2023 på kommunövergripande nivå</i>	9
5	<i>Skattesats</i>	10
6	<i>Driftbudget</i>	10
6.1	<i>Budget för revisorerna</i>	13
7	<i>Investeringar</i>	14
8	<i>Exploateringar</i>	15
9	<i>Långfristig upplåning</i>	16
10	<i>Uppdrag till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden</i>	17
11	<i>Förslag till beslut i kommunfullmäktige</i>	18

1 Inledning

Detta dokument; *Budget 2023 med plan för perioden 2024–2027 samt mål och inriktningar*, är en del i kommunens styrmodell, se bild nedan. Dokumentet är årligt, utarbetas av politiken och fastställs av kommunfullmäktige. Här anges kommunfullmäktiges prioriterade mål och inriktningar för kommande år samt ekonomiska ramar för respektive nämnd.

Budgetdokumentet utgår från den av fullmäktige fastställda strategiska planen för mandatperioden, ska ge konkretiseringar och lyfta fram det som är särskilt viktigt för 2023. Den strategiska planen beskriver det som politiken vill åstadkomma (den förflyttning/förändring som ska skapas) under mandatperioden som helhet.

En viktig övergripande del i styrmodellen är vision och förhållningssätt. Visionen utgör en gemensam ledstjärna och pekar ut riktningen för kommunen. En annan bärande del i styrmodellen är att tydliggöra verksamheternas grunduppdrag och att säkerställa kvaliteten i grunduppdraget.

Bild: Kommunens styrmodell:

Kommunens styrmodell och styrdokument

2 Visionen – utgångspunkt för styrningen

Viktiga delar i kommunens styrmodell är vision och förhållningssätt. Dessa ger styrning på övergripande nivå, pekar ut riktning och ramar för verksamheterna och ersätter därigenom på vissa sätt den tidigare mer detaljerade målstyrningen.

Visionen pekar ut riktningen för kommunens långsiktiga utveckling och ska bidra till att skapa identitet, stolthet och engagemang för kommunen. Förhållningssättet ska genomsyra alla verksamheter och stödja en utveckling mot att visionen uppnås. Visionen fastställdes av kommunfullmäktige i december 2019, förhållningssätten har fastställts av kommundirektören i april 2021.

Vision

Härryda – här vågar vi!

I Härryda kommun bygger vi framtiden. Här har människor och företag möjlighet att växa och blomstra. Här lyfter idéer och landar lösningar som håller för kommande generationer.

Våra ledord: mod, nytänkande, handlingskraft

Förhållningssätt

Varje dag gör vi mötet med Härryda kommun enkelt. Vi är engagerade, ser möjligheter och skapar lösningar. Vi är kompetenta, professionella och öppna för olika perspektiv. Vi prövar nya idéer och vill alltid bli bättre.

Tillsammans åstadkommer vi mer.

3 Mål för god ekonomisk hushållning

Målen för god ekonomisk hushållning, såväl ekonomiska mål som verksamhetsmål fastställdes av kommunfullmäktige i beslut om den strategiska planen för mandatperioden. Där framgår också åtgärder som ska genomföras för att nå målen.

En god ekonomi är förutsättningen för att kunna bibehålla och utveckla kommunen i positiv riktning. För att tillse att vi klarar av stora nödvändiga investeringar över tid krävs att vår soliditet långsiktigt ökar ska följande arbete utföras:

- Alla verksamheter måste klara sina uppdrag inom tilldelad ram.
- Exploateringsöverskott skall som helhet gå till att förstärka resultatet och därmed soliditeten, inte finansiera annan verksamhet.
- Alla kostnader och åtaganden som kan utföras och bäras av exploatörer för att genomföra planer ska så göras och regleras i avtal.
- Försäljning av fastigheter, verksamheter och bolag skall utredas och prövas.
- Verksamheter ska prövas om de kan utföras mer ekonomiskt på annat sätt eller av annan utförare med bibehållen eller högre kvalitet.
- Kommunala värden, som t.ex. mark skall inte överföras till annan utan synnerliga skäl. Utgångsläget är att markpriser ska sättas till marknadsvärde eller att marken ska säljas till högstbjudande.
- Arbeta för att ändra ägardirektiven så att finansiering av Förbos byggnation av nya hyresfastigheter skall kunna ske genom försäljning av andra bostäder. Förbo skall också ges möjlighet att arbeta med olika upplåtelseformer inkl. ägarlägenheter och aktiv markpolitik.
- Ompröva verksamheter som inte ingår i kärnuppdraget.
- Digitalisering skall genomföras i syfte att nå en högre medborgar-/näringslivsnytta och/eller effektivisering. Viktigt att digitalisering inte blir kontraproduktiv och att hänsyn tas till äldres förmågor samt personer med funktionsvariationer.
- Kommunal skog som brukas ska ge överskott.
- Vid inrättande av naturreservat på initiativ av myndighet ska markbyte till exploaterings- eller brukbar mark i första hand göras.
- Kommunen ska inte åta sig kostnader som kan bäras av annan.
- Indexuppräkningsningar skall ses över och prövas.

3.1 Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige antog i juni 2021 följande finansiella mål som mäts och analyseras årligen i rullande fyraårsperioder:

- ***Soliditeten ökar med en procentenhet per år***
- ***Resultatet är 2,5 procent av skatter och bidrag***

De finansiella målen tar sikte på kommunens finansiella ställning och dess utveckling och anger därmed de finansiella förutsättningarna och ramarna för den verksamhet som kommunen bedriver. Målen har som utgångspunkt att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar.

Detta innebär att ingen generation bör behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Överskottet måste därför vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna garanteras även för nästkommande generation utan att den ska behöva uttaxeras en högre skatt.

Nedan redovisas de finansiella målen utifrån budgetförslaget och hur måluppfyllelsen bedöms bli för enskilda år.

	2022	2023	2024	2025
Soliditeten ökar med en procentenhet per år	1%	5 %	0 %	1 %
Resultat i mnkr	66,0	28,3	34,1	86,8
Resultatet är 2,5 procent av skatter och statsbidrag	2,7 %	1,1%	1,3 %	3,0 %

3.1.1 Resultat- och balansbudget

Resultatbudget

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens nettokostnader exkl avskrivningar	2 016,0	2 232,9	2 405,4	2 514,0	2 593,5
Avskrivningar	124,3	138,1	139,1	145,2	150,9
Verksamhetens nettokostnader	2 140,3	2 371,0	2 544,5	2 659,3	2 744,5
Skatteintäkter	2 150,8	2 193,8	2 341,1	2 453,5	2 580,5
Generella statsbidrag och utjämning	255,8	258,7	266,7	266,1	273,2
Finansiella intäkter	16,8	13,4	11,4	11,4	11,4
Finansiella kostnader	-8,1	-12,0	-1,0	-1,5	-2,0
Finansiella kostnader för pensioner	-13,7	-16,9	-45,5	-36,1	-31,8
Resultat	261,4	66,0	28,3	34,1	86,8
<i>Balanskravsresultat</i>	<i>255,5</i>	<i>45,6</i>	<i>22,4</i>	<i>21,5</i>	<i>70,5</i>

Balansbudget

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5
Materiella anläggningstillgångar	2 273,6	2 416,9	2 486,3	2 567,7	2 723,7
Finansiella anläggningstillgångar	206,1	202,6	206,1	206,1	206,1
Summa anläggningstillgångar	2 480,2	2 620,0	2 693,0	2 774,3	2 930,3
Omsättningstillgångar					
Tomtmark för försäljning	187,5	296,0	361,6	336,6	260,2
Fordringar	294,3	186,4	50,0	50,0	50,0
Likvida medel	395,7	367,9	50,0	50,0	50,0
Summa omsättningstillgångar	877,5	850,3	461,6	436,6	360,2
Summa tillgångar	3 357,7	3 470,3	3 154,6	3 210,9	3 290,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	1 470,5	1 296,9	1 564,7	1 598,8	1 685,6
<i>varav årets resultat</i>	<i>261,4</i>	<i>66,0</i>	<i>28,3</i>	<i>34,1</i>	<i>86,8</i>
Skulder					
Avsättningar för pensioner	809,9	800,3	833,4	853,6	858,1
<i>varav avsättning pensionsskuld intjänat före 1998</i>	<i>559,4</i>	<i>529,1</i>	<i>528,5</i>	<i>515,9</i>	<i>499,5</i>
Övriga avsättningar	8,3	9,0	8,3	8,3	8,3
Långfristiga skulder	495,8	768,9	145,7	145,8	145,7
<i>varav lån i banker och kreditinstitut</i>	<i>450,0</i>	<i>736,6</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
Kortfristiga skulder	573,3	595,3	602,4	604,5	592,8
Summa skulder	1 887,2	2 173,4	1 589,9	1 612,1	1 604,9
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	3 357,7	3 470,3	3 154,6	3 210,9	3 290,6
SOLIDITET	44%	37%	50%	50%	51%

3.2 Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

- Bostadsbyggandet utformas så att en befolkningsökning på lägst 1,5 % kan mötas med bostäder i alla ägande- och upplåtelseformer.
- Full behovstäckning inom förskoleverksamheten och föräldrar kan välja verksamhetsform.
- Alla elever har efter slutförd grundskola eller gymnasieutbildning tillräcklig kompetens för arbete eller fortsatta studier.
- Det finns bostäder av god kvalitet och god tillgänglighet för äldres och funktionsnedsattas bedömda behov.

För att uppnå verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning ska följande arbete som är av särskild vikt utföras under 2023:

- För att långsiktigt tillse att vi kan möta behovet av bostäder och bidra till att lösa kompetensförsörjningen i Göteborgsregionen genom en befolkningsökning på lägst 1,5% är utgångspunkten att planbesked skall beviljas om det inte finns lagliga hinder. Exploatörsdrivna detaljplaner förordas vid begäran om planbesked där kommunen initialt ger kommunala perspektiv på vad som förväntas. Alla kostnader och åtaganden som kan utföras och bäras av exploatören för att genomföra planen, ska regleras i avtal. Förvaltningen skall vara organiserad för att kunna möta behovet av exploatörsdrivna detaljplaner och privata initiativ.
- För att långsiktigt tillse att det finns full behovstäckning inom förskoleverksamhet inklusive familjedaghem i kommunen skall fler utförare ges möjlighet att bygga, äga och driva verksamhet. I planarbete skall möjlighet till förskoleverksamhet och eller skola alltid prövas. De ekonomiska förutsättningarna för olika utförare ska utformas så de är förutsägbara och rättvisa mellan kommunal och annan verksamhet. Barngruppsstorlekarna inom förskolan för de yngsta barnen skall inte öka och helst minska.
- För att långsiktigt tillse att alla elever efter slutförd grundskola eller gymnasium har tillräckliga kunskaper och färdigheter för arbete eller fortsatta studier, behöver kommunen utreda vilka åtgärder som krävs för att samtliga elever som lämnar grundskolan skall kunna göra detta med fullständiga och godkända betyg. Detta kan inte göras genom att minska kraven utan det kräver ytterligare insatser under grundskoletiden. Individuellt riktade insatser är definitivt nödvändiga och dessa skall vara baserade på den enskilda elevens kapacitet och förmåga. Alla elever ska utifrån sina förutsättningar utmanas att nå längre. Andra utförare kompletterar och stärker den egna verksamheten. För att vår egen verksamhet skall vara bäst i Sverige behöver kärnuppdraget inom utbildning renodlas och effektiviseras så att rätt personal utför rätt arbetsuppgifter.
- För att långsiktigt tillse att det finns bostäder av god kvalitet och god tillgänglighet för äldres och funktionsnedsattas bedömda behov ska möjligheten för andra att bygga, äga och bedriva verksamhet utökas. Tilldelning av mark kan ske genom direktanvisning eller i olika former av planarbeten. Att tillåta byggnation genom förhandsbesked ska också prövas där så är möjligt.

4 Prioriterade mål och inriktningar för 2023 på kommunövergripande nivå

Det är viktigt att hålla i arbetet med den ekonomiska styrningen för att fortsatt vara en framgångsrik kommun. Att vara uthålliga i arbetet med "Sveriges bästa skola" är också viktigt, då det är grunden för barn och ungas möjlighet till arbete och ett gott liv. Tryggheten i Härryda kommun behöver öka utifrån utvecklingen i samhället. Samtidigt behöver kommunens beredskapsförmåga öka.

Följande prioriterade mål och inriktningar vill kommunfullmäktige ge nämnderna på kommunövergripande nivå för 2023.

Mål 1 – Kommunen ska ha en stark ekonomi

Kostnadsutvecklingen får inte överstiga förändringen av skatteintäkter och statsbidrag. All verksamhet skall bedrivas med hög kostnadseffektivitet och kommunens processer skall vara effektiva och klara hög service till rätt kostnad.

Mål 2 - "Sveriges bästa skola"

Kommunstyrelsen och välfärdsnämnden (fr.o.m. 2023 Utbildnings- kultur- och fritidsnämnden samt Socialnämnden) ska fortsatt arbeta med målet att kommunens egen verksamhet ska ha "Sveriges bästa skola".

Mål 3 – Kompletta grundskolebetyg för alla elever

Välfärdsnämnden (fr.o.m. 2023 Utbildnings- kultur- och fritidsnämnden samt Socialnämnden) ska tillse att alla elever har tillräckliga kunskaper och färdigheter samt lämnar grundskolan med fullständiga och godkända betyg.

Mål 4 – Tryggheten och beredskapsförmågan ska öka

Kommunstyrelsen skall säkerställa att det finns planer och åtgärder för ökad medborgartrygghet och ökad beredskapsförmåga.

Inriktning 1 – Säkerställ god ekonomisk hushållning

Kommunstyrelsen ska arbeta för att kommunens resultat uppnår de finansiella målen.

Inriktning 2 – Omlokalisering av flyktingmottagningen i Hindås

Kommunstyrelsen och välfärdsnämnden (fr.o.m. 2023 Utbildnings- kultur- och fritidsnämnden samt Socialnämnden) ska arbeta för att möjliggöra en flytt av flyktingmottagningsverksamheten från Hindås Camping under 2023 för att frigöra området. Syftet är att möjliggöra utveckling av området till en mötesplats för Hindåsbor och besökare.

5 Skattesats

Med denna budget fastställs oförändrad skattesats för år 2023 på 20,50 kr per skattekrona.

6 Driftbudget

- Ramökning till nämnderna från 2023, + 85 miljoner

En god styrning, kostnadskontroll och gott samarbete mellan politik och förvaltning skapar stabil ekonomi för framtiden. Tack vare kloka beslut som ger en välskött ekonomi, skapas nu möjligheter att fortsätta satsa på personalen och stärka verksamheternas grunduppdrag. **Ramökningen till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden jämfört med budget 2022 är hela 85 miljoner kronor. Till detta kompenseras nämnderna också fullt ut efter lönerrevision med ytterligare ca 40 miljoner kronor.** I budgeten är också kostnaderna för det nya pensionsavtalet för kommunanställda inkluderade. Trots detta fantastiska utgångsläge måste vi fortsätta med ansvarsfull politik och ekonomisk styrning. Utgångspunkten för budgeten grundar sig på kommunfullmäktiges och nämndernas beslut om budget för perioden 2022–2026. Ambitionen är att resurstilldelningen till nämnderna skall motsvara den politiskt fastställda verksamhetsplaneringen för år 2023-24, samt justeras för demografiska förändringar och politiska beslut för hela planperioden 2023-25. Resurstilldelningen till nämnderna har anpassats efter den senaste befolkningsprognosen, som visar på fler barn i förskoleålder än föregående prognos. En minskad efterfrågan syns inom vård- och omsorg, vilket innebär ett lägre anslag för den verksamheten.

I budgeten fortsätter vi avsätta centrala medel för att finansiera en förvaltningsgemensam Utvecklings- och omställningsresurs direkt under kommundirektören. Anslaget för gemensam kompetensutveckling finns kvar enligt plan och en viss beredskap finns fortsatt för att öka anslaget något med anledning av ny lag kring arbetsgivarens ansvar i samband med den nya lagen om LAS. Hänsyn har även tagits till behovet av att kunna rekrytera trainees.

Det är svårbedömt hur prisökningar kommer att påverka kostnadsbilden och därför har förvaltningen bara gjort egna bedömningar avseende måltidsverksamheten. I övrigt blir det nödvändigt att följa utvecklingen under den närmaste tiden och ha en beredskap för finansiering alternativt anpassningar. Generellt ökar lokalkostnaderna, beroende på ökat underhåll och högre energipriser.

I budgeten ingår att kommunstyrelsen har en reserv att fritt fördela mellan nämnderna på 13 Mnkr vid behov. Därutöver avsätts medel för fastighetsunderhåll med ytterligare 5-10 mnkr under år 2024-25.

Personal

Personalen är kommunens viktigaste resurs för att kunna bedriva välfärdsarbete och samhällsutveckling. Härrydkommun ska vara en bra, eftertraktad och en självklar arbetsgivare för personer som vill arbeta i den viktiga kommunala verksamheten samtidigt som man ser vikten av väl fungerande näringsliv. Friskvårdsbidraget för alla anställda med 3.000kr/år kvarstår och kan förutom att stimulera personalen till ökad hälsa, öka attraktiviteten för kommunen som arbetsgivare. Satsningen är permanent och ligger i kommunstyrelsen budgetram, eftersom kommunstyrelsen är ansvarig för personal.

Politisk organisation

I befintlig plan ökades anslaget för den politiska verksamheten med 1 mnkr från år 2022. Rensat för utgifter kopplade till valet och interna justeringar ökar anslaget för den politiska organisationen med ytterligare 1 mnkr inför den nya planperioden.

Kommunstyrelsen – Ramökning jämfört med 2022, + 30 miljoner

Kommunstyrelsens verksamhetsansvar omfattar sektorerna Samhällsbyggnad och Teknik och förvaltningsstöd samt kommunledning och stödfunktioner.

Inom sektorn för samhällsbyggnad är en justering av taxor beräknad i nivå med index. Resurser för arbetet med översiktsplan, samt samordning av klimatanpassningar ingår i budgeten. I budgeten för kommunstyrelsen finns avsatt strategiska medel för att kunna förstärka plankapaciteten vid politiskt prioriterade projekt. Redovisning av tid, samt att belasta pågående projekt med den egna tiden när så är möjligt, ska fortsätta. I budgeten finns möjlighet att finansiera en miljöinspektörstjänst genom avgifter samt projektredovisning. Projekten på egen mark belastas av kostnader för intern tid och utredningar, vilket beräknas öka från ca 10 mnkr 2022 till ca 12 mnkr 2025. I budget/plan ingår även detaljplaner utan kommunalt markinnehav och kommunens insatser i dessa finansieras löpande innevarande år genom plan- och exploateringsavtal.

I samband med att välfärdsnämndens verksamheter behöver anpassa sin volym efter demografiska förändringar och förändrade behovsbedömningar behöver en anpassning ske inom, framförallt, måltids- och fastighetsverksamheterna. Det är en utmaning som bland annat kan innebära att nya målkonflikter uppstår. Planering för att utifrån en fastighetsstrategi satsa målinriktat på underhåll och upprustning finns inom ramen på drift- och investeringssidan.

I budgeten har hänsyn bland annat tagits till behovet av att tillgänglighetsanpassa kommunens webbsida, arbetet med fossiloberoende kommun samt digitalisering.

Kommunstyrelsen kompenseras fullt ut efter avslutad lönerevision.

Välfärdsnämnden – Ramökning jämfört med 2022, + 55 miljoner

Välfärdsnämndens verksamhetsansvar omfattar sektorerna Utbildning kultur och fritid samt Socialtjänst.

Justering av anslag har gjorts med anledning av förändringar i befolkningsprognos, behovsbedömningar samt lokalkostnader och helårseffekter av hyreskostnader för bland annat idrottshallar.

Under år 2022 är anslaget för utbildning förstärkt med sammanlagt drygt 11 mnkr i syfte att öka förutsättningen för alla barn och elever att få den utbildning de har rätt till, trots pandemin. Denna tillfälliga satsning upphör från och med år 2023. Även kultur och fritids tillfälliga satsning om 5,0 mnkr till föreningsstöd upphör 2023. Statsbidraget för lärarlönelyftet minskar kraftigt från hösten 2023 och kan inte kompenseras fullt ut med andra statsbidrag och därför har budgeten förstärkts.

Årets befolkningsprognos pekar mot ökning av antalet barn i åldrarna 1-5 år jämfört med föregående års befolkningsprognos. Barnantalet ökar i snitt med 150 barn per år för planperioden 2023-2025 jämfört med föregående års befolkningsprognos. Antalet barn i grundskoleålder fortsätter att minska och beräknas vid planperiodens slut vara ca 180 färre än idag, samtidigt som antalet invånare i gymnasieålder ökar kraftigt. Jämfört med befintlig plan justeras anslaget på grund av befolkningsförändringar med drygt 20 mnkr för åren 2023-24.

Inom förskoleverksamheten ökar barnantalet mest i områdena Mölnlycke och Landvetter. I Mölnlycke planeras en ny paviljong med två förskoleavdelningar 2024. Med Jensens etablering i Landvetter Backa söder om riksväg 40, med kapacitet för 115 barn, under hösten 2022 bedöms det vara jämnvikt avseende lokaler i Landvetter under 2023-2025.

Det minskande elevantalet fortsätter att påverka grundskoleverksamheten. Ytterligare satsning på arbetet med problematisk skolfrånvaro inryms i budgeten, liksom förstärkning av familjecentralerna.

Antalet invånare i gymnasieålder stiger kraftigt i Härryda de kommande åren. Det gäller även antalet elever från andra delar av regionen. Den senaste befolkningsprognosen pekar på en ökning med ca 400 elever under åren 2022-2026, och med ca 210 elever under planperioden år 2023-2025. Fridaskolans utveckling med gymnasium bidrar till att fler elever kan vidareutbilda sig i Härryda kommun. En

fortsatt diskussion kring strategi för gymnasieverksamheten kommer att ske

Ambitionsnivån inom kultur och fritidsverksamheten kommer bland annat till uttryck genom nämndmålen avseende fler utförare inom kulturskolan och att stödja föreningslivets engagemang kring aktiviteter och fysisk utformning. Baserat på en utredning om fler utförare inom kulturskolan, som genomförs under 2022, kommer beslut tas om vägen framåt från och med 2023. Under planperioden kommer organisationen ses över. Jämfört med befintlig plan är ishallens färdigställande framskjutet och anläggningen bedöms kunna tas i bruk i slutet av år 2025.

Inom socialtjänstens områden kan budget för äldreboende och hemtjänst minskas jämfört med tidigare plan och en del resurser omlokaliseras. Den lägre efterfrågan inom vård- och omsorg kommer att innebära utmaningar och verksamhetsanpassningar under innevarande och kommande år. Utifrån dagens behov av äldreboenden och befolkningsprognosen bedöms att behovet av äldreboendeplatser minska framöver jämfört med tidigare plan. Minskningen är som störst 2023, sedan beräknas behovet stiga något årligen. I budgeten görs antagandet att Attendo Säteriet fylls. Detta medför att behovet av platser i egen regi beräknas sjunka inför 2023 och att en verksamhetsanpassning efter det behovet görs. En viss beredskap finns för att hantera utmaningen.

Under 2023-2024 förväntas en ändring avseende huvudmannaskap för behandlingsinsatser enligt LVM ske. I och med en ny socialtjänstlag samt kommande lagstiftning kring samsjuklighet behöver kommunen möta upp behov på hemmaplan vilket ryms i budgeten.

En fortsatt minskning av utbetalt försörjningsstöd syns samtidigt som det planeras för fortsatta förebyggande och stärkande insatser. Inom arbetet med barn och unga finns resurstillskott i budgeten.

Välståndsnämnden (*fr.o.m. 2023 Utbildnings- kultur- och fritidsnämnden samt Socialnämnden*) kompenseras fullt ut efter avslutad lönerrevision.

Belopp i tkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunstyrelsen	273 481	304 176	316 794	326 217
Välståndsnämnden	2 091 677	2 147 047	2 191 946	2 215 905
Politisk organisation	14 462	13 755	13 465	13 475
Finansförvaltning	-2 445 589	-2 493 247	-2 556 295	-2 642 420
Resultat	65 969	28 269	34 090	86 823

6.1 Budget för revisorerna

Frågan om budget för revisorerna bereds av kommunfullmäktiges presidium. Fullmäktige föreslås fastställa revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023 i enlighet med kommunfullmäktige presidiets förslag.

7 Investeringar

Det bedömda investeringsbehovet för perioden 2023–2027 är netto sammanlagt 1269 mnkr, varav 163 mnkr föreslås 2023. I slutet av perioden finns inkluderat 300 mnkr i anpassnings- och ersättningsinvesteringar för att förnya och modernisera kommunens grundskolelokaler. Med stor sannolikhet kommer dock ett flertal objekt som budgeterats för år 2022 att utföras under år 2023. Vår bedömning är att det kommer fortsättningsvis att utföras investeringar för under 300 mkr per år, detta då det sannolikt kommer att inträffa flera fördröjningar. Investeringsbehovet har reviderats i enlighet med lokalresursplaneringen och tidsplaneringen och omfattningen av andra projekt förändras i enlighet med politiska uppdrag eller andra förutsättningar. Under perioden bedöms ytterligare ca 280 mnkr investeras som finansieras av egna exploateringar eller externa avgifter och bidrag. Investeringsvolymen bedöms kunna finansieras utan ytterligare extern upplåning.

Kommunstyrelsen

I planperioden uppgår styrelsens samlade nettoinvesteringsbudget till 1192 mnkr, varav 149 mnkr föreslås 2023. De enskilt största projekten är nybyggnation av is- och träningshallar med 230 mnkr och anpassnings- och ersättningsinvesteringar för att förnya och modernisera kommunens grundskolelokaler med 300 mnkr. Ett anslag om 225 mnkr har avsatts under planperioden för renovering och underhåll av lokaler kopplat till fastighetsstrategi.

I beloppen ingår även anslag för konstnärlig utsmyckning.

Välståndsnämnden

I planperioden uppgår nämndens samlade nettoinvesteringsbudget till 77 mnkr, varav ca 14 mnkr avser år 2023. Investeringarna avser huvudsakligen inventarier i samband med nybyggnation samt reinvesteringar. Den enskilt största investeringen är inventarier till ishallar mm.

Belopp i tkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunstyrelsen	307 370	149 462	212 477	293 227	254 227	282 387
Välståndsnämnden	19 416	13 700	14 100	13 700	21 700	13 700
Summa investeringar	326 786	163 162	226 577	306 927	275 927	296 087

8 Exploateringar

Exploateringsverksamheten följer föreslaget bostadsförsörjningsprogram från förvaltningen med byggnation av bostäder i kommunens tätorter samt exploatering av framtida verksamhetsmark. Budgeten för exploatering innefattar i stort inkomster från markförsäljning, gatukostnadsersättning samt utgifter avseende genomförandet av detaljplaner.

Bifogad tabell visar bedömd likviditetspåverkan och hur likviditeten är budgeterad/planerad under kommande femårsperiod. Bokföring av resultatet sker inte i samband med varje såld tomt utan när projektet är helt eller delvis avslutade. Projekten på egen mark belastas av kostnader för intern tid och utredningar, vilket beräknas öka från ca 10 mnkr 2022 till ca 12 mnkr 2025. I budget/plan ingår även detaljplaner utan kommunalt markinnehav och kommunens insatser i dessa finansieras löpande innevarande år genom plan- och exploateringsavtal.

Exploatering på kommunägd mark:

Verksamhetsmark:

Av den totala projektkalkylen är 240 mnkr utgifter och 454 mnkr inkomster för verksamhetsmark. Projekt med utbyggnad av infrastruktur under perioden är Mölnlyckemotet, Airport city, etapp 4, Företagsparken etapp III och detaljplan skola Djupedalsäng. Detaljplanerna för skola Djupedalsäng planeras att antas under 2022. Ishall samt Travepark och Företagsparken etapp III planeras att antas 2024. I övrigt finns verksamhetsmark tillgänglig i Hindås industriområde.

Mark för bostäder

Av den totala projektkalkylen är 400 mnkr utgifter och 543 mnkr inkomster för mark för bostäder. Mark för bostäder innefattar projekt med mest bostäder men kan även vara lokaler och olika typer av service såsom förskola, skola och särskilda boenden. Det pågår detaljplaner för bostäder på kommunal mark i Enebacken II, Bocköhalvön, Valborgs kulle, påbyggnad på P-hus i Mölnlycke och Landvetter Södra Etapp 1.

Exploatering på privatägd mark:

Verksamhetsmark

Just nu pågår exploatörsdrivna detaljplaner vid Fläskebo, Gökskulla och Fäxhult. Under perioden planeras start av detaljplan för Airport City etapp 5.

Mark för bostäder

Mark för bostäder innefattar projekt med mest bostäder men kan även vara lokaler och olika typer av service såsom förskola, skola och särskilda boenden. Närmast kommer utbyggnad av infrastruktur i tre exploatörsdrivna projekt för bostadsområden vilket är vid Björrod, Wendelstrand och Säteriet. Under perioden ska detaljplaner upprättas för projekten "Växthuset" i Landvetter, Slamby, Hindås Trädgårdsstad, Rävlanda Sanatorium, Borgåsens förskola, Hälsans hus och Tahult 4:2. Tre av dessa är exploatörsdrivna detaljplaner.

Bifogad tabell visar bedömd likviditetspåverkan och hur likviditeten är budgeterad/planerad under kommande femårsperiod.

Belopp i tkr	Kalkyl 2022	Kalkyl 2023	Kalkyl 2024	Kalkyl 2025	Kalkyl 2026	Kalkyl 2027
Inkomst	42 237	50 575	143 463	186 156	175 050	55 565
Utgift	136 210	130 785	118 423	109 772	62 362	9 250
Netto	-93 973	-80 210	25 040	76 384	112 688	46 315

9 Långfristig upplåning

Kommunen kommer sannolikt i slutet av 2022 att ha överfört lån till Härryda Vatten och Avfall AB, samt amorterat resterande långfristiga skuld till kreditinstitut.

Kassaflödet i kommunen bör täcka de planerade investeringsutgifterna. För att ha en marginal att möta eventuella betalningstoppar samt finansiera eventuella utgifter kopplade till markaffärer och exploateringsverksamhet finns ett utrymme att låna upp till 100 mnkr under perioden.

10 Uppdrag till kommunstyrelsen och vårdsnämnden

Med utgångspunkt i detta budgetdokument uppdrar kommunfullmäktige till kommunstyrelsen och vårdsnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen och vårdsnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde. I hanteringen ska det förberedas så att styrande budgetdokument och verksamhetsplaner är anpassade till den nya politiska organisationen med tre nämnder.

Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförlig till avslutad lönerrevision.

11 Förslag till beslut i kommunfullmäktige

- Kommunfullmäktige fastställer oförändrad skattesats för år 2023 på 20,50 kr per skattekrona.
- Kommunfullmäktige fastställer ramar för driftverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 6, Driftbudget. Anslagsbindning avseende driftbudgeten sker på nämndnivå med undantag för kommunstyrelsens reserv som får disponeras fritt efter beslut i kommunstyrelsen.
- Fullmäktige uppdrar åt välfärdsnämnden att fördela anslagen per socialnämnd respektive utbildning, kultur- och fritidsnämnd.
- Kommunfullmäktige fastställer revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023.
- Kommunfullmäktige fastställer en övre gräns för nettoinvesteringarna till 300 mnkr för år 2023.
- Kommunfullmäktige fastställer ramar för investeringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 7, Investeringar. Anslagsbindning avseende investeringsbudget sker på nämndnivå.
- Kommunfullmäktige fastställer betalningsplan avseende exploateringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 8, Exploatering.
- Kommunfullmäktige beslutar att långfristig upplåning får ske upp till ett maximalt belopp om 100 mnkr.
- Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde. I hanteringen ska det förberedas så att styrande budgetdokument och verksamhetsplaner är anpassade till den nya politiska organisationen med tre nämnder. Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförlig till avslutad lönerevision.

Detta är vår gemensamt förhandlade och överenskomna budget för 2023, med plan 2024 - 2027 som vi alla står bakom och skall ses som en helhet.

Mölnlycke 2022-05-30

för Moderaterna

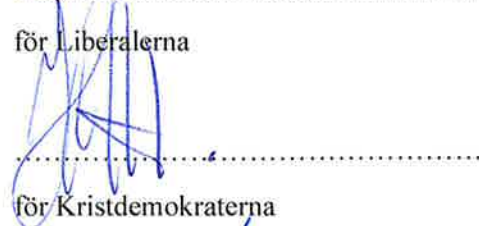
för Centerpartiet

för Sportpartiet

för Liberalerna

för Kristdemokraterna

för Kommunpartiet

Budget 2023
med plan för perioden 2024 - 2027
samt mål och inriktningar

**En budget för ett hållbart och
tryggt Härryda**

1	<i>Inledning</i>	3
1.1	Röd-Grön samverkans utgångspunkter	3
1.2	Allmän inledning	4
2	<i>Visionen – utgångspunkt för styrningen</i>	5
3	<i>Mål för god ekonomisk hushållning</i>	6
3.1	Finansiella mål för god ekonomisk hushållning	6
3.2	Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning	8
4	<i>Prioriterade mål och inriktningar för 2023 på kommunövergripande nivå</i>	9
4.1	Mål: En kommun med fokus på medborgarnas bästa.....	9
4.2	Mål: En kommun med fokus på hållbarhet	9
4.3	Mål: En kommun med fokus på trygghet	10
5	<i>Skattesats</i>	11
6	<i>Driftbudget</i>	11
6.1	Budget för revisorerna	13
7	<i>Investeringar</i>	14
8	<i>Exploateringar</i>	15
9	<i>Långfristig upplåning</i>	16
10	<i>Uppdrag till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden</i>	17
10.1	Uppdrag till kommunstyrelsen	17
10.2	Uppdrag till Välfärdsnämnden	20
11	<i>Förslag till beslut i kommunfullmäktige</i>	22

1 Inledning

1.1 Röd-Grön samverkans utgångspunkter

1.1.1 En budget som bygger Härryda hållbart

Den största utmaningen som våra generationer står inför är omställningen till ett hållbart samhälle. Därför är de röd-grönas förslag en budget som bygger Härryda hållbart. Vår kommun ligger efter i omställningen. Det står klart vid mätningar av kommunens måluppfyllelse. Vi behöver utveckla vårt gemensamma arbete med Agenda 2030. Vi behöver växla upp arbetet och ta fram de åtgärder som gör det möjligt att uppfylla vår del av Parisavtalet.

Det innebär att vi som kommun behöver arbeta med alla de tre hållbarhetsområdena:

1. Ekologisk hållbarhet
2. Social hållbarhet
3. Ekonomisk hållbarhet

Hela vår budget genomsyras av satsningar på hållbarhet för alla vår kommuns medborgare utifrån de olika perspektiven i Agenda 2030 och utifrån de tre hållbarhetsområdena.

För den Röd-Gröna samverkan är det självklart att en hållbar kommun är en trygg kommun.

1.1.2 En budget som bygger Härryda tryggt

Härryda kommun behöver stora satsningar på en ökad trygghet. När vi i Röd-Grön samverkan pratar om trygghet så menas inte bara akuta insatser. Vi menar att det handlar om att bygga ett samhälle för trygghet från grunden. Naturligtvis gör vi satsningar för att skapa trygghet här och nu, men för att nå en trygg och välmående kommun i framtiden behöver mer göras. Vi gör stora satsningar på förebyggande arbete för att skapa trygghet på lång sikt. Dessutom är satsningar på det förebyggande arbetet viktigt för att ta ansvar för kommunens finanser in i framtiden. Förebyggande arbete nu genererar mindre kostnader i framtiden. Viktigast av allt är att förebyggande insatser nu minskar utanförskapet och ökar integreringen i samhället. Det skapar trygghet på både kort och lång sikt.

Hela vår budget genomsyras av satsningar på trygghet för alla våra medborgare både nu och i framtiden.

1.1.3 En budget som tar ansvar för kommuninvånarnas pengar

Med denna budget tar vi ett avstamp mot en politik som tar ansvar för kommuninvånarnas pengar. Kommuninvånarens skatt skall gå till verksamhet, inte till övervinster i välfärden. Vi i Röd-Grön samverkan vill därför att skolor och äldreboenden bara ska byggas när det finns ett behov. Ingen skolkoncerns etablering är så viktig för kommunen att det är värt att ge dem extra lokalbidrag. Vi vill avskaffa LOV och säga nej till alla nya försök att införa LOV i vår kommun. LOV leder antingen till ökade kostnader eller sämre verksamhet. I många fall både och.

Vi vill investera skattemedel i trygghet och hållbarhet för medborgarna istället för att skapa system som hotar den kommunala välfärden. En bra gemensam välfärd ger trygga medborgare och möjliggör satsningar på hållbarhet.

1.2 Allmän inledning

Detta dokument; *Budget 2023 med plan för perioden 2024–2027 samt mål och inriktningar*, är en del i kommunens styrmodell, se bild nedan. Dokumentet är årligt, utarbetas av politiken och fastställs av kommunfullmäktige. Här anges kommunfullmäktiges prioriterade mål och inriktningar för kommande år samt ekonomiska ramar för respektive nämnd.

Budgetdokumentet utgår från de av Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet fastställda strategiska planerna för mandatperioden, ska ge konkretiseringar och lyfta fram det som är särskilt viktigt för 2023. Den strategiska planen beskriver det som politiken vill åstadkomma (den förflyttning/förändring som ska skapas) under mandatperioden som helhet.

En viktig övergripande del i styrmodellen är vision och förhållningssätt. Visionen utgör en gemensam ledstjärna och pekar ut riktningen för kommunen. En annan bärande del i styrmodellen är att tydliggöra verksamheternas grunduppdrag och att säkerställa kvaliteten i grunduppdraget.

Kommunens styrmodell och styrdokument

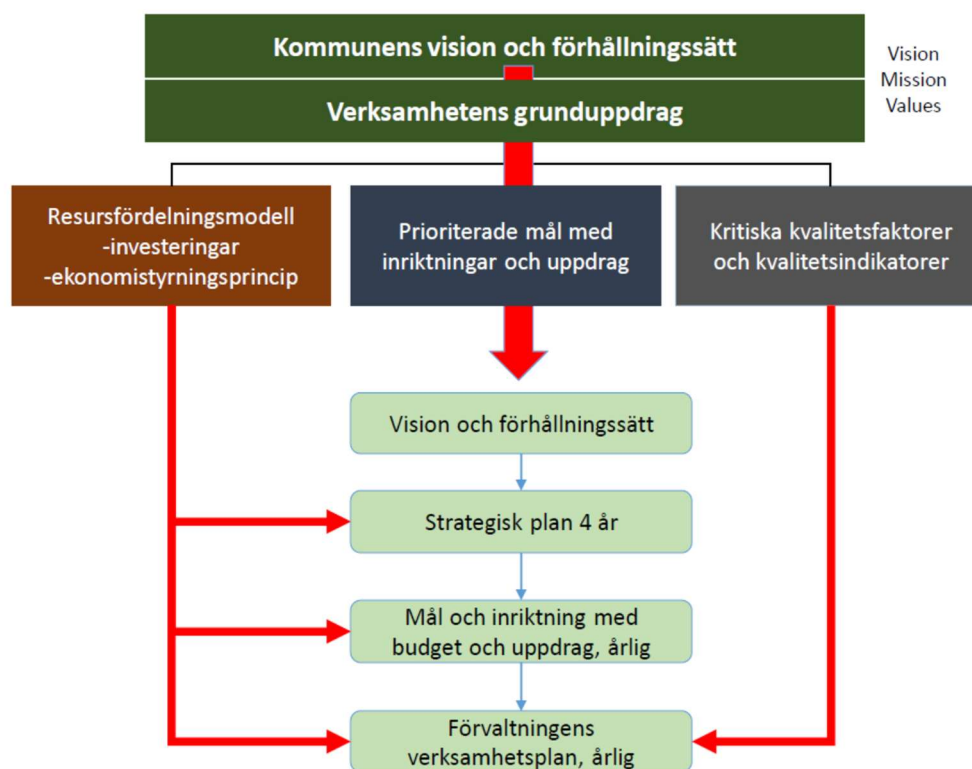

Bild: Kommunens styrmodell

2 Visionen – utgångspunkt för styrningen

Viktiga delar i kommunens styrmodell är vision och förhållningssätt. Dessa ger styrning på övergripande nivå, pekar ut riktning och ramar för verksamheterna och ersätter därigenom på vissa sätt den tidigare mer detaljerade målstyrningen.

Visionen pekar ut riktningen för kommunens långsiktiga utveckling och ska bidra till att skapa identitet, stolthet och engagemang för kommunen. Förhållningssättet ska genomsyra alla verksamheter och stödja en utveckling mot att visionen uppnås. Visionen fastställdes av kommunfullmäktige i december 2019, förhållningssätten har fastställts av kommundirektören i april 2021.

Vision

Härryda – här vågar vi!

I Härryda kommun bygger vi framtiden. Här har människor och företag möjlighet att växa och blomstra. Här lyfter idéer och landar lösningar som håller för kommande generationer.

Våra ledord: mod, nytänkande, handlingskraft

Förhållningssätt

Varje dag gör vi mötet med Härryda kommun enkelt. Vi är engagerade, ser möjligheter och skapar lösningar. Vi är kompetenta, professionella och öppna för olika perspektiv. Vi prövar nya idéer och vill alltid bli bättre.

Tillsammans åstadkommer vi mer.

3 *Mål för god ekonomisk hushållning*

Målen för god ekonomisk hushållning, såväl ekonomiska mål som verksamhetsmål fastställdes av kommunfullmäktige i beslut om den strategiska planen för mandatperioden. Där framgår också åtgärder som ska genomföras för att nå målen.

Målen för god ekonomisk hushållning, såväl ekonomiska mål som verksamhetsmål skall anpassas till Miljöpartiets, Socialdemokraternas och Vänsterpartiets strategiska planer för mandatperioden. Där framgår också åtgärder som ska genomföras för att nå målen.

För att säkerställa ekonomisk hållbarhet över tid är det viktigt att ta beslut som inte riskerar den kommunala ekonomin på vare sig lång eller kort sikt.

För att säkerställa att vi i vår generation inte skjuter över kostnader till nästa generation skall följande arbete genomföras:

- Kommunala intäkter av engångskaraktär, som till exempel exploateringsöverskott, skall inte användas för att finansiera verksamheten.
- Det är av stor vikt att kommunen genast avbryter allt arbete med att privatisera den kommunala kärnverksamheten.
- Det är också viktigt att vi som kommun säkerställer att de fastigheter, den verksamhet och de bolag som vi har fortsatt ägas av skattekollektivet.
- Vår kommunala skog skall brukas på ett sådant sätt att den ekologiska hållbarheten och den biologiska mångfalden garanteras. Vi vill se en hållbar skogsbruksplan.

3.1 Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige antog i juni 2021 följande finansiella mål som mäts och analyseras årligen i rullande fyraårsperioder:

- ***Soliditeten ökar med en procentenhet per år***
- ***Resultatet är 2,5 procent av skatter och bidrag***

De finansiella målen tar sikte på kommunens finansiella ställning och dess utveckling och anger därmed de finansiella förutsättningarna och ramarna för den verksamhet som kommunen bedriver. Målen har som utgångspunkt att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar.

Detta innebär att ingen generation bör behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Överskottet måste därför vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna garanteras även för nästkommande generation utan att den ska behöva uttaxeras en högre skatt.

Nedan redovisas de finansiella målen utifrån budgetförslaget och hur måluppfyllelsen bedöms bli för enskilda år.

	2022	2023	2024	2025
Soliditeten ökar med en procentenhet per år	1%	4%	0 %	0 %
Resultat i mnkr	66,0	8,3	14,1	66,9
Resultatet är 2,5 procent av skatter och statsbidrag	2,7 %	0,3%	0,5%	2,3%

Vi finner att de finansiella målen inte uppnås för vare sig 2023 eller 2024 i denna budget. Vi ser dock positivt på möjligheten att uppfylla detta under varje löpande fyraårsperiod. Detta tack vare de kommunala bidrag vi fick under Corona-pandemin 2020 och 2021 samt en tydlig förbättring för året 2025. Det är hög tid att kommuninvånarna får ta del av dessa pengar. Detta genom satsningar på trygghet, hållbarhet och välfärd. Bristen på måluppfyllelse för målen för ekonomisk hushållning är något som politiken måste följa noga under de kommande åren.

3.1.1 Resultat- och balansbudget

Resultatbudget

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens nettokostnader exkl avskrivningar	2 016,0	2 232,9	2 425,3	2 534,0	2 613,5
Avskrivningar	124,3	139,1	139,1	145,2	150,9
Verksamhetens nettokostnader	2 140,3	2 371,0	2 564,4	2 679,2	2 764,4
Skatteintäkter	2 150,8	2 193,8	2 341,1	2 453,5	2 580,5
Generella statsbidrag och utjämning	255,8	258,7	266,7	266,1	273,2
Finansiella intäkter	16,8	13,4	11,4	11,4	11,4
Finansiella kostnader	-8,1	-12,0	-1,0	-1,5	-2,0
Finansiella kostnader för pensioner	-13,7	-16,9	-45,5	-36,1	-31,8
Resultat	261,4	66,0	8,3	14,1	66,9
<i>Balanskravsresultat</i>	<i>255,5</i>	<i>45,6</i>	<i>2,5</i>	<i>1,5</i>	<i>50,5</i>

Balansbudget

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5
Materiella anläggningstillgångar	2 273,6	2 416,9	2 486,3	2 567,7	2 723,7
Finansiella anläggningstillgångar	206,1	202,6	206,1	206,1	206,1
Summa anläggningstillgångar	2 480,2	2 620,0	2 693,0	2 774,3	2 930,3
Omsättningstillgångar					
Tomtmark för försäljning	187,5	296,0	361,6	336,6	260,2
Fordringar	294,3	186,4	50,0	50,0	50,0
Likvida medel	395,7	367,9	50,0	50,0	50,0
Summa omsättningstillgångar	877,5	850,3	461,6	436,6	360,2

Summa tillgångar	3 357,7	3 470,3	3 154,6	3 210,9	3 290,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	1 470,5	1 296,9	1 544,8	1 558,9	1 625,8
varav årets resultat	261,4	66,0	8,3	14,1	66,9
Skulder					
Avsättningar för pensioner	809,9	800,3	833,4	853,6	858,1
varav avsättning pensionsskuld intjänat före 1998	559,4	529,1	528,5	515,9	499,5
Övriga avsättningar	8,3	9,0	8,3	8,3	8,3
Långfristiga skulder	495,8	768,9	175,7	205,8	235,7
varav lån i banker och kreditinstitut	450,0	736,6	130,0	160,0	190,0
Kortfristiga skulder	573,3	595,3	592,4	584,4	562,7
Summa skulder	1 887,2	2 173,4	1 579,9	1 592,0	1 574,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	3 357,7	3 470,3	3 154,6	3 210,9	3 290,6
SOLIDITET	44%	37%	49%	49%	49%

3.2 Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

- En hållbar befolkningsökning på 1,5 % per år möts med klimat- och miljöanpassade bostäder av hög kvalitet i alla ägande- och upplåtelseformer för ett hållbart boende med neutralt eller positivt klimatavtryck utan påverkan på den biologiska mångfalden.
- Full behovstäckning inom en förskoleverksamhet med mindre barngrupper.
- Alla elever har efter slutförd grundskola eller gymnasieutbildning tillräcklig kompetens för arbete eller fortsatta studier.
- Det finns bostäder av god kvalitet och god tillgänglighet för äldres och funktionsnedsattas bedömda behov.

För att uppnå dessa verksamhetsmål skall följande arbete genomföras:

- Inga nya entreprenörsdrivna projekt startas
- Det är viktigt att avsluta privatiseringsivern i Härryda omgående. Har vi verksamheten i kommunal regi så kan vi själva styra och reglera så att behovstäckningen uppfylls-
- För att nå målet med att alla elever skall ha tillräcklig kompetens för fortsatt arbete eller studier är det viktigt att säkerställa att vår personal får arbeta med sitt kärnuppdrag.
- Privatisering och LOV leder till en försämrad kvalitet, detta leder till en svårighet med att uppnå målet både på kort och lång sikt. Arbetet med att införa LOV skall omgående avslutas.

4 Prioriterade mål och inriktningar för 2023 på kommunövergripande nivå

4.1 Mål: En kommun med fokus på medborgarnas bästa

Vid varje beslut som kommunen tar skall medborgarens bästa beaktas. Det viktigaste målet är att Härryda kommun skall ta tillvara medborgares bästa. En kommun skall finnas för alla och prioritera insatser för de som har det svårast.

4.2 Mål: En kommun med fokus på hållbarhet

Härryda kommun ska vara en hållbar kommun både nu och i framtiden. Vår kommun skall ses som en förebild. För att nå dit behöver vi arbeta med tre aspekter av hållbarhet.

4.2.1 Ekologisk hållbarhet

Vi skall vara en kommun som ligger i framkant med såväl Agenda 2030, Fairtrade City-diplomering och satsningar på solceller. En kommun som aktivt arbetar för att driva på arbetet med fossilfritt resande både med bilar och inom kollektivtrafiken. Härryda skall vidare arbeta aktivt för att stärka kollektivt resande, så väl med buss, järnväg eller andra framtida transportmedel. Dessa fordon skall vara fossilfria.

Det är en självklarhet att göra omställning av våra egna anläggningar för uppvärmning samt att upphandla fossilfria arbetsfordon och bilar till den kommunala bilpoolen.

Vi skall aktivt arbeta för att behålla den biologiska mångfalden.

För att kunna garantera nästa generations matförsörjning är det av stor vikt att vi behåller stora delar av den jordbruksmark som vi har i kommunen. Vid exploatering på jordbruksmark skall kommunen alltid analysera möjligheten till att exploatera på andra ytor.

4.2.2 Social hållbarhet

Härryda kommun skall aktivt arbeta för att våra medborgare skall känna framtidstro och att de kan påverka det samhälle som de lever i. Det är viktigt att bygga ett hållbart samhälle för alla. Vi sätter särskilt fokus på barn och unga. En barnkonsekvensanalys ska göras vid varje beslut som kan tänkas påverka kommande generationer.

När vi arbetar med nya bostadsområden ska ytan mellan husen vara i fokus för att skapa goda mötesplatser för alla åldrar. Dessa ytor skall vara anpassade så att alla kan använda dem. Det är viktigt att det inte byggs hinder för personer med olika rörelsevariationer.

Alla arbetsgivare måste aktivt arbeta för att deras anställda skall må bra. Detta gäller naturligtvis även i kommunen. Här ser vi satsningar på vår personal som en viktig satsning på social hållbarhet.

Det är också viktigt att arbeta med att skapa möjligheter för våra barn och unga. Detta genom satsningar på föreningslivet samt införandet av en femte Studio i kommunen, Studio Hällingsjö. Denna studio bör samverka med Studio Hindås och Studio Rävlanda för att få till en gemensam enhet med uppehållstider liknande Studio 11 i Mölnlycke. Studio 13 i Landvetter skall också få utvidgade öppettider. Målsättningen är att våra studios skall ha öppet varje vardag. Detta för att ge våra barn och unga meningsfull sysselsättningar på en trygg plats.

4.2.3 Ekonomisk hållbarhet

För att säkerställa de framtida möjligheterna att arbeta med den ekologiska och sociala hållbarheten är det viktigt att det finns en ekonomisk hållbarhet. Den ekonomiska hållbarheten ska inte gå före varken den ekologiska eller den sociala hållbarheten. Vi behöver hitta modeller för att utveckla vår ekonomi så att den stärks och samtidigt minska utanförskapet och säkerställa att även nästa generation har förutsättningar för ett gott liv såväl ekologiskt som socialt. För att på sikt stärka den ekonomiska hållbarheten är det viktigt att inte öka kostnaderna genom att ingå avtal som kostar pengar för nästa generation. En målsättning är att minska kommunens skulder.

Agenda 2030

Arbetet med Agenda 2030 är viktigt. Detta arbete stöttar vi helhjärtat. Arbetet som har gjorts hittills har varit bra som en uppstart av Agenda 2030 arbetet, men nu är det dags att ta det ett steg vidare. Vi behöver fördjupa arbetet med Agenda 2030 genom att bredda och ta in fler mål samt börja arbeta med konkreta åtgärder för att uppnå målen i Agenda 2030.

För att nå detta skall ett fördjupat Agenda 2030 dokument tas fram och en viktig del av detta är en handlingsplan med åtgärder. Här blir det hållbarhetsstrategiska programmet viktigt. Framtagandet av detta program är vägledande för framtiden. Här skall Härryda kommun våga vara aktiva och göra ordentliga ställningstaganden och satsningar. Det är nu vi kan ta de steg som en kommun i framkant skall göra.

Koldioxidbudget

Rapporteringen från forskarvärlden visar att klimatet och biologisk mångfald är oupplösligt förbundna med varandra. Relationen mellan klimatförändringarna, biodiversiteten och god livskvalitet kan inte separeras. Ett välfungerande naturligt system och ett beboeligt klimat är grunden för människors livskvalitet. Rapporteringen visar också att vi endast har tre år på oss att stoppa de ökande utsläppen.

Därför vill vi arbeta för ett uppfyllande av vår del av de nationella klimatmålen - som är fastställt i Parisavtalet - om att minska koldioxidutsläppen, med ett kommunalt mål om minst 20 % minskning för år 2023. För att uppnå Parisavtalet måste en koldioxidbudget tas fram.

4.3 Mål: En kommun med fokus på trygghet

Tryggheten är ett av våra två huvudfokus. Vid varje beslut som tas skall tryggheten beaktas. Finns fler val skall tryggheten vara den avgörande parametern. En trygg kommun är en kommun med fokus på medborgarnas bästa. Se kap 10 Uppdrag till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden

5 Skattesats

Med denna budget fastställs oförändrad skattesats för år 2023 på 20,50 kr per skattekrona.

6 Driftbudget

Bedömningen grundar sig på kommunfullmäktiges och nämndernas beslut om budget för perioden 2022–2026. Ambitionen är att resurstilldelningen till nämnderna skall motsvara den politiskt fastställda verksamhetsplaneringen för år 2023–24, samt justeras för demografiska förändringar och politiska beslut för hela planperioden 2023–25. Resurstilldelningen till nämnderna har anpassats efter den senaste befolkningsprognosen, som visar på fler barn i förskoleålder än föregående prognos. En minskad efterfrågan syns inom vård- och omsorg, vilket innebär ett lägre anslag för den verksamheten.

Det är fortsatt önskvärt att avsätta centrala medel för att finansiera en förvaltningsgemensam Utvecklings- och omställningsresurs direkt under kommundirektören. Anslaget för gemensam kompetensutveckling bör finnas kvar enligt plan och en viss beredskap bör fortsatt finnas för att öka anslaget något med anledning av ny lag kring arbetsgivarens ansvar i samband med den nya lagen om LAS. Hänsyn har även tagits till behovet av att kunna rekrytera trainees.

Det är svårbedömt hur prisökningar kommer att påverka kostnadsbilden och därför har bara egna bedömningar avseende måltidsverksamheten gjorts. I övrigt blir det nödvändigt att följa utvecklingen under den närmaste tiden och ha en beredskap för finansiering. Generellt kommer lokalkostnaderna att öka, beroende på ökat underhåll och högre energipriser.

I bedömningen ingår att kommunstyrelsen skall ha en reserv att fritt fördela mellan nämnderna på 5 Mnkr. Därutöver kan medel för fastighetsunderhåll avsättas med ytterligare 5–10 mnkr under år 2024–25.

Politisk organisation

I befintlig plan ökades anslaget för den politiska verksamheten med 1 mnkr från år 2022. Rensat för utgifter kopplade till valet och interna justeringar bör anslaget för den politiska organisationen öka med ytterligare 1 mnkr inför den nya planperioden.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens verksamhetsansvar omfattar sektorerna Samhällsbyggnad och Teknik och förvaltningsstöd samt kommunledning och stödfunktioner.

Inom sektorn för samhällsbyggnad är en justering av taxor beräknad i nivå med index. Resurser för arbetet med översiktsplan, samt samordning av klimatanpassningar bedöms behöva tillskjutas. Det är strategiskt önskvärt att fortsatt kunna avsätta medel för att kommunstyrelsen skall kunna allokera medel för att kunna förstärka plankapaciteten vid politiskt prioriterade projekt. Fortsatt redovisning av tid samt, när så är möjligt, belasta pågående projekt med den egna tiden skall ske. En möjlighet finns att finansiera en miljöinspektörstjänst genom avgifter samt projektredovisning. Projekten på egen mark belastas av kostnader för intern tid och utredningar, vilket beräknas öka från ca 10 mnkr 2022 till ca 12 mnkr 2025. I budget/plan ingår även detaljplaner utan kommunalt markinnehav och kommunens insatser i dessa finansieras löpande innevarande år genom plan- och exploateringsavtal.

Planering för att utifrån en fastighetsstrategi satsa målinriktat på underhåll och upprustning kan täckas inom ramen för förvaltningens bedömning på drift- och investeringssidan.

I bedömningen har hänsyn bland annat tagits till behovet av att tillgänglighetsanpassa kommunens webbsida, arbetet med fossilfri kommun samt digitalisering.

Välfärdsnämnden

Välfärdsnämndens verksamhetsansvar omfattar sektorerna Utbildning, kultur och fritid samt Socialtjänst. Justering av anslag har gjorts med anledning av förändringar i befolkningsprognos, behovsbedömningar samt lokalkostnader och helårseffekter av hyreskostnader för bland annat idrottshallar.

Under år 2022 är anslaget för utbildning förstärkt med sammanlagt drygt 11 mnkr i syfte att öka förutsättningen för alla barn och elever att få den utbildning de har rätt till, trots pandemin. Denna tillfälliga satsning upphör från och med år 2023. Kultur och fritids tillfälliga satsning om 5,0 mnkr till föreningsstöd permanentas från 2023. Statsbidraget för lärarlönelyftet minskar kraftigt från hösten 2023 och kan inte kompenseras fullt ut med andra statsbidrag. De förändrade statsbidragsförutsättningarna ska kompenseras med en kommunal finansiering för fortsatt arbete med att lyfta lärarlöner.

Årets befolkningsprognos pekar mot ökning av antalet barn i åldrarna 1–5 år jämfört med föregående års befolkningsprognos. Barnantalet ökar i snitt med 150 barn per år för planperioden 2023–2025 jämfört med föregående års befolkningsprognos. Antalet barn i grundskoleålder fortsätter att minska och beräknas vid planperiodens slut vara ca 180 färre än idag, samtidigt som antalet invånare i gymnasieålder ökar kraftigt. Jämfört med befintlig plan justeras anslaget på grund av befolkningsförändringar med drygt 20 mnkr för åren 2023–24.

Inom förskoleverksamheten ökar barnantalet mest i områdena Mölnlycke och Landvetter. I Mölnlycke planeras en ny paviljong med två förskoleavdelningar 2024.

Det minskande elevantalet fortsätter att påverka grundskoleverksamheten. Ytterligare satsning på arbetet med problematisk skolfrånvaro skall inrymmas, liksom förstärkning av familjecentralerna.

Antalet invånare i gymnasieålder stiger kraftigt i Härryda de kommande åren. Det gäller även antalet elever från andra delar av regionen. Den senaste befolkningsprognosen pekar på en ökning med ca 400 elever under åren 2022–2026, och med ca 210 elever under planperioden år 2023–2025. En fortsatt diskussion kring strategi för gymnasieverksamheten kommer att ske.

Ambitionsnivån inom kultur och fritidsverksamheten hotas bland annat av det nämndmål som satts. Dessa nämndmål avser fler utförare inom kulturskolan och att stödja föreningslivets engagemang kring aktiviteter och fysisk utformning med för lite medel och med en ogenomtänkt fördelningsmodell. Baserat på en utredning om fler utförare inom kulturskolan, som genomförs under 2022, kommer beslut tas om att inte fortsätta detta arbete.

Jämfört med befintlig plan är ishallens färdigställande framskjutet och anläggningen bedöms kunna tas i bruk i slutet av år 2025.

Inom socialtjänstens områden kan sannolikt budget för äldreboende och hemtjänst minskas jämfört med tidigare plan och en del resurser omlokaliseras. Den lägre efterfrågan inom vård- och omsorg kommer att innebära utmaningar. Förhandling skall genomföras med Attendo för att minska antalet uppköpta platser. Införande av LOV inom särskilt boende skall avslutas omedelbart. Detta utifrån att dagens behov av äldreboenden och befolkningsprognosen bedöms att behovet av äldreboendeplatser minska framöver jämfört med tidigare plan. Minskningen är som störst 2023, sedan beräknas behovet stiga något årligen.

Under 2023–2024 förväntas en ändring avseende huvudmannaskap för behandlingsinsatser enligt LVM ske. I och med en ny socialtjänstlag samt kommande lagstiftning kring samsjuklighet behöver kommunen kunna möta upp behov på hemmaplan.

En fortsatt minskning av utbetalt försörjningsstöd syns samtidigt som det planeras för fortsatta förebyggande och stärkande insatser. Inom arbetet med barn och unga bedömer förvaltningen att ett resurstillskott är motiverat.

Belopp i tkr	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Finansförvaltning	2 445 589	2 493 247	2 556 295	2 642 420
Kommunstyrelsen	-273 481	-309 576	-322 194	-331 617
Välfärdsnämnden	-2 091 677	-2 161 647	-2 206 546	-2 230 505
Politisk organisation	-14 462	-13 715	-13 425	-13 435
Resultat	65 969	8 309	14 130	66 863

6.1 Budget för revisorerna

Frågan om budget för revisorerna bereds av kommunfullmäktiges presidium. Fullmäktige föreslås fastställa revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023.

7 Investeringar

Det bedömda investeringsbehovet för perioden 2023–2027 är netto sammanlagt 969 mnkr, varav 163 mnkr föreslås 2023. Med stor sannolikhet kommer dock ett flertal objekt som budgeterats för år 2022 att utföras under år 2023. Förvaltningens bedömning är att det kommer fortsättningsvis att utföras investeringar för under 300 mkr per år då det sannolikt kommer att inträffa flera fördröjningar. Investeringsbehovet har reviderats i enlighet med lokalresursplaneringen och tidsplaneringen och omfattningen av andra projekt förändras i enlighet med politiska uppdrag eller andra förutsättningar. Under perioden bedöms ytterligare ca 280 mnkr investeras som finansieras av egna exploateringar eller externa avgifter och bidrag. Investeringsvolymen bedöms kunna finansieras utan ytterligare extern upplåning.

Kommunstyrelsen

I planperioden uppgår styrelsens samlade nettoinvesteringsbudget till 892 mnkr, varav 149 mnkr föreslås 2023. Det enskilt största projektet är nybyggnation av is- och träningshallar med 230 mnkr. Ett anslag om 225 mnkr har avsatts under planperioden för renovering och underhåll av lokaler kopplat till fastighetsstrategi.

I beloppen ingår även anslag för konstnärlig gestaltning.

Välståndsnämnden

I planperioden uppgår nämndens samlade nettoinvesteringsbudget till 77 mnkr, varav ca 14 mnkr avser år 2023. Investeringarna avser huvudsakligen inventarier i samband med nybyggnation samt reinvesteringar. Den enskilt största investeringen är inventarier till ishallar mm.

Belopp i tkr	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunstyrelsen	307 370	149 462	212 477	293 227	104 227	132 387
Välståndsnämnden	19 416	13 700	14 100	13 700	21 700	13 700
Summa investeringar	326 786	163 162	226 577	306 927	125 927	146 087

8 Exploateringar

Exploateringsverksamheten följer föreslaget bostadsförsörjningsprogram med byggnation av bostäder i kommunens tätorter samt exploatering av framtida verksamhetsmark. Budgeten för exploatering innefattar i stort inkomster från markförsäljning, gatukostnadsersättning samt utgifter avseende genomförandet av detaljplaner.

Bifogad tabell visar bedömd likviditetspåverkan och hur likviditeten är budgeterad/planerad under kommande femårsperiod. Bokföring av resultatet sker inte i samband med varje såld tomt utan när projektet är helt eller delvis avslutade. Projekten på egen mark belastas av kostnader för intern tid och utredningar, vilket beräknas öka från ca 10 mnkr 2022 till ca 12 mnkr 2025. I budget/plan ingår även detaljplaner utan kommunalt markinnehav och kommunens insatser i dessa finansieras löpande innevarande år genom plan- och exploateringsavtal.

Bifogad tabell visar bedömd likviditetspåverkan och hur likviditeten är budgeterad/planerad under kommande femårsperiod.

Belopp i tkr	Kalkyl 2022	Kalkyl 2023	Kalkyl 2024	Kalkyl 2025	Kalkyl 2026	Kalkyl 2027
Inkomst	42 237	50 575	143 463	186 156	175 050	55 565
Utgift	136 210	130 785	118 423	109 772	62 362	9 250
Netto	-93 973	-80 210	25 040	76 384	112 688	46 315

9 Långfristig upplåning

Kommunen kommer sannolikt i slutet av 2022 att ha överfört lån till Härryda Vatten och Avfall AB, samt amorterat resterande långfristiga skuld till kreditinstitut.

Kassaflödet i kommunen bör täcka de planerade investeringsutgifterna. För att ha en marginal att möta eventuella betalningstoppar samt finansiera eventuella utgifter kopplade till markaffärer och exploateringsverksamhet bör det finnas ett utrymme att låna upp till 100 mnkr under perioden.

10 Uppdrag till kommunstyrelsen och vårdsnämnden

Med utgångspunkt i detta budgetdokument uppdrar kommunfullmäktige till kommunstyrelsen och vårdsnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen och vårdsnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde.

Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförliga till avslutad lönerrevision.

10.1 Uppdrag till kommunstyrelsen

Trygghetsråd

För att med enkelhet kunna arbeta med trygghetsfrågor i kommunen så skall ett nytt råd införas under kommunstyrelsen, Trygghetsrådet. Detta råd skall arbeta med trygghetsfrågan utifrån ett medborgarperspektiv. Här skall övriga råd erbjudas plats för att diskutera trygghetsfrågan. Detta då trygghetsfrågan bör belysas från olika synvinklar vid varje tillfälle.

Deluppdrag: Kommunstyrelsen inrättar ett trygghetsråd.

Uppdrag: Kommunstyrelsen skall verka för att öka tryggheten i hela kommunen
Kostnaden för detta ryms inom de medel som kommunstyrelsen fått anslaget i denna budget

Trygg personal ger trygga medborgare

Många kommuner i Sverige har problem med rekrytering. I vår kommun har vi klarat oss relativt bra fram till dags datum. I en analys av de framtida behoven kan man konstatera att behoven inte ser ut att minska. Många bristyrken finns inom kommunala verksamheter. För att rekrytera framöver är det viktigt att vara en attraktiv arbetsgivare och att arbeta aktivt med att stärka arbetsgivarvarumärket, Härryda kommun. För att gå från att vara en kommun som klarar sig för att man har ett läge nära Göteborg till att vara en kommun i framkant så behöver man vidta en rad åtgärder. När personalen är trygg får vi trygga medborgare.

Friskvård

Friskvård är viktigt när det kommer till personalsatsningar. Vi arbetar för att friskvårdsbidraget skall permanentas på minst 3000 kronor per person och år.

För att möjliggöra friskvård för personalen vill vi utöver ett friskvårdsbidrag införa en friskvårdstimme per vecka för varje anställd. För att på sikt möjliggöra detta och skapa så stor nytta som möjligt ger vi kommunstyrelsen i uppdrag att initiera en utredning. Utredningen skall svara på vilken kostnad denna satsning kommer att ha samt vilken modell för friskvårdstimme som bäst passar våra anställda. I denna process skall fackliga organisationer och personalavdelningen delta.

Deluppdrag: Permanenta friskvårdsbidraget på minst 3000 kronor per anställd och år

Deluppdrag: Utred modell för införandet av friskvårdstimme

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling är en viktig faktor för att stärka kompetensen och att fortsätta vara en effektiv och attraktiv arbetsgivare. Vi vill därför ånyo höja potten för kompetensutveckling.

Deluppdrag: Höj budgetutrymmet för kompetensutveckling med 2 miljoner

Jämställdhetspott

För att få en hållbarhet i rekryteringen är det viktigt att öka jämställda löner. Jämställdhetspotten är idag 0,15 % och skall höjas till 0,5 %. vilket kommer att leda till en snabbare utjämning av lönegapet. Denna satsning skall göras utöver den nuvarande satsningen och utanför den ram som redan ligger för löneökningar. Dessa pengar skall tillföras lönepotten som en extra satsning under de kommande 4 åren för att sedan utvärderas.

Deluppdrag: Arbeta för jämställda löner

Månadsanställningar som utgångspunkt, timanställningar som komplement vid vikariat

Vi ser stora fördelar med att använda oss av månadsanställningar vid vikariat. Detta ger personalen större visshet om hur deras schema ser ut och minskar risken för framtida smittspridning. Det finns medarbetare som önskar ha timanställning och de skall naturligtvis inte fräntas denna möjlighet. En trygg personal leder till en trygg verksamhet och en trygg verksamhet leder till trygghet för våra medborgare.

Deluppdrag: Verka för månadsanställningar vid vikariat

Uppdrag: Kommunstyrelsen skall verka för att vi skall bli en konkurrenskraftig arbetsgivare både i närtid och på sikt.

Kostnaden för detta ryms inom de medel som kommunstyrelsen fått anslaget i denna budget

Miljö- och Klimatutskott

Den globala uppvärmningen och hotet mot vårt klimat är den mest centrala frågan för våra generationer. Här måste alla göra sitt yttersta. Härryda kommun ligger långt efter många andra kommuner. För att komma hantera frågan om klimat så behöver kommunstyrelsen tillsätta ett utskott som explicit arbetar med klimatet. Det finns också andra miljöfrågor som kommunen behöver arbeta mer aktivt med.

Uppdrag: Att tillsätta ett miljö- och klimatutskott för att säkerställa arbetet med Parisavtalet likväl som nationella, regionala och kommunala miljömål.

Bevara våtmarker, jordbruksmark, kulturmark, skogsmark med höga naturvärden och värna de gröna stråken.

Härryda kommun har mycket mark som är värd att bevara. De ovan nämnda är av extra värde att bevara. Beslut som rör exploatering på sådan mark skall hanteras med stor försiktighet.

Bevara delar med högt naturvärde i Landvetter Södra

Delar av området Landvetter Södra har höga naturvärden. Dessa delar skall inte bebyggas utan skall bevaras genom införandet av skydd t.ex. Naturskyddsområde, Natura 2000, Nationalpark eller dylikt.

Uppdrag: Bevara delar med högt naturvärde i Landvetter Södra.

Mölnlycke företagspark Etapp 3

Kommunen har startat processen för att bygga Mölnlycke företagspark, etapp 3. Denna skall utvecklas med utgångspunkt i hållbara energilösningar.

Uppdrag: Mölnlycke företagspark, Etapp 3 skall byggas med utgångspunkt i hållbara energilösningar.

Stoppa vinstuttaget från FÖRBO

Vinstuttaget från FÖRBO AB skall avslutas. Vi anser att vinsten skall stanna i bolaget och användas för utveckling av befintliga fastigheter genom t.ex. renoveringar. Pengarna får också användas till nybyggnation.

Uppdrag: Ge våra ombud till årsmötet i uppdrag att rösta emot vinstutdelning.

Markanvisningstävling

När man bygger nya hyresrätter är det viktigt att hitta lösningar som gör att kostnaderna för boendet håller sig låga. Hyran är en viktig del men innovation gällande lösningar som leder till minskade kostnader och minskad klimatpåverkan skall också vara premierande.

Uppdrag: Markanvisningstävling för hyresrätter med utgångspunkt i ekonomisk hållbarhet över tid

Mobilitetsplan

Hållbar mobilitet handlar om att möjliggöra förflyttning av människor och gods på sätt som är effektiva, hälsosamma och klimatneutrala samt tillgängliga för alla.

Uppdrag: Att ta fram en mobilitetsplan med målsättning att nå fossilfri, hälsosam och effektiv förflyttning av människor och gods.

Kommunal solcellspark

En kommunal solcellspark skall utredas. Vart i kommunen finns det bäst förutsättningar för byggnation av en solcellspark. Hur möjliggör man bäst ett bolag där kommunen är ägare och där våra invånare har möjligheten att köpa andelar.

Uppdrag: Utreda möjligheterna för kommunal solcellspark

Råda Säteri

Renoveringen och utvecklingen av Råda Säteri skall fortsätta enligt beslut från fullmäktige. Detta kommer att påverka budgeten under flera år. Denna satsning är viktig för kommunen och dess kommuninvånare. Vårt uppdrag är att skapa ett trevligt vardagsrum för hela vår befolkning.

Deluppdrag: Fortsätta utvecklingen av området Råda Säteri enligt tidigare beslut

Deluppdrag: Fortsätta renoveringen av Råda Säteri enligt tidigare beslut

Deluppdrag: Tillsä till Råda Säteri även fortsättningsvis förblir i kommunal ägo

Uppdrag: Kommunstyrelsen skall värna och arbeta med utveckling av Råda Säteri
Kostnaden för detta ryms inom de medel som kommunstyrelsen fått anslaget i denna budget

10.2 Uppdrag till Valfärdsnämnden

LOV (Lagen Om Valfrihetssystem)

Deluppdrag: Inga nya LOV implementeras

Deluppdrag: Pågående LOV avslutas

Uppdrag: **En LOV-fri kommun**

Ta bort minutschemat

Uppdrag: Valfärdsnämnden ges i uppdrag att initiera arbetet med att ta bort minutschemat och införa ett tillitsbaserat system.

Färre personal hos varje brukare

Uppdrag: Valfärdsnämnden skall ta fram handlingsplan för att uppnå målsättningen att minska antalet personal som besöker varje brukare inom hemtjänsten.

Minskade barngrupper i förskolan

Uppdrag: Minska barngruppernas storlek successivt för att på sikt uppnå Skolinspektionens riktlinje. Total kostnad för denna satsning är 5 miljon kronor.

Deluppdrag: Vid brist på förskollärare skall i första hand barnskötare anställas som vikarier.

Barnomsorg på obekväm arbetstid

Uppdrag: Införa barnomsorg på obekväm arbetstid.

Elevassistenter

Deluppdrag: Utveckla en central enhet för elevassistenter.

Deluppdrag: Ge förvaltningen i uppdrag att anställa fler elevassistenter.
Total kostnad för denna satsning är 2 miljon kronor.

Kulturskolans köer skall minskas

Uppdrag: Tillsätta medel för att minska köerna i kulturskolan.

Total kostnad för denna satsning är 1,5 miljon kronor.

Satsningar på att motverka mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer

Uppdrag: Valfärdsnämnden ges i uppdrag att inarbeta denna satsning i nämndens verksamhetsplan.

Total kostnad för denna satsning är 1 miljon kronor.

Personligt ombud

Deluppdrag: Kommunen skall återinföra de personliga ombuden.

Uppdrag: Valfärdsnämnden får i uppgift att arbeta in detta i kommande verksamhetsplan.

Föreningslivet

Uppdrag: Öka satsningen på föreningslivet.

Total kostnad för denna satsning är 2,5 miljon kronor.

Konsumentvägledare

Det är dags att ånyo införa en konsumentvägledare i kommunen.

Uppdrag: Valfärdsnämnden ges i uppdrag att återinföra konsumentvägledaren.
Total kostnad för denna satsning är 0,6 miljon kronor.

Arbetskläder i förskolan, pedagogisk omsorg och skola

Arbetskläder till alla som på grund av arbetets beskaffenhet har ett behov av arbetskläder.

Uppdrag: Erbjuder all personal i förskolan, pedagogisk omsorg och skolan arbetskläder.

Familjecentraler

Uppdrag: Valfärdsnämnden skall arbeta med att stärka de familjecentraler vi har idag.

Deluppdrag: Valfärdsnämnden skall arbeta med att initiera arbetet med en familjecentral i östra delen av kommunen.

Fältassistenter och fältsekreterare

Uppdrag: Valfärdsnämnden skall ta fram en utredning för hur fältarbetet skall stärkas.

Ökad lärartäthet

Uppdrag: Valfärdsnämnden skall arbeta för att öka lärartätheten på våra skolor.

Fler skolpsykologer och skolkuratorer

Uppdrag: Valfärdsnämnden skall arbeta för att öka antalet skolpsykologer och skolkuratorer.

Återinför Kraftkällan

Uppdrag: Valfärdsnämnden skall återinföra Kraftkällans arbete.

Utvidga arbetet med problematisk skolfrånvaro

Uppdrag: Ta fram en plan för att arbeta med det förebyggande arbetet för att undvika problematisk skolfrånvaro.
Finansiering sker genom de tillsatta medlen till valfärdsnämnden.

11 Förslag till beslut i kommunfullmäktige

- Kommunfullmäktige fastställer oförändrad skattesats för år 2023 på 20,50 kr per skattekrona.
- Kommunfullmäktige fastställer revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023.
- Kommunfullmäktige fastställer en övre gräns för nettoinvesteringarna till 300 mnkr för år 2023.
- Kommunfullmäktige fastställer ramar för investeringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 7, Investeringar. Anslagsbindning avseende investeringsbudget sker på nämndnivå.
- Kommunfullmäktige fastställer betalningsplan avseende exploateringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 8, Exploatering.
- Kommunfullmäktige beslutar att långfristig upplåning får ske upp till ett maximalt belopp om 100 mnkr.
- Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde. Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförlig till avslutad lönerrevision.

Vänsterpartiet
Härryda

En röd-grön samverkansbudget för ett hållbart och tryggt Härryda

Mölnlycke 2022-11-09

Patrik Linde, Socialdemokraterna

Björn Mattsson, Vänsterpartiet

Marie Strid, Miljöpartiet de gröna

miljöpartiet de gröna

HÄRRYDA

Vår vision:

*”En hållbar och grön kommun
med delaktiga invånare”*

**Budget 2023
med plan för perioden 2024–2027
samt mål och inriktningar**

version 2022-06-14

Innehåll

1	Inledning: En hållbar kommun för en hållbar utveckling - i Sverige och Världen	2
2	Vår vision: En hållbar och grön kommun med delaktiga invånare	3
3	Hållbara mål för en hållbar ekonomi.....	4
3.1	Finansiella mål för god ekonomisk hushållning.....	4
3.2	Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning	6
4	Prioriterade mål och inriktningar för 2022 på kommunövergripande nivå	7
5	Skattesats	8
6	Driftbudget	9
6.1	Budget för revisorerna.....	11
7	Investeringar.....	12
8	Exploateringar	13
9	Långfristig upplåning	14
10	Uppdrag till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden	15
11	Förslag till beslut i kommunfullmäktige	16

1 Inledning: En hållbar kommun för en hållbar utveckling

Miljöpartiet de gröna i Härryda kommun tar utgångspunkt i Förenta nationernas resolution med 17 globala mål för en bättre värld. Vi använder Agenda 2030 och Parisavtalet som bas i vårt budgetförslag för 2023 samt plan 2024–2027 så att vi tillsammans kan uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling. En viktig övergripande del i vår styrmodell är vår vision och vårt förhållningssätt. Vår vision utgör en ledstjärna och pekar ut riktningen för vår framtid. Detta dokument är vår styrmodell och dess utgångspunkter är:

1. En hållbar befolkningsökning på högst 1,5 % per år möts med klimat- och miljöanpassade bostäder av hög kvalitet för ett hållbart boende med positivt klimatavtryck utan påverkan på den biologiska mångfalden.
2. En jämlik skola och förskola där alla elever ges möjlighet att utvecklas och må bra. Skolsegregationen ska brytas. Våra skolor ska inte utsättas för risker genom överretableringar av kommersiella aktörer.
3. En koldioxidbudget* som ett redskap för att öka takten på att minska utsläppen och som ett verktyg för genomförandet av mål- och strategidokument i arbetet med att uppnå Parisavtalet, så att våra verksamheter senast år 2025 ska använda 100 procent förnybar energi.

*se även *Rapport Koldioxidbudget 2020–2040 Västra Götaland*.

2 Miljöpartiet de grönas vision: En hållbar och grön kommun med delaktiga invånare

Miljöpartiet de gröna i Härryda är del av en global grön rörelse som strävar efter en värld där alla kan leva goda liv utan att försämra förutsättningarna för kommande generationer. Med vår vision vill vi skapa förutsättningar för ett långsiktigt hållbart och demokratiskt samhälle, där vi tillsammans tar ansvar både lokalt och globalt. När Sverige ställer om ska alla vara med. För att nå Parisavtalet och de 17 globala målen fokuserar vi under den kommande mandatperioden på följande områden:

Grön kommun

Vi måste ställa om samhället så att långsiktiga lösningar prioriteras framför kortsiktiga vinster. I en hållbar kommun satsar vi på personalen och möjliggör förbättringar som ger goda resultat på sikt. Vi tror på en demokrati med aktiva och delaktiga medborgare. Vi vill ha ett samhälle där varje individ ges möjlighet att, efter förmåga, bidra till samhällets utveckling och där alla har lika rättigheter. Samhället måste stå som garant för en trygg välfärd, där alla erbjuds nya chanser att växa och utvecklas genom livet.

Grön välfärd

Välfärden ska ge människan frihet och trygghet. Ett rikt liv kännetecknas av självbestämmande, socialt umgänge och möjlighet till deltagande. Satsning på verksamheter inom välfärden innebär stora mänskliga och långsiktiga vinster. Miljöpartiet i Härryda vill öka satsningarna på vår välfärd så att alla kommunens invånare får möjligheten att leva ett rikt liv.

Grönt samhällsbyggande

Planeringen av vår kommun ska genomsyras av en helhetssyn som sätter människans och miljöns långsiktiga välmående i centrum. Miljöpartiet vill att Härryda kommun tar sig an vårt lokala mål om 1,5 procent befolkningsökning per år på ett ansvarsfullt och långsiktigt hållbart sätt. Infrastrukturen ska underlätta för kommunens invånare att göra hållbara val. Gång och cykel ska prioriteras som färd sätt vid planering inom våra tätorter och en väl fungerande och billig kollektivtrafik ska finnas. Invånarnas möjligheter att njuta av natur och rekreationsområden ska stärkas.

3 Hållbara mål för en hållbar ekonomi

Miljöpartiet de grönas mål för att nå en hållbar ekonomi för Härryda kommun finns utförligt beskrivet i vår strategiska plan för mandatperioden. Här nedan följer mål och föreslagna ändringar för 2023.

3.1 Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

I det lagstadgade målet för god ekonomisk hushållning finns krav på kommunens soliditet och resultat. Miljöpartiet de gröna i Härryda ställer sig därmed bakom kraven på att:

- Soliditeten ökar med en procentenhet per år
- Resultatet är 2,5 % av verksamhetens nettokostnad

De finansiella målen tar sikte på kommunens finansiella ställning och dess utveckling och anger därmed de finansiella förutsättningarna och ramarna för den verksamhet som kommunen bedriver. Målen har som utgångspunkt att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar och inte öka sin miljöskuld.

Nedan redovisas de finansiella målen utifrån budgetförslaget och hur målfyllnelse bedöms bli för enskilda år.

	2022	2023	2024	2025
Soliditeten ökar med en procentenhet per år	1%	4 %	0 %	0 %
Resultat i mnkr	66,0	8,3	14,1	66,9
Resultatet är 2,5 procent av skatter och statsbidrag	2,7 %	0,3 %	0,5 %	2,3 %

Med den satsning för att uppnå Parisavtalet och de 17 globala målen som Miljöpartiet de gröna föreslår kommer de finansiella målen inte att uppnås för 2023 eller 2024. Målet bör dock kunna uppfyllas under varje löpande fyraårsperiod.

3.1.1 Resultat- och balansbudget

Resultatbudget

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens nettokostnader exkl avskrivningar	2 016,0	2 232,9	2 425,3	2 534,0	2 613,5
Avskrivningar	124,3	138,1	139,1	145,2	150,9
Verksamhetens nettokostnader	2 140,3	2 371,0	2 564,4	2 679,2	2 764,4
Skatteintäkter	2 150,8	2 193,8	2 341,1	2 453,5	2 580,5
Generella statsbidrag och utjämning	255,8	258,7	266,7	266,1	273,2
Finansiella intäkter	16,8	13,4	11,4	11,4	11,4
Finansiella kostnader	-8,1	-12,0	-1,0	-1,5	-2,0
Finansiella kostnader för pensioner	-13,7	-16,9	-45,5	-36,1	-31,8
Resultat	261,4	66,0	8,3	14,1	66,9
<i>Balanskravsresultat</i>	<i>255,5</i>	<i>45,6</i>	<i>2,5</i>	<i>1,5</i>	<i>50,5</i>

Balansbudget

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5
Materiella anläggningstillgångar	2 273,6	2 416,9	2 486,3	2 567,7	2 723,7
Finansiella anläggningstillgångar	206,1	202,6	206,1	206,1	206,1
Summa anläggningstillgångar	2 480,2	2 620,0	2 693,0	2 774,3	2 930,3
Omsättningstillgångar					
Tomtmark för försäljning	187,5	296,0	361,6	336,6	260,2
Fordringar	294,3	186,4	50,0	50,0	50,0
Likvida medel	395,7	367,9	50,0	50,0	50,0
Summa omsättningstillgångar	877,5	850,3	461,6	436,6	360,2
Summa tillgångar	3 357,7	3 470,3	3 154,6	3 210,9	3 290,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	1 470,5	1 296,9	1 574,8	1 618,9	1 715,8
<i>varav årets resultat</i>	<i>261,4</i>	<i>66,0</i>	<i>38,3</i>	<i>44,1</i>	<i>96,9</i>
Skulder					
Avsättningar för pensioner	809,9	800,3	833,4	853,6	858,1
<i>varav avsättning pensionsskuld intjänat före 1998</i>	<i>559,4</i>	<i>529,1</i>	<i>528,5</i>	<i>515,9</i>	<i>499,5</i>
Övriga avsättningar	8,3	9,0	8,3	8,3	8,3
Långfristiga skulder	495,8	768,9	145,7	145,8	145,7
<i>varav lån i banker och kreditinstitut</i>	<i>450,0</i>	<i>736,6</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
Kortfristiga skulder	573,3	595,3	592,4	584,4	562,7
Summa skulder	1 887,2	2 173,4	1 579,9	1 592,0	1 574,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	3 357,7	3 470,3	3 154,6	3 210,9	3 290,6
SOLIDITET	44%	37%	49%	49%	49%

3.2 Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Miljöpartiet de Gröna i Härryda menar att det första målet för god ekonomisk hushållning skall ändras till:

- En hållbar befolkningsökning på högst 1,5 % per år möts med klimat- och miljöanpassade bostäder av hög kvalitet i olika upplåtelseformer för ett hållbart boende med positivt klimatavtryck utan påverkan på den biologiska mångfalden.

4 Prioriterade mål och inriktningar för 2023 på kommunövergripande nivå

Rapporteringen från forskarvärlden visar att klimatet och biologisk mångfald är ouplösligt förbundna med varandra. Relationen mellan klimatförändringarna, biodiversiteten och god livskvalitet kan inte separeras. Ett välfungerande naturligt system och ett beboeligt klimat är grunden för människors livskvalitet. Rapporteringen visar också att vi endast har tre år på oss att stoppa de ökande utsläppen*.

Därför vill Miljöpartiet de Gröna i Härryda prioritera följande mål och inriktningar för 2023:

- I. **Att vi uppfyller vår del av de nationella klimatmålen - som är fastställt i Parisavtalet - om att minska koldioxidutsläppen, med ett kommunalt mål om minst 20 % minskning för år 2023. För att uppnå Parisavtalet måste en koldioxidbudget tas fram.**
- II. **Att vi genomför satsningar på skola, äldreomsorg samt kultur och fritid.**
- III. **Att vi prioriterar miljö- och klimatarbetet samt säkerställer den biologiska mångfalden genom att komplettera förvaltningens kompetens med en miljö- och klimatstrateg (en heltidstjänst) och med en kommunbiolog (en heltidstjänst). Båda tjänsterna bör ingå i det strategiska arbetet som bedrivs på kommunens Utvecklingsenhet.**

Genom dessa satsningar ska Härryda kommun utveckla sitt miljö- och klimatarbete så att vi säkerställer alla invånares livskvalitet, både för oss som lever här idag och för de kommande generationer som ska leva sina liv i Härryda kommun.

* Se till exempel rapporten *Klimatet i förändring 2022: Att begränsa klimatförändringarna*, Förenta nationernas Klimatpanel.

5 Skattesats

Klimatet är i akut behov av att vi gör ekonomiska prioriteringar. Det finns utrymme för att finansiera prioriterade satsningar inom befintlig budget. Kommunens gynnsamma ekonomiska läge medger dock ökade investeringar för att göra reella insatser i miljö- och klimatarbetet med en oförändrad skattesats.

6 Driftbudget

Bedömningen grundar sig på kommunfullmäktiges och nämndernas beslut om budget för perioden 2022–2026. Ambitionen är att resurstilldelningen till nämnderna skall motsvara den politiskt fastställda verksamhetsplaneringen för år 2023–24, samt justeras för demografiska förändringar och politiska beslut för hela planperioden 2023–25. Resurstilldelningen till nämnderna har anpassats efter den senaste befolkningsprognosen, som visar på fler barn i förskoleålder än föregående prognos. En minskad efterfrågan syns inom vård- och omsorg, vilket innebär ett lägre anslag för den verksamheten.

Det är fortsatt önskvärt att avsätta centrala medel för att finansiera en förvaltningsgemensam Utvecklings- och omställningsresurs direkt under kommundirektören. Anslaget för gemensam kompetensutveckling bör finnas kvar enligt plan och en viss beredskap bör fortsatt finnas för att öka anslaget något med anledning av ny lag kring arbetsgivarens ansvar i samband med den nya lagen om LAS. Hänsyn har även tagits till behovet av att kunna rekrytera trainees.

Det är svårbedömt hur prisökningar kommer att påverka kostnadsbilden och därför har bara egna bedömningar avseende måltidsverksamheten gjorts. I övrigt blir det nödvändigt att följa utvecklingen under den närmaste tiden och ha en beredskap för finansiering alternativt anpassningar. Generellt kommer lokalkostnaderna att öka, beroende på ökat underhåll och högre energipriser.

I bedömningen ingår att kommunstyrelsen skall ha en reserv att fritt fördela mellan nämnderna på 5 Mnkr. Därutöver kan medel för fastighetsunderhåll avsättas med ytterligare 5–10 mnkr under år 2024–25.

Politisk organisation

I befintlig plan ökades anslaget för den politiska verksamheten med 1 mnkr från år 2022. Rensat för utgifter kopplade till valet och interna justeringar bör anslaget för den politiska organisationen öka med ytterligare 1 mnkr inför den nya planperioden.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens verksamhetsansvar omfattar sektorerna Samhällsbyggnad och Teknik och förvaltningsstöd samt kommunledning och stödfunktioner.

Inom sektorn för samhällsbyggnad är en justering av taxor beräknad i nivå med index. Resurser för arbetet med översiktsplan, samt samordning av klimatanpassningar bedöms behöva tillskjutas. Det är strategiskt önskvärt att fortsatt kunna avsätta medel för att kommunstyrelsen skall kunna allokera medel för att kunna förstärka plankapaciteten vid politiskt prioriterade projekt. Fortsatt redovisning av tid samt, när så är möjligt, belasta pågående projekt med den egna tiden skall ske. En möjlighet finns att finansiera en miljöinspektörstjänst genom avgifter samt projektredovisning. Projekten på egen mark belastas av kostnader för intern tid och utredningar, vilket beräknas öka från ca 10 mnkr 2022 till ca 12 mnkr 2025. I budget/plan ingår även detaljplaner utan kommunalt markinnehav och kommunens insatser i dessa finansieras löpande innevarande år genom plan- och exploateringsavtal.

Planering för att utifrån en fastighetsstrategi satsa målinriktat på underhåll och upprustning

kan täckas inom ramen för förvaltningens bedömning på drift- och investeringssidan.

I bedömningen har hänsyn bland annat tagits till behovet av att tillgänglighetsanpassa kommunens webbsida, arbetet med förnyelsebar energi samt digitalisering.

Välfärdsnämnden

Välfärdsnämndens verksamhetsansvar omfattar sektorerna Utbildning kultur och fritid samt Socialtjänst.

Justering av anslag har gjorts med anledning av förändringar i befolkningsprognos, behovsbedömningar samt lokalkostnader och helårseffekter av hyreskostnader för bland annat idrottshallar.

Under år 2022 är anslaget för utbildning förstärkt med sammanlagt drygt 11 mnkr i syfte att öka förutsättningen för alla barn och elever att få den utbildning de har rätt till, trots pandemin. Denna tillfälliga satsning upphör från och med år 2023. Kultur och fritids tillfälliga satsning om 5,0 mnkr till föreningsstöd permanentas. Statsbidraget för lärarlönelyftet minskar kraftigt från hösten 2023 och kan inte kompenseras fullt ut med andra statsbidrag. Vi ser det som självklart att kompensera de förändrade statsbidragsförutsättningarna med en kommunal finansiering.

Årets befolkningsprognos pekar mot ökning av antalet barn i åldrarna 1–5 år jämfört med föregående års befolkningsprognos. Barnantalet ökar i snitt med 150 barn per år för planperioden 2023–2025 jämfört med föregående års befolkningsprognos. Antalet barn i grundskoleålder fortsätter att minska och beräknas vid planperiodens slut vara ca 180 färre än idag, samtidigt som antalet invånare i gymnasieålder ökar kraftigt. Jämfört med befintlig plan justeras anslaget på grund av befolkningsförändringar med drygt 20 mnkr för åren 2023–24.

Inom förskoleverksamheten ökar barnantalet mest i områdena Mölnlycke och Landvetter. I Mölnlycke planeras en ny paviljong med två förskoleavdelningar 2024. På grund av majoritetens val att stänga Hagens förskola med Montessori-pedagogisk inriktning och tillåta ytterligare överetablering av förskoleplatser genom Jensens etablering har valfriheten minskat men ger den plats för 115 barn under hösten 2022, och därmed bedöms det vara jämnvikt avseende lokaler i Landvetter under 2023–2025.

Det minskande elevantalet fortsätter att påverka grundskoleverksamheten och visar på att det inte finns behov av någon ny skola på bostadsnära naturområdet vid Furuhäll. Ytterligare satsning på arbetet med problematisk skolfrånvaro skall inrymmas, liksom förstärkning av familjecentralerna.

Antalet invånare i gymnasieålder stiger kraftigt i Härryda de kommande åren. Det gäller även antalet elever från andra delar av regionen. Den senaste befolkningsprognosen pekar på en ökning med ca 400 elever under åren 2022–2026, och med ca 210 elever under planperioden år 2023–2025. En fortsatt diskussion kring strategi för gymnasieverksamheten kommer att ske

Ambitionsnivån inom kultur och fritidsverksamheten bör höjas för att alla ska få tillgång till den kommunala kulturskolan och genom att ge stöd till föreningslivets engagemang kring aktiviteter och fysisk utformning. Baserat på en utredning om fler utförare inom kulturskolan, som genomförs under 2022, kommer beslut tas om att utöka den kommunala kulturskolan. Jämfört med befintlig plan är ishallsens färdigställande framskjutet och

anläggningen bedöms kunna tas i bruk i slutet av år 2025.

Inom socialtjänstens områden kan sannolikt budget för äldreboende och hemtjänst minskas jämfört med tidigare plan och en del resurser omlokaliseras. Den lägre efterfrågan inom vård- och omsorg kommer att innebära utmaningar. Förhandling skall genomföras med Attendo för att minska antalet uppköpta platser.

Under 2023–2024 förväntas en ändring avseende huvudmannaskap för behandlingsinsatser enligt LVM ske. I och med en ny socialtjänstlag samt kommande lagstiftning kring samsjuklighet behöver kommunen kunna möta upp behov på hemmaplan.

En fortsatt minskning av utbetalt försörjningsstöd syns samtidigt som det planeras för fortsatta förebyggande och stärkande insatser. Inom arbetet med barn och unga bedömer förvaltningen att ett resurstillskott är motiverat.

Belopp i tkr	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunstyrelsen	273 481	299 176	311 794	321 217
Välståndsnämnden	2 091 677	2 172 047	2 216 946	2 240 905
Politisk organisation	14 462	13 715	13 425	13 435
Finansförvaltning	-2 445 589	-2 493 247	-2 556 295	-2 642 420
Resultat	65 969	8 309	14 130	66 863

6.1 Budget för revisorerna

Frågan om budget för revisorerna bereds av kommunfullmäktiges presidium. Fullmäktige föreslås fastställa revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023.

7 Investeringar för en hållbar kommun

Det bedömda investeringsbehovet för perioden 2023–2027 är netto sammanlagt 969 mnkr, varav 163 mnkr föreslås 2023. Med stor sannolikhet kommer dock ett flertal objekt som budgeterats för år 2022 att utföras under år 2023. Förvaltningens bedömning är att det kommer fortsättningsvis att utföras investeringar för under 300 mkr per år då det sannolikt kommer att inträffa flera fördröjningar. Investeringsbehovet har reviderats i enlighet med lokalresursplaneringen och tidsplaneringen och omfattningen av andra projekt förändras i enlighet med politiska uppdrag eller andra förutsättningar. Under perioden bedöms ytterligare ca 280 mnkr investeras som finansieras av egna exploateringar eller externa avgifter och bidrag. Investeringsvolymen bedöms kunna finansieras utan ytterligare extern upplåning.

Kommunstyrelsen

I planperioden uppgår styrelsens samlade nettoinvesteringsbudget till 892 mnkr, varav 149 mnkr föreslås 2023. Det enskilt största projektet är nybyggnation av is- och träningshallar med 230 mnkr. Ett anslag om 225 mnkr har avsatts under planperioden för renovering och underhåll av lokaler kopplat till fastighetsstrategi.

I beloppen ingår även anslag för konstnärlig utsmyckning.

Välfärdsnämnden

I planperioden uppgår nämndens samlade nettoinvesteringsbudget till 77 mnkr, varav ca 14 mnkr avser år 2023. Investeringarna avser huvudsakligen inventarier i samband med nybyggnation samt reinvesteringar. Den enskilt största investeringen är inventarier till ishallar mm.

Belopp i tkr	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunstyrelsen	307 370	149 462	212 477	293 227	104 227	132 387
Välfärdsnämnden	19 416	13 700	14 100	13 700	21 700	13 700
Summa investeringar	326 786	163 162	226 577	306 927	125 927	146 087

8 Exploateringar

Exploateringsverksamheten följer föreslaget bostadsförsörjningsprogram med byggnation av bostäder i kommunens tätorter samt exploatering av framtida verksamhetsmark. Budgeten för exploatering innefattar i stort inkomster från markförsäljning, gatukostnadsersättning samt utgifter avseende genomförandet av detaljplaner.

Bifogad tabell visar bedömd likviditetspåverkan och hur likviditeten är budgeterad/planerad under kommande femårsperiod. Bokföring av resultatet sker inte i samband med varje såld tomt utan när projektet är helt eller delvis avslutade. Projekten på egen mark belastas av kostnader för intern tid och utredningar, vilket beräknas öka från ca 10 mnkr 2022 till ca 12 mnkr 2025. I budget/plan ingår även detaljplaner utan kommunalt markinnehav och kommunens insatser i dessa finansieras löpande innevarande år genom plan- och exploateringsavtal.

Bifogad tabell visar bedömd likviditetspåverkan och hur likviditeten är budgeterad/planerad under kommande femårsperiod.

Belopp i tkr	Kalkyl 2022	Kalkyl 2023	Kalkyl 2024	Kalkyl 2025	Kalkyl 2026	Kalkyl 2027
Inkomst	42 237	50 575	143 463	186 156	175 050	55 565
Utgift	136 210	130 785	118 423	109 772	62 362	9 250
Netto	-93 973	-80 210	25 040	76 384	112 688	46 315

Miljöpartiet de Gröna i Härryda menar att:

- samtliga exploateringar ska syfta till att stärka våra östra samhällen så att servicenivån kan fortsätta att utvecklas.
- antalet nybyggda bostäder anpassas till målet om maximalt 1,5% befolkningstillväxt.
- samtliga nybyggnationer ska vara klimatpositiva och bidra med (leverera) elenergi till nätet som exempelvis plusenergihus.
- markanvisningstävlingar med krav på ekologisk och social hållbarhet skall prioriteras vid exploateringar.

9 Långfristig upplåning

Kommunen kommer sannolikt i slutet av 2022 att ha överfört lån till Härryda Vatten och Avfall AB, samt amorterat resterande långfristiga skuld till kreditinstitut.

Kassaflödet i kommunen bör täcka de planerade investeringsutgifterna. För att ha en marginal att möta eventuella betalningstoppar samt finansiera eventuella utgifter kopplade till markaffärer och exploateringsverksamhet bör det finnas ett utrymme att låna upp till 100 mnkr under perioden.

10 Uppdrag till kommunstyrelsen och vårdsnämnden

Uppdrag till Kommunstyrelsen

- Att tillsätta ett miljö- och klimatutskott för att säkerställa arbetet med Parisavtalet likväl som nationella, regionala och kommunala miljömål.
- Att säkerställa den biologiska mångfalden bl a genom att omvandla exploateringsprojektet Landvetter Södra till Nationalpark Landvetter Södra.
- Ta fram en plan för solceller på kommunala byggnader och lämplig mark för en solcellspark
- Ta fram en plan för utbyggnad av ett trafiksäkert gång- och cykelvägnät.
- Ta fram en strategi för att öka etablering av företag med starkt hållbarhetsfokus
- Ta fram en Koldioxidbudget

Uppdrag till Vårdsnämnden

- Att tillsätta en oberoende utredning om att utreda konsekvenserna av etablering av marknadsskolor.
- Initiera arbetet med att satsa på elevhälsan genom att utöka antal skolkuratorer, skolsköterskor och skolpsykologer
- Initiera arbetet för att utvidga kulturskolans uppdrag
- Initiera arbetet för att öka personaltätheten inom äldreomsorgen
- Initiera arbetet för att minska barngrupper och därmed öka personaltätheten inom förskola

11 *Förslag till beslut i kommunfullmäktige*

- Kommunfullmäktige fastställer oförändrad skattesats för år 2023 på 20,50 kr per skattekrona.
- Kommunfullmäktige fastställer revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023.
- Kommunfullmäktige fastställer en övre gräns för nettoinvesteringarna till 300 mnkr för år 2023.
- Kommunfullmäktige fastställer ramar för investeringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 7, Investeringar. Anslagsbindning avseende investeringsbudget sker på nämndnivå.
- Kommunfullmäktige fastställer betalningsplan avseende exploateringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 8, Exploatering.
- Kommunfullmäktige beslutar att långfristig upplåning får ske upp till ett maximalt belopp om 100 mnkr.
- Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde. Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförlig till avslutad lönerevision.

Sverigedemokraternas Budget 2023
med flerårsplan 2024–2025 för
Härryda kommun

2022-06-15, Reviderad 2022-11-15

”En budget i balans”

Sverigedemokraterna

Reviderad Budget Härryda 2022-11-15

Den 16 juni 2022 yrkade tidigare majoriteten i Härryda på ett förslag till budget för Härryda kommun med en ram som visade på positivt resultat för 2023 på 28,3 mnkr med bibehållen skattesats om 20,50kr. Sverigedemokraterna yrkade att frågan om rambudget och skattesats skulle bordläggas till efter valet den 11:e september av flera anledningar, däribland:

- ✓ Valår skall enligt kommunallagen budget för nästkommande period tas av nyvalda kommunfullmäktige då invånarna fått säga sitt;
- ✓ De ovanligt många osäkerhetsfaktorerna om vart makroekonomin är på väg gjorde det orimligt att redan då besluta en budget som skulle gälla 18 månader framåt;

Den dåvarande Majoritetens bestående av M, C, L, KD, Spp och KomP förlorade i valet 6 av sina 28 mandat. Det kan uttryckas som 21,4% eller cirka var 5:e väljare. Nu har samma 6 partier, som nu är en av tre minoriteter i Härryda, lagt fram samma utdaterade budget på kommunfullmäktiges bord för beslut.

Vid budgetdebatten den 16:e juni reserverade sig 18 av 51 ledamöter mot beslutet att anta dåvarande Majoritetens budget. Vid valår ska kommunens budget enligt kommunallagen fastställas av nyvalda fullmäktige. Sverigedemokraterna yrkade på att beslut om skattesats skulle bordläggas till efter valet och att förvaltningen skulle få i uppdrag att utarbeta nytt underlag för budget utefter nya förutsättningar och SD:s budget.

- ✓ Maktskiftet i Sveriges riksdag som valet inneburit har fått konsekvenser för den kommunala planeringen av ekonomin i Härryda med bland annat minskade statsbidrag.
- ✓ De omfattande revideringar av prognoser Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) publicerat sedan den 16:e juni kommer få direkta konsekvenser inför beslut om budget i Härryda kommun.

Efter flera år av resultatmässigt överskott i Härryda kommun, bland annat till följd av försäljning av invånarnas gemensamt ägda mark, höga statsbidrag i samband med Corona och ett relativt högt skatteuttag, står vi nu inför betydligt mörkare ekonomiska tider där åtgärder krävs för att uppfylla kommunallagens krav.

Med de prognoser som låg till grund för budgetarbetet i våras yrkade dåvarande Majoritetspartierna på en budget som då visade på positivt resultat för 2023 med 28,3 mnkr, 34,1 mnkr för 2024 och 86,8mnkr för 2025. Tabellen nedan är hämtad från dåvarande Majoriteten och nuvarande 6 parti minoritets budget. Samma partier har nu lagt samma budget för beslut i kommunfullmäktige.

3.1.1 Resultat- och balansbudget

Resultatbudget

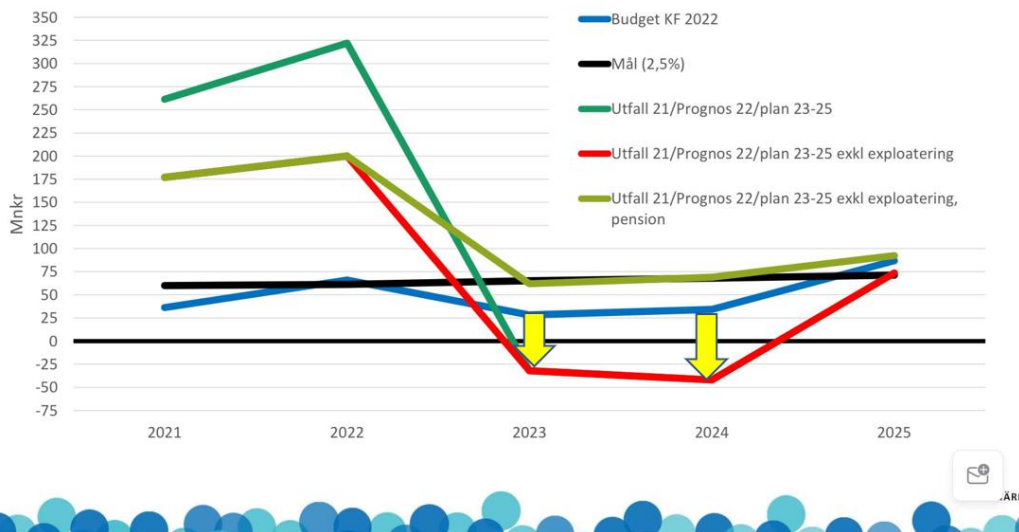
Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens nettokostnader exkl avskrivningar	2 016,0	2 232,9	2 405,4	2 514,0	2 593,5
Avskrivningar	124,3	138,1	139,1	145,2	150,9
Verksamhetens nettokostnader	2 140,3	2 371,0	2 544,5	2 659,3	2 744,5
Skatteintäkter	2 150,8	2 193,8	2 341,1	2 453,5	2 580,5
Generella statsbidrag och utjämning	255,8	258,7	266,7	266,1	273,2
Finansiella intäkter	16,8	13,4	11,4	11,4	11,4
Finansiella kostnader	-8,1	-12,0	-1,0	-1,5	-2,0
Finansiella kostnader för pensioner	-13,7	-16,9	-45,5	-36,1	-31,8
Resultat	261,4	66,0	28,3	34,1	86,8
<i>Balanskravsresultat</i>	255,5	45,6	22,4	21,5	70,5

|

Ovan: Utdrag från de 6 partiernas budget

Förvaltningens har, med Majoritetens budget som bas, prognostiserat hur kommunens resultat kommer att utvecklas under 2023 (2024-2025). Prognosen visar på förändrade både kostnader och intäkter. I nedan graf visas hur kommunens resultat skulle utvecklas om man antog de 6 partiernas budget.

Resultat 2022 och 2023-2025

Ovan: Utdrag förvaltningen presentation i Ekonomiutskottet i oktober. De gula pilarna visar på gapet mellan de 6 partiernas budget och förvaltningens uppdaterade prognos.

Med den information vi nu har är det enligt kommunallagen olagligt att anta gamla Majoritetens budget då den kalkylerar med negativt resultat för Härryda kommun. Nedan utdrag ur kommunallagen:

Kommunallagen Kap. 11 §5

Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Undantag från andra stycket får göras

1. i den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk enligt 14 §, eller
2. om det finns synnerliga skäl.

Det kräver kraftfulla åtgärder. Dock måste vi inte för att uppfylla kommunallagens krav budgetera med att ta oss hela vägen upp till den blåa linjen. Det räcker att budgetera ett nollresultat, det är inte optimalt då det inte uppfyller överskottsmålet men uppfyller åtminstone kommunallagens grundläggande krav. Om vi skulle budgetera med att ta oss hela vägen upp till den blå linjen skulle det innebära alltför stora skattehöjningar och/eller neddragningar, **2023: 60,4 mnkr** och **2024: 76,0 mnkr**. Vi föreslår därför en kompromiss som inte innebär några skattehöjningar, då hushåll och företag har det tufft som de har de, men skär i de kostnader som inte är hänförliga till kärnuppdraget eller ger någon nytta för invånare, företagare eller andra skattebetalare.

Reviderade resultat	2023	2024	2025
KF Resultat	28 300	34 100	86 800
Skatteprognos augusti	10 900	26 600	45 400
Pensionsprognoser aug sept	-44 000	-61 300	11 700
Skatteprognos oktober	-12 300	-11 300	-25 400
Övriga inflationskostnader	-5 000	-10 000	-15 000
Löneökning 3 till 3,5%	-10 000	-20 000	-30 000
Reviderat resultat	-32 100	-41 900	73 500

Ovan: Prognos förvaltningen tillhandahållit som tydliggör grafen. 32,1 mnkr för 2023 och 41,9 mnkr är hål i budgeten som måste åtgärdas genom att öka intäkter och/eller minska kostnadsmassan.

Vi måste nu fokusera ytterligare det kommunala kärnuppdraget och på att uppfylla de kommunala nyttigheter skattebetalarna betalar för och förväntar sig. Det för att vardagen ska fungera även under de svåra tider som nu väntar föreslår vi inga skattehöjningar då det skulle göra situationen än svårare för hushållen.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Situationen hade kunnat undvikas om tidigare Majoriteteten tagit sitt ansvar och infört en resultatutjämningsreserv och "sparat i ladorna" under de goda åren. Lejonparten av Sveriges

kommunen och Landsting har infört resultatutjämningsreserv och har därigenom kunnat "spara i ladorna" så det inte blir så stora svängningar i kommunens resultat som nu är en verklighet i Härryda. Vi föreslår därför att vi utarbetar riktlinjer för RUR och vi med bred parlamentarisk förankring inför RUR under 2023; om möjligt redan under 2022 så vi kan ta med det stora överskott som Härryda förväntas ha i innevarande år.

Lösning

Många av de kostsamma och onödiga förslag tidigare majoriteten förde fram i våras som vi i SD kritiserade och ville stryka har redan och av egen kraft avvecklats vilket påverkar resultatbudgeten positivt. Bland det i SD:s budget som redan blivit verklighet märks.

- ✓ Kap. 5. Internationella Engelska Skolans avveckling, kommunen har enligt uppgift lagt ca 4 mnkr på detaljplanearbetet, pengar som tyvärr är förlorade
- ✓ Kap. 2. Kraftig minskning av detaljplanen Valborgs kulle. Kommunen har lagt stora pengar på arbetet som nu är bortkastade pengar.

I det politiska landskap med svagt styre Härryda nu befinner sig i är kommunfullmäktige nu nödgad att ge förvaltningen i uppdrag att genomföra de besparingar som krävs i icke lagstadgad kommunal verksamhet.

Besparingar i SD:s skall göras utifrån budget med fokus på icke lagstadgade nyttigheter och reformerna får tyvärr stå tillbaka med undantag av nödvändiga trygghetsskapande åtgärder samt uppbyggnad av beredskapen.

Arvoden till politiker föreslås frysas på 2022 års nivå och alltså inte revideras upp enligt gängse beräkningsgrunder.

Investeringsbudget

I kapitel 2 under rubriken "Investeringar" tar vi upp hur man kan skära betydligt i investeringsbudgeten utan att det påverkar våra invånare negativt. De åtgärder vi föreslår är givet de nya förutsättningar som nu är verklighet helt nödvändigt att genomföra.

Budgeten som presenteras på kommande 33 sidor är i huvudsak samma som presenterades på kommunfullmäktige den 15 juni 2022. Följande texter är nya eller förändrade:

5 kap. Sektor för utbildning och kultur är reviderad.

11. Förslag till beslut, sidan 38 är reviderad.

I övrigt är endast redaktionella ändringar gjorda.

Innehåll

Reviderad Budget Härryda 2022-11-15.....	1
1. Inledning.....	7
Övergripande.....	7
I backspegl.	8
Vad visar oberoende undersökningar?	8
Budgetprocessen.....	9
Kommunens styrmodell	9
2. God ekonomisk hushållning genom rimlig befolkningstillväxt.....	11
Exploatering.....	12
Landvetter södra	13
Kommunala tomter – småskalighet.	14
Investeringar.....	15
3. Våra kommunala bolag	17
Landvetter södra utvecklings AB (LSUAB)	17
Härryda Vatten och Avfall AB (HVAA)	17
Härryda Energi AB (HEAB)	17
Förbo AB (FÖRBO)	17
4. Politisk organisation	19
Sakpolitik och samarbete i demokratisk anda – SD Härryda påverkar i opposition	19
Insyn nämnder och styrelser, webbsändning.....	20
Politiska ”vildar”	20
Krisledning	20
5. Sektorn för utbildning och kultur	22
Ordningsregler och trygghet i våra skolor.....	22
”Sveriges bästa skola”?	22
Etablering av Friskolor	23
Hulebäcksgymnasiet.....	23

Sverigedemokraterna

Kulturskolan.....	24
Idrott, föreningar och folkhälsa.....	24
Personaltäthet, förtroende	25
Modersmålsundervisning.....	25
Sagoseniorerna.....	25
6. Sektorn för socialtjänst.....	26
Vård och omsorg	26
7. Sektorn för samhällsbyggnad	27
Lagom och organisk tillväxt – nej till höghastighetståg och förortsenklaver.....	27
Järnväg för höghastighetståg – befintlig bana.	27
P-huset – 16 våningshuset i Mölnlycke	27
Säveåns vattenråd	27
Kollektivtrafik	28
8. Sektorn för teknik och förvaltningsstöd.....	30
Trygghet och säkerhet för alla Härrydabor – i alla verksamheter.....	30
Inköp livsmedel	30
Översyn av väghållning på gång- och cykelbanor och kommunens hårdgjorda ytor	30
Beredskapslager	31
Trygghet – ordningsvakter, kameraövervakning.....	31
Krishantering – civil beredskap	31
9. Kommunledning - sektorsövergripande.....	33
Avveckla Härrydas systemstadsavtal med Namyangju, Sydkorea.	33
Bokslut kommunplaceringar	34
Medborgarförslag – E-petitioner.....	34
Startbesked för investeringar.....	34
Tystnadskultur i Härryda kommun.....	35
10. Verksamhetskostnader för finansförvaltning.....	37
11. Förslag till beslut	38

1. Inledning

Övergripande

Sverigedemokraterna föreslår i år ingen skattesänkning även om vår kommunala ekonomi med stor sannolikhet skulle klara det som vi visade i vår långsiktiga prognos redan 2020.

Eventuellt överskott i dessa osäkra tider skall i stället gå till ytterligare öka självfinansieringsgraden, skapa verklig trygghet och riktigt bra kommunal kärnverksamhet – skydda, bevara och utveckla det som gör Härryda till Härryda.

När vi tog budgeten senast i Härryda var överhettningen av ekonomin ett faktum. Nu ser vi konsekvenserna i form av massiv inflation. Överhettningen och kriget har fört med sig räntehöjningar som i sin tur påverkar bostadspriserna och vi har i dag negativa förväntningar.

Vi Härrydabor lever, tillsammans med resten av Sverige och världen i en osäker och föränderlig tid. Putins invasionskrig i Ukraina tog vid just när vi började se ljuset i tunneln efter coronapandemin. Kriget har ytterligare accelererat omställningen av vårt samhälle där både företag och privatpersoner blir mer lokala och produktionen flyttar närmare konsumtionen.

Omstöpning av samhället som inneburit mer hemarbete och mindre pendling för många Härrydabor då många funnit nya sätt att mötas och arbeta. Slutgiltiga genombrottet för digitaliseringen är här och näringslivet har fått rätta in sig efter nya verkligheten. Listan kan göras lång och det är säkert fler förändringar i annalkande.

Tryggheten måste försvaras även i en relativt rik och trygg kommun som Härryda. Överst på önskelistan bland våra företagare står enligt Svenskt Näringslivs mätning *”Minskad brottslighet och ökad trygghet”*. Otryggheten och bristen på studiero i våra skolor är viktiga faktorer som resulterar i att våra barn underpresterar i resultat relativt våra utmärkta socioekonomiska förutsättningar. Härryda måste bli bra och uppnå sin fulla potential.

Det verkliga oppositionspartiet - Sverigedemokraterna i Härryda, har trots att vi inte ingår i styret fått igenom flera politiska förslag under mandatperioden. Oftast efter att majoriteten kopierat vår politik eller lagt snarlika förslag. Vår tillväxt är stark och vi kommer få genom ännu mer politik efter valet i september.

Tryggheten och säkerheten för alla invånare, anställda och företagare i kommunen måste återupprättas och sättas i fokus på riktigt. Krisberedskap och civilt försvar måste byggas upp – såväl som tryggheten på våra gator och torg. Våld och mobbing i våra verksamheter måste förebyggas. Vård och omsorg ska vara värdigt så vi alla kan känna oss trygga.

Höghastighetståget och Landvetter södra – en ny stad i skogen söder om Landvetter med minst 25.000 människor – måste stoppas.

Det som idag gör Härryda till Härryda – med stor andel småhusbebyggelse och relativt trygg miljö – har lett till kraftigt ökande bostadspriser. Det kan inte skönjas någon avmattning i mångas vilja att flytta till sin egen täppa men ändå vara nära Göteborg. Det som gör Härryda så attraktivt för människor som väljer att bo och leva sina liv här måste skyddas, bevaras och utvecklas! Vi måste skapa mer byggbar mark till rimliga priser, utan lokal överexploatering.

I backspegeln.

Två stora engångsposter bidrog till Härryda kommuns rekordresultat 2021 på 261 mnkr.

- De massiva statliga, skattefinansierade, bidragen Härryda erhållit för att mildra effekterna av pandemin har inte nyttats av Härryda kommun fullt ut, bidrog med 71 mnkr.
- Försäljning av gemensamt ägd kommunal mark i Landvetter och Hindås bidrog med engångsbelopp till resultatet om 84 mnkr till resultatet.
- Ökat avgiftsuttag från företag verksamma i kommunen och oss kommuninvånare bidrog till ytterligare stärkt resultat.

Rensat från dessa engångsposter är resultatet mer beskedliga, men ändå i överkant, 106 mnkr.

Vad vi verkligen skall fråga oss är om vi betalt för mycket i skatt eller om kommunen inte lever upp till sitt kärnuppdrag!

Ytterligare en större engångs-markförsäljning av vår gemensamt ägda skedde 2021 och borde sannolikt resultatförts under året. Den har bidragit till resultatet med ytterligare c:a 200 mnkr: Dansered norr om flygplatsmotet, där vi nu kan se ännu ett i raden av stora logistikcentra växa fram.

Kommunens redovisning av exploateringsprojekt fick i år som tidigare år skarp kritik från sakkunniga revisorer. I korthet riktar revisorerna kritik mot att Härryda inte redovisar intäkter och kostnader i exploateringsprojekt på det eller de år intäkten eller kostnaden inträffar. För projekt som spänner över flera år eller mandatperioder blir det med kommunens sätt att redovisa mycket svårt att överblicka det verkliga utfallet av resultatet och den ekonomiska ställningen för Härryda kommun.

Utifrån kommunens årsredovisning är det ogörligt att få fram jämförbara tal på soliditet bland annat efter att kommunen bolagiserat vatten- och avfallsverksamheten i Härryda vatten och Avfall AB (HVAA) och sålt gemensamt ägd kommunal mark som tidigare var upptagen till mycket låga värden i balansräkningen. Klart är att om utförsäljningen av vår kommunala mark fortsätter i samma höga takt som i dag kommer balansräkningen och därmed soliditeten stärkas ytterligare. **Men problemet med denna nuvarande politik är att vår gemensamt ägda mark så småningom tar slut.**

Vad visar oberoende undersökningar?

En bred flora av undersökningar och mätningar görs regelbundet, som visar hur det går för kommunen och våra verksamheter. SD Härryda anser antalet undersökningar kommunen lägger resurser på att delta i skall dras ned. Det är en tydlig tendens att kommunen och majoriteten lyfter fram undersökningar där kommunen presterar bra, men döljer undersökningar när vi sjunker eller presterar sämre. Hur det går i undersökningar är ofta en effekt av den politiska styrningen. Nuvarande majoritet har styrt Härryda under en lång rad år och senaste årets undersökningar visar på sjunkande resultat, vilket SD Härryda har lyft flera gånger. Härryda sjunker eller underpresterar i undersökningar såsom:

- SKR-insikt

- Småhusbarometern
- Svenskt näringslivs ranking över företagsklimat
- Lärarförbundets ranking

Budgetprocessen

Sverigedemokraternas budget skall läsas som en målbild för Härryda som är bra och en sakpolitisk förhandlingsingång för bildande av ett nytt och bättre politiskt styre efter kommunalvalet i september. Det finns mycket bra i det underlag som förvaltningen presenterat, inklusive den mall för budget som är utskickad till partierna.

Vi har valt att inte kopiera in förvaltningens text och tabeller i detta dokument även om vi står bakom huvuddragen i handlingarna.

Kommunallagen tillåter att man tar beslut om budgeten senare än normalt ett valår. Detta, tillsammans med det mycket osäkra omvärldsläge vi befinner oss i, bör Härryda nyttja för att skjuta på beslutet om skattesats och ekonomiska ramar tills vi närmare årsskiftet vet mer.

Oppositionens möjligheter att producera en helt fristående budget har begränsats sedan några år. Kommunens förvaltning har verktyg för att modellera utfall av olika tillväxttakter och sannolikt utfall efter föreslagna åtgärder i budgeten, politikerna har inte tillgång till dem. Sedan ett par år har till och med de enklare verktyg som oppositionen tidigare haft tillgång till för att räkna på hur olika reformer och besparingar slår mot inkomster och utgifter tagits bort och partierna har inte längre tillgång till dem.

Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiets budget för 2023 med plan för 2024 – 2027 innehåller endast några få ändringar och är närmast en kopia av vad förvaltningen föreslår vad gäller förslag till beslut i kommunfullmäktige.

Det som skiljer vad gäller resultat är 10 mnkr i ökade anslag till förvaltningen som påverkar balans och skuldsättning med motsvarande belopp. Även 300 mnkr i högre investeringar i grundskolor år 2026 och 2027 finns under avsnitt 7 (Investeringar). Det finns dock inget resonemang om hur dessa ytterligare investeringar anses kunna påverka resultat, balans och likviditet, eftersom budgeten inte stäcker sig längre än t.o.m. 2025.

Sverigedemokraternas budget tar ett större grepp och väljer att redovisa skillnaderna mot majoritetens budget i utvalda viktiga frågor såväl som nya förslag. Efter valet i höst kommer dessa att utgöra väsentliga underlag, då förhoppningsvis och troligtvis en ny majoritet kan ta form, för ett bra Härryda där vi gemensamt kan se till att nå kommunens fulla potential.

Kommunens styrmodell

Härryda kommun har i dag ingen beslutad styrmodell. SD Härryda anser att en styrmodell bör framarbetas som håller över tid genom bred parlamentarisk förankring. Styrmodellen skall bereda väg för att alla partier invalda i kommunfullmäktige i Härryda skal bland annat innefatta att alla partier får lika möjligheter att framställa en egen budget och ha lika rätt till

insyn i förvaltningens arbete. En tydlig styrmodell där budgeten tas senare på året när man vet mer och rollerna tydliggörs.

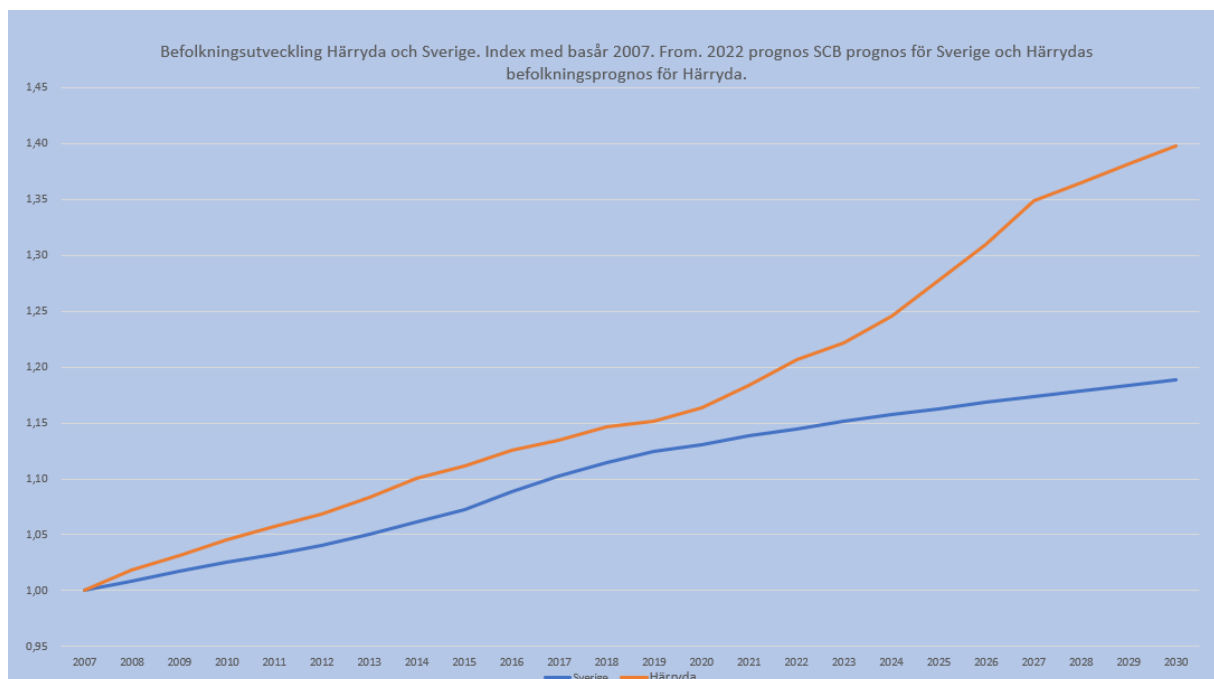
Förslag till beslut, kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen:

- att en styrmodell arbetas fram i enlighet med intentionerna i budgeten;
- att redovisa exploatering projekt i enlighet med sakkunniga revisorers synpunkter och i enlighet med gällande lag;
- att översyn görs över hur soliditeten redovisas så det går att följa över tid på ett rättvisande sätt;
- att varje pågående exploateringsprojekt redovisas tydligt, transparent och årsvis hur projekten framskrider;
- att ge samtliga partier tillgång till verktyg för att göra kalkyler över hur respektive partis politik påverkar ekonomin för oss Härryda. Verktygen utvecklas i samråd mellan alla partierna så att dessa kan modellera sin föreslagna tillväxttakt, investeringstakt, reformer, besparingar, samt kan bedöma hur en förändrad skattesats påverkar kommunens ekonomi;
- att ta fram förslag i enlighet med Sverigedemokraternas budget och omarbete förutsättningar utefter det;

2. God ekonomisk hushållning genom rimlig befolkningstillväxt.

Härrydas befolkningstillväxt har varit lugn senaste åren. Inflyttningsnettot har under 2010 talet legat på runt 230 per år eller strax över 0,5% per år.

Med liggande planer som resulterar i liggande befolkningsprognos kommer befolkningstillväxten öka närmaste åren och nå maximum 2027 med en ökning på 1281 Härrydabor. Skulle man översätta ökningen till sverigenivå visar det sig att den för Härrydas del kan komma att bli mycket bekymmersam; se grafen nedan.

Underlagen i diagrammet är hämtade från SCB vad gäller Sveriges- och Härrydas befolkning och är utfall tom. 2021 och prognos from. 2022. From. 2022 avviker SCB:s prognos för Härryda väsentligt. From. 2022 visas prognosen från bilaga ett till budgetunderlagen för Härryda "Befolkningsprognos 2022 – 2031".

Runt mitten på 2010-talet kan man notera att Sveriges befolkningsutveckling lutar brantare uppåt än perioderna före och efter. Det är numera ett välkänt faktum hur stora problem den brantare kurvan ledde till på lokal såväl som riksnivå. Problem som vi ännu inte kommit till rätta med. Det är dock bara en krusning jämfört med den kraftiga lutning Härryda prognostiseras ha från 2022.

SD tog i sin budget 2020 fram tydliga förslag kring hur kommunen kan må bättre ekonomiskt med lägre belåning och expansionstakt, med t.o.m. en skattesänkning för planperioden. Planeringsmässigt och strategiskt gäller detta fortsatt, även om möjligheten till föreslagna skattesänkningar nu går i stå p.g.a. det osäkra omvärldsläget.

Genom att inte expandera i så högt tempo som majoriteten vill föreslå kan man med Sverigedemokraternas budget samtidigt dra ner på administrationen i kommunhuset och allmänt sett reducera dyra konsultinköp. Skälen till de möjliga neddragningarna i kommunhusets administration är huvudsakligen kopplade till Sverigedemokraternas

övergripande politiska inriktningsmål om att kommunen skall bygga för en befolkningsökning i spannet 0,5% till 1,5 % istället för minst 1,5 % per år som majoriteten nu vill.

För att ytterligare tydliggöra hur orimligt stor befolkningstillväxt styret i Härryda strävar efter visar vi nedan faktiska siffror och procentuell ökning.

Sverige befolkning						
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
9 851 017	9 995 153	10 120 242	10 230 185	10 327 589	10 379 295	10 452 326
103 662	144 136	125 089	109 943	97 404	51 706	73 031
1,06%	1,46%	1,25%	1,09%	0,95%	0,50%	0,70%
Härryda befolkning						
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
36 651	37 108	37 412	37 802	37 977	38 346	39 006
360	457	304	390	175	369	660
0,99%	1,25%	0,82%	1,04%	0,46%	0,97%	1,72%

Sverige prognos					
2022	2023	2024	2025	2026	2027
10 512 820	10 570 578	10 625 349	10 676 587	10 726 260	10 773 666
60 494	57 758	54 771	51 238	49 673	47 406
0,58%	0,55%	0,52%	0,48%	0,47%	0,44%
Härryda prognos					
2022	2023	2024	2025	2026	2027
39 775	40 280	41 055	42 115	43 186	44 467
769	505	775	1 060	1 071	1 281
1,97%	1,27%	1,92%	2,58%	2,54%	2,97%

Tabellen visar Sveriges befolkningstillväxt relativt Härrydans i faktiska tal och procentuell förändring. Data är hämtade från samma källor som ovan graf.

En så kraftig och oregelbunden befolkningstillväxt som prognosen visar på ger stora problem vid kommunal planering vad gäller lokaler och resurser. Även infrastrukturen måste anpassas till stora investeringskostnader.

Exploatering

I årets förslag till budget föreslår majoriteten en rad riskfyllda exploateringsprojekt och flera är pågående men kan avbrytas för att undvika framtida förluster. På papperet kan det se bra ut men då ingen ordentlig uppföljning sker är det svårt att veta hur det går. Markförsäljningen redovisas ofta som ett netto i affären. Generellt gäller att projekten är framtunga med vilket menas att intäkterna kommer senare.

Ur Majoritetens budget 2023						
Belopp i tkr	Kalkyl 2022	Kalkyl 2023	Kalkyl 2024	Kalkyl 2025	Kalkyl 2026	Kalkyl 2027
Inkomst	42 237	50 575	143 463	186 156	175 050	55 565
Utgift	136 210	130 785	118 423	109 772	62 362	9 250
Netto	-93 973	-80 210	25 040	76 384	112 688	46 315

Ur Majoritetens budget 2022						
Belopp i tkr	Kalkyl 2021	Kalkyl 2022	Kalkyl 2023	Kalkyl 2024	Kalkyl 2025	Kalkyl 2026
Inkomst	17 300	42 237	247 889	101 950	37 410	40 186
Utgift	91 700	136 210	118 823	34 677	12 110	32 746
Netto	-74 400	-93 973	129 066	67 273	25 300	7 440

Ur Majoritetens budget 2021						
Belopp i tkr	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Inkomst	142 068	17 300	109 800	144 000	113 800	74 000
Utgift	81 986	91 700	103 900	111 300	80 300	88 900
Netto	60 082	-74 400	5 900	32 700	33 500	-14 900

Tabellerna ovan visar hur majoritetens budget utvecklats under senaste åren. Notera att det verkar vara satt i system att positiva nettot för skattekollektivet budgeteras att komma senare!

Vi går in i en tid av stor osäkerhet vad gäller fastighetsvärden och fastighetsmarknadens framtida struktur, så det vore klart oansvarigt att gå vidare med projekten utan en ordentlig och genomlysning, ur gamla och också nya perspektiv.

I korthet fungerar det så att kommunen tar kostnader under en lång rad år, vilka inte tas fram i resultatet utan göms undan som en balans i projektet. När projektet kanske efter många år slutredovisas lyfts resultatet fram för hela projektet. Eftersom projekten ofta har en tidsrymd som sträcker sig över mandatperioder kan redovisningen ge ett gravt missvisande resultat från år till år.

Världen utanför Härryda förändras och därför måste vi i Härryda förändra vår framtida planering. Ett tydligt exempel är exploateringen vid Mölnlyckemotet som redan i dag visar på en negativ kalkyl för kommunen. Varför skall kommunen gå vidare med ett exploateringsprojekt som visar negativ ekonomisk kalkyl och inte bidrar till någon nytta för våra medborgare? Dessutom bygger man ytterligare otrygghet i kommunen i form av långa gång- och cykeltunnlar under vägarna.

Ett annat tydligt exempel är den slingriga vägen "Magasinsvägens förlängning" som lutar 10,7% upp till ödemarken söder om Landvetter som är budgeterad till 76 mnkr. Skall kostnaden fördelas på de tomter som möjliggörs i området blir ju bygggrätterna orimligt dyra. Skall kostnaden läggas på Landvetter södra-projektet och "grävas ner" i balansen för projektet som kanske ger vissa men osäkra intäkter någon gång i kommande mandatperioder?

Landvetter södra

Detta sorgebarn drivs idag av Landvetter Södra Utveckling AB, ett helägt kommunalt bolag. Projektet innefattar uppbyggnad av en ny "stad" i blandskogarna, bergen och sumpmarkerna söder om nuvarande Landvetter tätort, för minst 25.000 nya kommuninvånare. Projektet drivs i en form där flera milstolpar måste beslutas av kommunstyrelsen och/eller kommunfullmäktige för att projektet skall kunna förverkligas i ett slags etapper eller i sin

helhet. Det är, trots att i dagsläget vissa beslut är tagna, fullt möjligt att till relativt låg kostnad för kommunmedlemmarna dra i nödbromsen och stoppa det som annars riskerar att bli ett stort elände.

Högriskprojektet Landvetter Södra riskerar att kosta nuvarande och kommande skattebetalare i kommunen stora summor och några tillräckligt realistiska kalkyler med riskanalyser har märkligt nog ännu inte presenterats av kommunens majoritetsstyre. De kalkylerna som är framtagna är hemligstämplade för vanliga förtroendevalda.

I stället för att driva detta sorgebarn vidare måste kommunen dels fokusera på småskalig och "organisk" utbyggnad i/kring befintliga och samlade bebyggelseområden samt viss exploatering i anknötning till befintliga tätorter, dels försöka rädda så mycket som man kan av de pengar som grävts ner i projektet. Tyvärr är mycket av den mark som planeras för Landvetter södra egentligen olämplig för samlad bebyggelse, p.g.a. ovannämnda terrängformer, men vissa av de perifera norra delarna kan eventuellt användas, under beaktande av VA- och väg/tillfartsproblemen. Tyvärr måste man dock räkna med en lång återbetalningstid på de överbelopp man erlagt för markköpen.

En konsekvens av att Sverigedemokraterna vill avveckla Landvetter Södra Utveckling AB är att vänortsavtalet med Sydkoreanska Namyangju inte fyller den grundläggande funktion och inte utvecklas och fördjupas utan istället avvecklas vilket i sig sparar pengar.

Kommunala tomter – småskalighet.

Vi anser det olämpligt att vissa privata exploatörer, oftast storföretag, kommer över mark från privata egendomar och då kan ta ut stora vinster på sin vidareförsäljning av fastigheter till privatpersoner. Det finns kommunal mark som lämpar sig ypperligt för villa- och småhusbebyggelse. Markområden som i gällande översiktsplan ligger närmare de storskaliga närmast oligopolliknande planerna som nu föreslås exploateras. Nedan är hämtat ut aktuellt bostadsförsörjningsprogram och visar hur Mölnlyckes kommer stöpas om i grunden om alla planer blir verklighet. Notera sista raden om antal villor respektive flerbostadshus.

Mölnlycke, planerade byggstartar för bostäder 2023-2027									
Projektnamn	Nyko	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028-2032	
Mölnlycke fabriker	11330			100	65				
Idrottsgatan	11330		80						
Säteriet (särskilt boende)	11230	45							
Bråta 2:139, Next Step, Wendelstand	11210	160	160	160	160	160			
Säteriet (Förbo)	11230	100	100						
Enebacken II	11375			200	150				
Valborgskulle, Kullbäckstorp 2:14 m. fl.	11313			80	120				
P-hus Mölnlycke	11251				150				
Bråta Ångar	11263			200	200	200			
Abborrtjärn	13400		10	15					
Hålsjön	12210								2000
Mölnlycke 1:168	11330								75
Projekt inom stadsbyggnadsstudien	11251								500
Enskilda tomter inom orten (inkl förhandsbesked)		20	20	20	20	20	20	20	100
Summa Mölnlycke		325	370	875	865	380	20		2675
	Villor	20	20	20	20	20	20		
	Flerbostadshu	305	350	855	845	360	0		

Traditionellt har vi en hög andel småhusbebyggelse i kommunen och så vill vi att det skall fortsätta vara. Vi måste låta hela kommunen leva och finna tomter till rimliga priser som kommunen kan erbjuda personer med anknytning till Härryda.

Ser man till hela Härryda kommun är det en stor koncentration framför allt kring Mölnlycke och Landvetter men betydligt färre planerade byggstarter i övriga kommunen. Vi vill att hela Härryda skall leva och som ett exempel är det då lämpligt att en viss utbyggnad sker i området öster om bullerzonen från kommunens största arbetsplatsområde – Landvetter flygplats

Byggstarter			2022	2023	2024	2025	2026	2027
Mölnlycke			325	370	875	865	380	20
Landvetter			72	120	270	313	655	610
Härryda			5	5	5	5	5	5
Hindås			8	5	65	25	5	105
Rävlanda			5	5	5	5	5	45
Hällingsjö			5	5	5	5	5	5
Summa för kommunen			420	510	1225	1218	1055	790

Investeringar

Total genomlysning av alla planerade investeringar krävs. Genom att avbryta planer och projekt Härrydabor inte vill ha eller har någon nytta för Härrydabor kan vi spara åtskilligt i minskningar av framtida drift och underhåll. Flera av projekten som nu är aktuella bygger på exploateringar där storföretag tjänar pengar genom att sälja bostäder. I en marknad med nu sjunkande priser kommer det bli riskfyllt för köparen att binda upp sig på långa kontrakt. Projekten riskerar gå i stå med följden att kommunens intäkter uteblir så att projektens (kommunens investeringar) inte betalar sig.

Vi efterlyser fortfarande en ordentlig genomlysning och bokslut om Mölnlycke fabriker som var tänkt att vara ett område med till stor del bostadsrätter, men som istället blev med en stor andel hyresrätter – och ett bokslut som inkluderar kostnader inom och utom plan. Alla kommunens kostnader är inte tagna ännu för projektet även om engångsutbetalningen för exploateringsstöd intäktsfördes för ett par år sedan

Några exempel på investeringar och exploateringar vi kan stoppa nu är:

- Magasinsvägens förlängning
- Mölnlyckemotet
- Landvetter backa västra
- Enebacken II
- Valborgs kulle (området kring Båtsmanstorpet)
- Djupedalsäng (IES)

Förslag till beslut, kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen:

- att i enlighet med Sverigedemokraternas ambitioner föreslå lägre investeringar och stryka de projekt där medborgarnyttan är låg och innebär stor ekonomisk risk;

Sverigedemokraterna

- att avveckla Landvetter Södra Utveckling AB och lägga ner arbetena och förbindelserna relaterat till Landvetter södra, på ett välplanerat sätt för att minska de ekonomiska förlusterna;
- att skyndsamt göra en översyn över samtliga exploateringsprojekt och efter hård gallring avbryta eller bordlägga de projekt som inte – efter klar genomlysning – kan förväntas generera mycket sannolikt positivt netto;
- att ta fram förslag i enlighet med Sverigedemokraternas budget och omarbete förutsättningar utefter det;
- att det tydligt redovisas vilka investeringar kommunen kan dra ner på med anledning av den lägre expansionstakten; hur stora resurser som kan sparas i central administration; vilka ytterligare besparingar det för med sig; att detta redovisas på 10 års sikt;
- att fördjupad analys görs för sektorn för samhällsbyggnad på hur mycket kommunen kan spara på de lägre tillväxtmålen;
- att utredning tydligt redovisa de konsekvenser, positiva och negativa, det får för kommunen om man sätter som mål att befolkningsökningen skall vara som de senaste 4 åren – 0,5 till 1 % – istället för det mål som tillämpas idag på lägst 1,5%;
- att samtliga exploateringsprojekt som listas i förvaltningens underlag till budget genomlysas och presenteras för kommunfullmäktige på ett transparent sätt så att revisorer och ledamöter enkelt kan följa ekonomin och prognos för projekten;
- att samtliga exploateringsprojekt analyseras med hänsyn till risk och på tidigt skede gallras och prioriteras utifrån förväntad nytta;

3. Våra kommunala bolag

SD Härryda har länge drivit på för att ändra ägardirektiven för bolagen och att lägga ner eller avyttra bolag som inte skapar nytta för oss Härrydabor. Nedan listas de viktigaste förbättringarna och förändringar som måste till i våra kommunala bolag.

Landvetter södra utvecklings AB (LSUAB)

Lekstugan i det helägda kommunala bolaget LSUAB med flera årsanställda måste upphöra. Det står numera klart att själva grundförutsättningar för att bygga en ny hållbar stad i skogarna söder om Landvetter för minst 25.000 nya invånare saknar verklighetsförankring. Någon snabbtågsstation kommer inte byggas i området och är ju själva grundaren för hela projektet. Det samarbetsavtal med privata fastighetsutvecklare som ligger till grund för exploateringen är överklagat och har legat i rätten över ett år. (mer om Landvetter södra under Exploatering).

Härryda Vatten och Avfall AB (HVAA)

Härryda kommun bolagiserade en ytterligare verksamhet under 2021: vatten-, avlopp och avfallsverksamheten. Utbrytningen av den kapitalintensiva verksamheten har medfört att det är svårt att få överblick över den kommunala koncernens ekonomiska ställning. Vi står nu mitt uppe i byggandet av nya vattenverket i Hindås. HVAA inkom nyligen med en begäran att ytterligare kommunal borgen, vi får hoppas att det inte kommer krävas ytterligare tillförsel av kapital eller borgensåtaganden.

Härryda Energi AB (HEAB)

HEAB är mer välfungerande än övriga bolag. Det finns dock mycket att göra för att effektivisera verksamheten. Bolagsstyrningen måste uppdateras så att de massiva investeringar stoppas för Landvetter södra och andra projekt som inte kommer att bli av.

Förbo AB (FÖRBO)

FÖRBO som samägs med flera andra kommuner brister i hur bolaget hanterar otillåten andrahandsuthyrning. Genom att ta tag i och komma till rätta med problemen kan vi frigöra många lägenheter folk står i kö för att få.

Otillåten andrahandsuthyrning förekommer sannolikt i stor omfattning i Förbos bestånd och är ett problem vi måste komma till rätta med. Problemkomplexet är stort, det handlar bland annat om att bostadskön blir längre när attraktiva billiga lägenheter hyrs ut otillåtet i andra hand. Osäkerheter uppstår också med röstlängden i allmänna val.

Förbo visade i kommunstyrelsen 2021-11-18 om andrahandsuthyrning bland annat att de kommunala bostadsbolagen i Göteborg anges som referens. Man arbetar med frågan och

skriver att "Branschens bild är att 10% hyrs ut otillåtet." Förbo har enligt senaste årsredovisning 5964 lägenheter i beståndet. Den exakta siffran på hur många kontrakt som är "svarta" är okänt. Det kan vara fler eller färre än 596.

Göteborgs Framtiden har efter Förbos presentation i KS visat nya siffror på att de taktat upp rejält och arbetar framgångsrikt med frågan.

SD Härryda har i flera omgångar kommit med förslag om att ta tag i problemet på riktigt utan att ha fått gehör. Vid frågor till Förbos VD Peter Granstedt vid kommunfullmäktige 2022-04-28 gavs som tidigare svaret att Förbo inte har direktiv att arbeta med frågan.

Uppdraget till Förbo måste tydliggöras så vårt bostadsbolag kommer till rätta med problemet otillåten andrahandsuthyrning. Om det skall ske genom ändring av ägardirektiv eller utfärdande av direktiv till Förbo vill vi förvaltningen skall utreda. Klart är att Göteborgs Framtiden AB arbetat framgångsrikt med frågan och att man där kan hämta inspiration om hur Förbo kan komma vidare.

Förslag till beslut, kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen:

- att föreslå lämplig väg framåt för att komma till rätta med otillåten andrahandsuthyrning i Förbos bestånd;
- att avveckla Landvetter södra utvecklings AB;
- att verka för att intentionerna i SD:s budget uppfylls;
- att ta fram förslag i enlighet med Sverigedemokraternas budget och omarbete förutsättningar utefter det;

4. Politisk organisation

Sakpolitik och samarbete i demokratisk anda – SD Härryda påverkar i opposition

Lokalpolitisk är sakpolitik. Vi får igenom många förslag genom aktivt arbete i opposition. Tiden då politiken var ett rött och ett blått lag är förbi. Vi får inte lamslå bygget av Härryda med maktspel och uppgörrelser i stängda rum. Flytta istället besluten och debatten till kommunfullmäktige. Vi lyssnar på Härrydabor, skapar bra förslag och pratar med alla partier. Vi röstar inte på färg men på bra förslag som sådana.

Härryda kommun ligger relativt sätt lägre än flera jämförbara kommuner vad gäller kostnader för våra folkvalda. Vi föreslår en kostnadsneutral lösning som ändå stärker den politiska styrningen, vilket länge varit ett långsiktigt mål som Sverigedemokraterna står bakom. Vi vill frigöra ekonomiska resurser genom att minska antalet ledamöter och ersättare i vissa nämnder och beredningar.

Härryda kommuns politiska reglementen och arbetsordningar bygger på en förlegad syn på demokrati där två block gör upp om makt och positioner. Besluten om vilka personer som skall vara kommunalråd respektive oppositionsråd beslutas inte i kommunfullmäktige utan genom arvodesreglementet. SD föreslår att besluten om vilka politiker som skall vara arvoderade med fasta arvoden från deltid till heltid skall vara öppna och transparenta.

Något förenklat har i dag har Härryda tre kommunalråd med fast arvode motsvarande det för en riksdagsledamot (=100%). Vidare finns en handfull politiker som har deltidsarvode på några procent upp till 40%. Summan är idag ca 600% eller 6 heltider av en riksdagsledamots arvode. Det är enkelt för de ledande partierna i respektive stort block att göra upp om platserna sinsemellan. Lika lätt är det att utestänga nya och mindre partier från att växa genom att systemet omöjliggör för de flesta i dessa att ägna sig åt politik då det måste göras på helt obetald tid.

En genomgång av arvoden och partistöd för ett år under mandatperioden visar att ca 7,7 mnkr utbetalats i arvoden och ca 1,4 mnkr utbetalats i partistöd. Nuvarande system leder till en skev fördelning mellan hur stora möjligheter partier har att verka politiskt.

Per mandat i fullmäktige spänner fördelningen från ca 38 000 kr/år exklusive sociala avgifter etc. till så mycket som 283 000 kr per mandat och år. Partiet som har lägst medel i nuvarande fördelning har alltså ca 15% av partiet med högst tilldelning.

Det finns två huvudvägar att gå för att möjliggöra att göra det mer attraktivt för nya politiker och partier att verka i Härryda.

- Höjda partistöd med motsvarande neddragning på arvoderade tjänster med hel- och deltid. På så sätt kan partierna själva bestämma vilka politiker som skall arvoderas för utfört arbete; bättre rörlighet uppnås då också.
- Utöka antalet kommunalråd så att flera partier har möjlighet att verka politiskt, genom att dra ner procentsatserna för kommunalråd i nuvarande system. Vidare: fördela de återstående procenten på ytterligare 2 till 3 kommunalråd. För de partier som inte uppnår status att ha eget kommunalråd införs, med Hudiksvall-systemet som förebild,

gruppledararvoden motsvarande de lägre kommunalrådsarvodena så att dessa partier får möjlighet att verka politiskt.

Genom att reformera systemet kommer de förhandlingar om maktpositionerna som i dagens sätt att arbeta sker i slutna rum istället ge många fördelar.

- Mindre kohandel och förhandling om kommunalrådsposter, vilket kan leda till ohederliga allianser och
- flyttar makten till Kommunfullmäktige beträffande vilka som skall vara kommunalråd – såsom sker i de flesta andra kommuner och är ett uttalat mål från Majoriteten,
- så att en starkare opposition erhålls och som effektivare granskar de styrande,
- i sin tur medförande att en högre grad av transparens uppnås;
- Man får en effektivare styrning av kommunen när förtroendevalda förhandlar sakpolitik istället för arvoden.

Antalet ledamöter i Kommunstyrelsen och VFN sänks från 13 till 11 och ersättarna från 13 till 7 i dessa. De insynsbegränsningar som eventuellt kan uppstå med förslaget möts med skrivningar om att de partier som ev. inte får representant i stället får insynsplatser. Insynsplatserna kan även användas av de politiker i kommunfullmäktige som vill se och lära för framtiden, givetvis timarvoderade som idag. Förslaget ger en naturlig plantskola för nya politiker som vill engagera sig och ta ansvar för vår kommun på riktigt.

Insyn nämnder och styrelser, webbsändning

Kommunallagen tillåter högre grad av insyn i nämnderna än vad som idag är fallet om kommunfullmäktige så beslutar. För bättre öppenhet och transparens gentemot medborgarna föreslår vi att fullmäktige beslutar att nämnder i den mån det tillåts är öppna för allmänheten att ta del av. De tekniska möjligheterna finns på plats. Vi vill även möjliggöra för alla att dela och själva sända de kommunala möten som webbsänds.

Politiska ”vildar”

Det förekommer att förtroendevalda väljer att lämna det parti de är invalda att representera eller att de väljer bli fristående ledamot. Hur detta hanteras är väl reglerat i lag. SD Härryda vill ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda hur de partier som drabbas kan kompenseras genom insynsplatser eller motsvarande på respektive instans ledamoten lämnat.

Krisledning

Sverigedemokraterna har under en lång tid genom initiativ och motion föreslagit att kommunen på riktigt skall utvärdera förvaltningens och politiska styrets hantering av pandemin. När en utvärdering till slut blev av var uppdraget så urvattnat att något i sak användbart material för att förbättra krisledningsarbetet inte presenterades. Som vi tidigare påpekat har uppdragstagaren (Kommunforskning i Väst), som även utfört utvärderingar för flera andra kommuner, presenterat en rapport vi inte kan använda för att förbättra arbetet.

Rapporten innehåller flera sakfel och bara vissa har fått komma till tals. Viktigt material har inte tagits med och rapporten är inte ens granskad av oberoende part.

SD Härryda har skickat in ett omfattande material med handlingar till Kommunforskning i Väst. Det tycks inte ha beaktats över huvud taget. Hade man tagit till sig av materialet hade slutsatserna och rekommendationerna sannolikt sett annorlunda ut.

Rapportförfattarna landar själva i rekommendationen att:

”Kommunen bör säkerställa en samlad utvärdering av konsekvenserna av pandemin vid en tidpunkt längre fram i vilken beslut och åtgärder ställs mot faktiska mått. Även långsiktiga konsekvenser av pandemin bör uppmärksammas i sammanhanget.”

Sverigedemokraterna delar denna uppfattning med avvikelsen att det bör göras skyndsamt.

Förslag till beslut, kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen:

- att i enlighet med SD förslag utarbeta och föreslå ett nytt reglemente och arvodesreglemente i enlighet med budget vad gäller politisk organisation;
- att utarbeta nya reglementen som tillåter att öppna upp nämnds- och styrelsemöten för allmänheten så långt det är möjligt;
- att ta fram förslag i enlighet med Sverigedemokraternas budget och omarbeta förutsättningar utefter det;

5. Sektorn för utbildning och kultur

Ordningsregler och trygghet i våra skolor

Riktlinjer gällande ordningsregler för skolorna i Härryda kommun ska ses över. Genom att harmonisera de olika reglerna som finns på olika skolor kan man skapa en långsiktig grund där eleverna kan känna igen och förstå konsekvenserna. Ett byte av skola eller flytt från lågstadiet till mellanstadiet bör inte innebära ett byte till ett stökigare klassrum eller väsentligt andra ordningsregler.

Skolverket har även släppt stödmaterial som visar på att om man gör eleverna delaktiga i arbetsreglerna med ordningsreglerna så kan det främja resultat och studiero. Det visar sig att eleverna har större respekt och förståelse för reglerna om de är meningsfulla och de själva har varit delaktiga i framtagandet av dem. I arbetet med ordningsregler så efterfrågas det lättförståeliga och tydliga regler, samt ett rättvist system med kända konsekvenser. I ärendet om ungas utsatthet i sociala medier på kommunfullmäktige nämner man bland annat att eleverna inte får använda eller titta på pornografi på skoldatorerna. Genom att tydligt förklara dessa regler och konsekvenserna om dessa bryts blir det påtagligt för eleven vad som gäller.

Många elever i Härryda kommun når idag inte sin fulla potential givet de socioekonomiska bakgrundsvariablerna. Pojkarna underpresterar relativt flickorna i kommunen. Vi i SD Härryda är övertygade om att tydligare ordningsregler kommer att bidra till att våra elever kommer att prestera bra mycket bättre och nå potentialen som våra bakgrundsfaktorer ger skäl för.

“Sveriges bästa skola”?

Ett slags slogan som framförs av kommunledningen och vissa politiker är att kommunen skall sträva efter att bli ”Sveriges bästa skola”. Detta begrepp är dock otydligt och kan vara själv motsägande, exempelvis: för vilka elevgrupper, med avseende på genomströmningen, med avseende på elevernas åsikter om skola/utbildning, kostnadseffektivitetsmässigt per slutförd skolgenomgång, etc. Styrande partier har haft lång tid på sig att åstadkomma en bra skola men faktaunderlag visar att de inte lyckas.

Sverigedemokraternas förslag för att uppnå Sveriges bästa skola:

- Att faktakunskaper ska utgöra fokus i undervisningen.
- Att tryckta läroböcker ska utgöra basen, men digitala läromedel kan användas som komplement.
- Placera nyanlända elever i obligatoriska förberedelseskolor. Utöva påtryckningar på staten så att den skattefinansierade modersmålsundervisningen avskaffas.
- Att samtalspråket under lektionstid ska vara svenska som huvudregel.
- Kräva konsekvenser när lärare påverkar i enlighet med egna politiska preferenser.
- Att skolan ska erbjuda läxhjälp.
- Att varje skoldag ska innehålla fysisk aktivitet.
- Inte tillåta könsuppdelning av religiösa skäl.

- Att skolmaten ska innehålla en kött rätt och en vegetarisk rätt. Individanpassad skolmat ska endast serveras elever med medicinska skäl.
- Införa mobilförbud under skoltid i grundskolan.

Etablering av Friskolor

Sverigedemokraterna i Härryda är i grunden för valfrihet och konkurrens i våra verksamheter. Sverigedemokraterna i Härryda ser principiellt och gärna att fler friskolor etablerar sig i kommunen. Men vi ser ingen anledning till att de skall bli dyrare för oss skattebetalare, och hanteringen skall ske öppet och transparent med oss invånares bästa för ögonen.

I dag är det en infekterad debatt om dels huruvida var hur och vem som skall bygga nya skolor och det förekommer anklagelser om korruption. Vi vill från agendan ta bort de delar av besluten som ger och kan ge sådana problem och i stället diskutera kärnfrågan: **Vem skall vara huvudman och ha förtroendeuppdraget för att undervisa och ge omsorg till våra barn?**

Hur etableringen av friskolor går till i Härryda kommun väcker en rad frågetecken. Det senaste exemplet är STEAM British international School i före detta Hagens förskolas lokaler. En total genomlysning av hur affären gått till måste genomföras i STEAM-fallet liksom fallet IES så att inte något liknande inträffar igen.

Skolaktörer med vinstintresse anger procentuell kapitalavkastning som ett viktigt mål. Om vi erbjuder friskolor att etablera sig i kommunen där kommunen står för en stor del av baskostnaderna är det bara på en mindre del av omsättningen de har möjlighet att få ett överskott. Den faktiska vinsten i kronor räknat blir betydligt lägre då omsättningen blir lägre, kostnaden för oss skattebetalare blir i och med det lägre, med mindre risk för större belopp i de vinster eller – med det flertal andra metoder som står tillbuds – de fördröjda likvida uttag som har sitt ursprung i verksamhetens kommunala bidrag.

Om kommunen står för lokaler kan friskolan fokusera helt på kärnverksamheten som kan bedrivas i befintliga eller nya lokaler, beroende på hur lokalsituationen ser ut. En viktig bonus är, förutom att vi slipper betala vinst för själva lokalen, att vi slipper ge pengar till externa fastighetsägare som ofta äger och driver själva skolbyggnaden och hyr ut till friskolan med marginal. Genom vårt yrkande blir det färre mellanhänder och lägre kostnader för oss vanliga skattebetalare.

Vi gillar konkurrens och att vi måste få in influenser utifrån för att skapa en ännu bättre skolverksamhet i kommunen. Yrkandet nedan gör om det beviljas att befintliga kommunala skolor får konkurrens på ett positivt och mer rättvist sätt och förhoppningsvis bidrar till att skapa en ännu bättre skola för våra barn i Härryda kommun.

Hulebäcksgymnasiet

Samhället behöver nu och i framtiden gymnasieutbildade personer inom teknik och naturvetenskap, där flera bristyrken finns. Inom de estetiska disciplinerna är behovet långt mycket mindre och dessutom finns där arbetslöshet. Ett orsakssammanhang till denna obalans ligger utan tvekan i vad som sker i media: "esteter" syns betydligt oftare och skapar/utför mycket underhållning. Estetiska anställningar och liknande är oerhört få i

jämförelse med de för tekniker och ingenjörer och det finns som sagt en arbetslöshet bland esteter.

Sverige är även ett högteknologiskt land och kommer långt in i framtiden inte bli det i en mindre utsträckning.

Hulebäcksgymnasiet bör därför ändra inriktning till ett mer naturvetenskapligt och tekniskt fokuserat gymnasium. De estetiska linjerna bör flyttas och ta ny form i kulturskolan som också bör byggas ut för att täcka efterfrågan. En bra skola bör förbereda eleverna för vad som kommer efteråt och långsiktigt ha samhällets behov i åtanke.

Ett sätt för Hulebäcksgymnasiet att attrahera fler till tekniska och naturvetenskapliga linjer och att därigenom aktivt bidra till att "göra skolan bättre" är att bygga om/till några av de ovannämnda musik/danslokalerna till/för teknik- och naturvetenskaplig undervisning. Föres dessa med modern utrustning (maskiner resp. laboratorieutrustning) samt beskrivs vad som gjorts i prospekten mm är det högst troligt att intagningen kan fås att öka.

Kulturskolan

Kulturskolan bör binda samman kommunens invånare och knyta fast med så väl dåtid och nutid som framtid. Genom att bygga ut kulturskolan så att efterfrågan täcks och tillåta även privata utförare så kan man ge en god bred och möjlighet till kulturupplevelser. Även enskilda utförare bör ges möjlighet att delta i kulturskolan. Kommunen bör därför vara behjälplig med administrationen för att ge det stöd som enskild utförare behöver för att kunna gå igenom de processer som krävs för att denna ska kunna delta.

Sverigedemokraterna vill:

- Premiera kulturarvsfrämjande.
- Att kulturverksamheten ska premiera barn, unga vuxna, funktionsnedsatta och äldre.
- Att det svenska språket i så stor utsträckning som möjligt ska användas i tal och skrift i kommunikation.
- Främja kunskaper om, och insikt i, det svenska, nordiska och västerländska kulturarvet.

Idrott, föreningar och folkhälsa

Olika sport och idrottsföreningar är av vikt för dels den sociala fostran, men också folkhälsan. Genom ett stort utbud och fritt föreningsliv kan barn och yngre må bättre och leva ett långt och hälsosamt liv.

Sverigedemokraterna vill:

- Stödja det lokala idrotts- och föreningslivet, främst baserat på antal aktiviteter och deltagare.
- Att föreningar som erhåller bidrag ska garantera en drogfri verksamhet.
- Polisanmäla allt misstänkt fusk med föreningsbidrag.
- Ansenliga bidrag som föreningar har erhållit bör kontrolleras att de har använts korrekt.

Personaltäthet, förtroende

Senaste åren har neddragningar inom förskolan resulterat i minskad personaltäthet. Härryda måste satsa mer på att attrahera, behålla, vårda och utveckla personalen inom skolan. Lärarförbundets ranking visar på att politiker inte levererar de förutsättningar våra pedagoger och personal förtjänar, förtroendet är lågt för kommunen som huvudman bland anställda. Fler vuxna i skolans verksamhet skapar också rent naturligt ordning och trygghet för eleverna.

Modersmålsundervisning

I budgeten drar vi ner på icke lagstadgad modersmålsundervisning till förmån för SFI undervisning.

Sagoseniorerna

Projektet Sagoseniorerna som initierades av Sverigedemokraterna hann bara komma igång innan pandemin satte stopp. Vi vill att konceptet återlanseras så snart det är möjligt. Det går ut på att våra seniorer kommer ut och högläser eller berättar historier för våra barn som nyttjar barnomsorg. Det aktiverar våra äldre samtidigt som barn får viktig högläsningstid. Det ger även positiva effekter för vuxentätheten på våra verksamheter.

Förslag till beslut, kommunfullmäktige uppdrar till utbildnings och kulturnämnden respektive kommunstyrelsen:

- att utbildnings och kulturnämnden ges i uppdrag att se över inriktningen för Hulebäcksgymnasiet och bättre anpassa utbudet efter samhällets framtida behov;
- att permanenta och utveckla "Sagoseniorer" i hela kommunen så snart pandemin tillåter men samtidigt återställa personaltätheten och istället spara på saker som inte bidrar till nytta för barnen såsom Ipads; utreda vad mer i förskolan som kostar men inte bidrar till nytta;
- att utreda full behovstäckning inom förskoleverksamheten så att inga föräldrar tvingas bort från möjligheten till ett arbete som passar den enskilda familjen;
- att ta fram förslag i enlighet med Sverigedemokraternas budget och omarbete förutsättningar utefter det;

6. Sektorn för socialtjänst

Vård och omsorg

Omsorgen i Härryda är i stort bra. Våra sjuksköterskor och annan personal inom bland annat äldreården gör ett hedervärt jobb! Problemet som omsorgen står inför är snarare arbetsmiljö-relaterat och även relaterat till de utspridda tjänstgöringstiderna över alla hela dagar. Personalen tvingas jobba stressiga pass, där tiden för varje brukare som skall servas blir kort, för att effektivisera verksamheten. Denna stress leder till en försämrad arbetsmiljö för personalen. Många brukare får då tyvärr se många olika personer i veckan, vilket ger osäkerhet och stress även hos denna. Vi menar därför att en ordentlig översyn av vården behöver göras, och att nödvändiga medel behöver tillskjutas så att anställningar med förbättrade rutiner för alla inblandade kan ske.

Personalen inom vården upplever i allt högre utsträckning att man med nuvarande arbetsmetoder och arbetsbelastning inte kommer klara av att jobba fram till pensionen. Detta är ett allvarligt problem för Härryda kommun som arbetsgivare. Vi behöver utreda vilka lösningar som behöver sättas in för att förändra hur arbetet organiseras med exempelvis bättre hjälpmedel för förflyttning av både brukare och materiel som minskar påfrestningarna och gör att personalen klarar av att arbeta fram till pensioneringen.

Vi sverigedemokrater ser behovet av olika boendeformer för kommunens äldre. Vi kan konstatera att ordningen som tidigare gällt, att man bor hemma så länge man klarar för att sedan flytta till ett ålderdomshem, inte har hängtt med i utvecklingen och att behovet av "mellanboendeformer" på allvar behöver ses över. En följd blir då att omsorgspersonalens arbete underlättas, samtidigt som de boendes trygghet och integritet förbättras. Inför bygget av dessa boenden behöver kommunen se över planeringen. Vi behöver också bli bättre på att fördela denna typ av boenden jämnt över kommunen, och inte bara till kommunens större orter.

Förslag till beslut, kommunfullmäktige uppdrar till socialnämnden respektive kommunstyrelsen:

- att det blir fler händer och fler arbetsunderlättande hjälpmedel inom den kommunala vården och att arbetet inom vården ska organiseras så att det går för personal att kunna orka fram till pensioneringen. Därför bör man erbjuda trygga anställningar och tillskjuta medel.
- att nya boende för äldre, oavsett utförare, ska placeras jämnt över hela kommunen och inte bara i tätorterna;
- att dyra kontrakt med tomma boenden (så som Attendo) bör omförhandlas / sägas upp;
- att förslag i enlighet med Sverigedemokraternas budget tas fram och omarbetas enligt dessa;

7. Sektorn för samhällsbyggnad

Lagom och organisk tillväxt – nej till höghastighetståg och förortsenklaver

Höghastighetsbanan för snabbtåg och en bostadsenkav i våra fina skogar för minst 25.000 människor – Landvetter södra – riskerar klyva Härryda mitt itu. Vi säger nej till mastodontprojektet och förespråkar en konservativ och lagom utbyggnad av hela Härryda kommun, även i våra orter öster om flygplatsen. Vi vill bevara det fina som finns i hela kommunen med en lagom och anpassad utbyggnad.

Samhällsbyggnadssektorn kommer kunna bantas kraftigt på sikt genom den lägre expansionstakten med färre planer. Sektorn har under en längre tid varit överbelastad, det har till och med gått så långt att dyra konsulter tagits in för att avlasta våra hårt arbetande tjänstemän. Myndighetsutövningar såsom inspektioner efter anmälningar har under en lång tid tillåtits upphöra.

Järnväg för höghastighetståg – befintlig bana.

Regeringens beslut 2022-06-13 om nationell plan för infrastruktur innehåller satsningen på höghastighetståg genom Härryda kommun. Regeringen och Trafikverket har inte tillräckligt hörsammat Härrydans nej. SD Härryda har hela tiden drivit på ett tydligare nej där vi inte bara i ord med även i handling visar att vi säger nej till vansinnesprojektet.

Sverigedemokraterna i Härryda vill därför att förvaltningen översiktligt presenterar för oss politiker vilka juridiska, politiska och andra legala möjligheter på olika nivåer vi politiker och kommunen kan använda för att stoppa planerna. Det finns bred politisk enighet om att stoppa planerna men vi måste bli mer offensiva.

Åtgärdsvalsstudien för befintlig tåg bana visar på goda möjligheter att för en bråkdel av investeringen och umbäranden höghastighetsbanan skulle innebära för vår kommun, kan få till fungerande pendlingsmöjligheter för våra befintliga stationsorter och Landvetter samhälle i närtid.

P-huset – 16 våningshuset i Mölnlycke

Arbetet med p-hustomten måste avbrytas och totalt omtag för hela processen kring vad vi ska åstadkommas på fastigheten göras. Hela förfarandet visar på stora brister i hanteringen, och intentionerna för direktanvisning av mark har inte uppfyllts. Vi förespråkar en tävling där flera alternativa förslag presenteras för vad vi skall göra med området.

Säveåns vattenråd

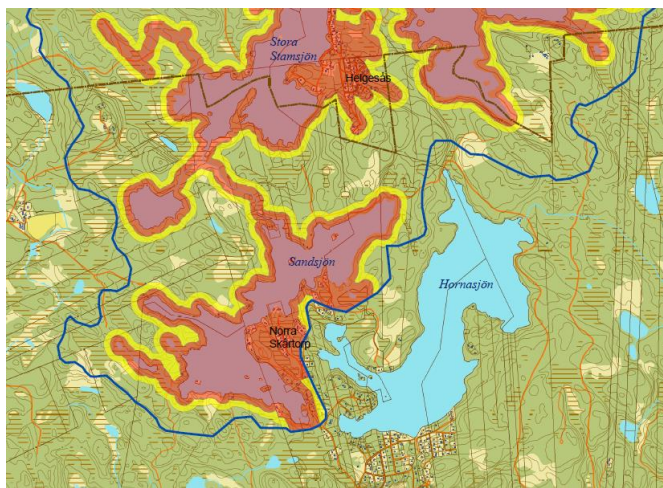
Kommunen är f.n. medlem i exv. Mölndalsåns vattenråd. Dess vattenområde omfattar en mycket stor del av kommunen och dess invånare.

Från Härryda kommuns ÖP 2002:

Härryda kommun avvattnas av fyra huvudvattendrag; Mölndalsåns, Kungsbackaåns, Storån/Rolfsåns och Säveåns avrinningsområden. Mölndalsån avvattnar den största landytan och ån vindlar sig fram i kommunens centrala dalgång. Kungsbackaån avvattnar ett stort antal sjöar i södra kommundelen. Kommunens östra del avvattnas genom Storån.... I Härskogen i norr ingår ett mindre område i Säveåns avrinningsområde. Vattendragens förbindelse med Västerhavet är via Göta Älv, Kungsbackaån och Rolfsån.

Härryda kommuns sjöar är normalt klara, näringsfattiga och försurningskänsliga. Stora kalkningsinsatser görs och tillfredsställande vattenkvalitet i de större sjöarna och vattendragen kan därmed uppnås. Utan kalkning hade nästan alla vatten varit skadade.

Härryda kommun gjorde 1985 en vattenöversikt, som omfattade sjöar och vattendrag i hela kommunen. Västra Nedsjön, Stora Härjsjön, Rådasjön och Finnsjön klassas som särskilt

*värdefulla sjöar. Hornasjön, Gröen, **Sandsjön**, Skärsjön, Östersjön, Nordsjön, Yxsjön och Gingsjön klassas som värdefulla sjöar. En uppdatering av vattenöversikten skulle behövas.*

Kartan t.h. visar Säveåns vattenområde inom kommunen (blått). Endast den SÖ delen av området är permanentbebyggd, med c:a 20 fastigheter i och kring delar av Norra Skårtorp.

Av citatet ovan framgår att Sandsjön

klassas som värdefull. Den är högt belägen, har ytan c:a 88 ha och är den enda så stora oreglerade sjön i hela Göteborgsområdet. Den ingår i vattenskyddsområdet för Öxsjöns/S:t Stamsjöns ytvattentäkt (Lerums kommun).

Det är således av väsentlig betydelse att bevara Sandsjöns status som skyddat område också för fritidsaktiviteter. Den rörliga kostnaden är 2 kr per invånare i området.

Kollektivtrafik

Stora förändringar har nu genomförts rörande biljettsystem och priser för att resa med kollektivtrafiken. De stora linjeomläggningar som nu är verklighet kommer leda till försämrade pendlingsmöjligheter för de flesta pendlarna i kommunen. Det nya systemet innebär att Härryda hamnat i zon B, och Härryda är en isolerad ö inom zonsystemet. Eftersom detta i högsta grad har påverkat prisbilden för resor till Göteborg och Bollebygd som ligger i zon A respektive zon C lägger SD i Härryda förslag om att utreda tillköp. Vi har tidigare förslagit att skol- och seniorkort skall gälla för två zoner då många resor till skolor och sjukhus innebär resa till exempel Göteborg och zon A. Nu vill vi även titta på möjligheten men kommunala tillköp för att lindra effekterna av de misslyckade förhandlingar med regionen som lett fram till orättvisan för våra pendlare.

Sverigedemokraterna

Kollektivtrafiken i våra östra delar får inte försämrats. Detta kan ge kommande fördyringar pga. av nya avtal. Till stor del bedöms dessa kunna täckas av den ökning av kostnaderna vi budgeterat för. Vi vill se att prisbildningen för pendling anpassas till alternativen som kan vara bil, cykel och andra fordon eller samåkning.

Förslag till beslut, kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen:

- att ta fram förslag i enlighet med Sverigedemokraternas budget och omarbete förutsättningar utefter det;

8. Sektorn för teknik och förvaltningsstöd

Trygghet och säkerhet för alla Härrydabor – i alla verksamheter

Tryggheten och säkerhet för alla invånare, anställda och företagare i kommunen måste återupprättas – sättas i fokus på riktigt. Krisberedskap och civilt försvar måste byggas upp – såväl som tryggheten på våra gator och torg. Våld och mobbing i våra verksamheter måste förebyggas. Studiero i våra skolor fordrar tydliga ordningsregler. Vård och omsorg ska vara värdigt så vi alla kan känna oss trygga.

Inköp livsmedel

Genom att sluta handla de ofta faktiskt klimatosmarta ekologiska livsmedlen till förmån för konventionellt odlade – och bara servera specialkost av bekräftade medicinska skäl, utöver vegetariskt alternativ – beräknas man kunna spara miljonbelopp. Kommunen köper in livsmedel för stora summor och över 30 % av detta belopp är för ekologiska sådana. Genom att handla mer lokalt är vi mindre sårbara vid internationella och nationella störningar i försörjningskedjorna.

Översyn av väghållning på gång- och cykelbanor och kommunens hårdgjorda ytor

Enligt flera samstämmiga vittnesmål avviker Härryda kommuns vinterväghållning av GC- banor avsevärt från grannkommuners. Det får till följd att användare av GC-banor över kommungränsen kan råka ut för problem.

Bilden skal vara tagen från Mölndal mot Härryda på väg 533 "Mölndalsvägen". Bilden visar att på Härrydasidan är vinter-väghållning betydligt sämre vid aktuellt tillfälle då fotot är taget vid kommungränsen.

Enligt uppgifter är det ingen tillfällighet och snarare regel än undantag att vinterväghållningen är sämre på Härrydasidan. Flera brukare av GC-banor instämmer i att fotot är representativt.

Vi ser ett behov av översyn och samordning av vinterväghållningen så att brukare kan förvänta sig samma standard på cykelvägar som går över kommungränser och även att vinterväghållningen i allmänhet för GC-banor ses över.

Den undermåliga vinterväghållningen, som enligt uppgift är politiskt styrd, får även till följd att stora mängder flis ligger kvar på våra hårdgjorda ytor långt fram på våren. Det utgör ett lokaltmiljöproblem som påverkar folkhälsan på kort- och lång sikt.

Beredskapslager

Pandemin har visat att vi som kommun till stor del står ensamma och inte kan räkna fullt ut att stat och region hjälper oss vid allvarlig samhällsstörning. Vi måste därför som kommun bygga upp egna beredskapslager inte bara för att täcka den egna verksamhetens behov utan även sådant som normalt ligger på Stat och region. Under året har viss utökad lager av livsmedel införskaffats och fler reservaggregat är på ingång liksom lokalt trycksatt vatten.

Trygghet – ordningsvakter, kameraövervakning

Tryggheten och säkerhet för alla invånare, anställda och företagare i kommunen måste återupprättas – sättas i fokus på riktigt. Den tilltagande otryggheten med knarkhandel, mordförsök, cykelstölder, skolbränder, glaskross mm gör att vi inte kan känna oss trygga i vår kommun. I flera andra kommuner runtom i Sverige har fått tillstånd till erkänt effektiva åtgärder som kameraövervakning och väktare och ordningsvakter.

Ordningsvakter efter LOV-3 förordnande och utökad kameraövervakning är inte hela lösningen men något som nu måste till efter årtal av politiska misslyckanden. Härryda kommun måste snabbt göra ett omtag på frågan och genom pragmatiskt agerande tilldela de resurser som måste till för att vår trygghet för oss som bor här skall återupprättas.

Vad är ett bra ekonomiskt resultat värt om vi inte kan känna oss trygga? Om vi inte kan låta våra unga röra sig fritt i vår kommun, om vi begränsar det sätt vi lever för att vi är otrygga – vad är det då värt att kommunen på papperet gör rekordresultat? Vi föreslår tillräckliga ekonomiska resurser tilldelas sektorn för att vi på riktigt skall kunna känna oss trygga på våra gator och torg.

Krishantering – civil beredskap

Sveriges totalförsvaret består av det civila och det militära försvaret. Härryda kommun ingår i det civila försvaret där det är kommunens ansvar att säkerställa att samhällsviktiga funktioner fortsätter att fungera även i ett läge av höjd beredskap. Exempel på samhällsviktiga funktioner är förskolor, äldreboenden, hemtjänst samt vatten- och elförsörjning.

Vi vet inte hur länge Putins invasionskrig i Ukraina kommer ett pågå eller hur det kommer påverka oss på kort och lång sikt. EU har aktiverat det så kallade massflyktsdirektivet. Kommuner har fått direktiv att stärka upp den civila beredskapen. Härryda kan göra många fler åtgärder för att stå bättre rustade för alla eventualiteter. Frågor som bör aktualiserats VMA funktion, skyddsrum i kommunala fastigheter, reservkraft, energikostnader, mm.

Tidigt i mandatperioden fick ledamöter i kommunstyrelsen tillika krisledningsnämnden viss genomgång av vilka ansvar kommunen har i totalförsvaret och vad som förväntas av oss som

ledamöter. I den svåra situation Europa och världen nu befinner sig i anser SD i Härryda att arbetet med att bygga upp civil beredskap i Härryda måste påskyndas.

Förslag till beslut, kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen:

- att utreda och åtgärda otrygga platser och byggnader, och avbryta arbetet med att bygga ytterligare otrygga fysiska miljöer;
- att ta fram förslag i enlighet med Sverigedemokraternas budget och omarbete förutsättningar utefter det;
- att se över avtal och rutinerna för vinterväghållning av GC-banor, även så samordning sker med grannkommuner på aktuella sträckor;
- att se över rutinen för upptagning av väggrus på våren och förbättrar renhållningen på våra vägar
- att uppdrar till kommunstyrelsens ordförande att regelbundet kalla in till krisledningsnämnden för att öva på tänkbara scenarier;
- att utarbeta en plan som på riktigt stärker den civila beredskapen i Härryda kommun på alla de områden kommunen råder över;
- att förvaltningen får i uppdrag att ta fram vilka förfaranden – juridiska, politiska och andra legala – kommunens politiker och kommunen kan använda för att stoppa planerna på ny dubbelspårig järnväg för höghastighetståg genom kommunen;
- att ett förbättrat samarbete baserat på en aktiv socialtjänst organiseras med skola och polis, med inriktning på att dessa parter skall agera tillsammans i allvarliga otrygghetsfall;

9. Kommunledning - sektorsövergripande

Inom kommunledning sorterar en rad kostnader och projekt med mycket liten invånarnytta insorterade. Vissa är sektorövergripande men tas ändå upp under kommunledning. Utöver sparbetning för ledningsfunktionen skall föreslås att 4 kommunkommunikatörstjänster tas bort. De icke lagstadgade utskick kommunen producerar och distribuerar till privatpersoner och företag minimeras och effektivare kanaler används för att nå ut till invånarna, kommunen skall dra ner på trycksaker av ekonomiska såväl som miljöskäl.

En rad bolag, bidrag till organisationer samt interna kostsamma projekt läggs ner såsom KOLV, Landvetter Södra Utveckling AB, Agenda 2030 och vänortsavtal med tillhörande resor till Namyangju för den politiska ledningen. Nyttan är tveksam eller obefintlig för invånarna och binder upp resurser i kommunhuset som används bättre på kärnverksamheten. Det är glädjande att majoriteten i budget 2023 finns mål om att "ompröva verksamheter som inte ingår i kärnuppdraget". Det finns betydande besparingar att göra genom att ompröva än uppräknat. Genom att frigöra personal i funktioner som inte skapar nytta för medborgare och istället få ut de personerna i verksamheten. Genom att färre upphandlingar skall göras bantas inköp/upphandling ner gradvis.

Nuvarande ordning där KSO håller pressträff i en nyinrättad exklusiv studio i kommunhuset som inte oppositionen får använda får stå symbol för den en propagandamaskin Härryda kommun utvecklats till.

Härryda kommun har en vildvuxen flora av medlemskap i olika förbund och föreningar samt samverkansavtal med begränsad eller obefintlig medborgarnytta. Samtliga kommunala medlemskap, samverkansorganisationer, egenpåtagna betänkanden och liknande skall prövas utifrån medborgarnyttan.

Avveckla Härrydans systerstadsavtal med Namyangju, Sydkorea.

Ledande politiker och tjänstemän i Härryda kommun mottog 2022-03-23 ett brev från Giny Woo från organisationen koreandogs.org som även tillskrivit andra vänorter till Namyangju som Dresden, Tyskland och Vejle, Danmark i samma ärende. Organisationen uppmanar Härryda att driva på Namyangju att upphöra med det omfattande djurplågeriet mot framförallt hundar som förekommer där.

Enligt uppgifter i mailet är Namyangju, som förefaller trovärdig, finns bilder och flertal länkar till uppgifter som stödjer att det förekommer omfattande djurplågeri i samband med uppfödning av hundar för människoföda i hundköttindustrin i Namyangju.

Sverigedemokraterna i Härryda har i senaste två budgetarna för Härryda kommun aktivt föreslagit att systerstadsavtalet med Namyangju avvecklas. Vi har i artikel i Lokalpressen 2021-02-12 "Landvetter Södra - Vad tror de styrande skall ske söder om motorvägen?" lagt ut texten om det vansinniga i att Härryda kommun skall ha Namyangju som förebild för stadsutveckling.

Bokslut kommunplaceringar

Sverigedemokraterna i Härryda gör analysen att de senaste decenniernas oansvariga invandringspolitik riskerar att urholka kommunens finanser och på sikt omöjliggöra nuvarande välfärd. Sverigedemokraterna har under tidigare budgetprocess ställt frågor till förvaltningen om vad kostnaden är utan att fått svar och det är uppenbart att inga ambitioner har funnits för att ta reda på svaret. Vi föreslår således att kommunen årligen upprättar ett dokument som redogör för de ekonomiska konsekvenserna av den rådande invandrings- och integrationspolitiken. Detta krävs för att ta informerade beslut i frågan och ställa välgrundade krav på ersättning från staten för de kostnader kommunplaceringen orsakar för kommunen.

Medborgarförslag – E-petitioner.

Kommunallagen 8 kap. 1§ stipulerar följande:

”Den som är folkbokförd i kommunen eller i en kommun inom regionen får, om fullmäktige har beslutat det, väcka ärenden i fullmäktige (medborgarförslag). Detsamma gäller unionsmedborgare som avses i 1 kap. 5 § andra stycket. Lag (2019:835).”

Intentionen i kommunallagen är mycket god - att flytta makten närmare medborgarna. I Härryda kommun har medborgarförslagen ökat kraftigt sedan det infördes. 2021KS327 visar på problematiken med medborgarförslag i Härryda med bland annat stora resurser för utredning. Ett sätt att lösa detta som ett flertal kommuner anammat är genom e-petitioner, även kallat e-förslag, som är idé eller ett förslag från kommuninvånare till kommunen som av förvaltningen läggs ut på kommunens webbsida. Där kan andra medborgare stödja förslaget genom att signera det, givetvis på så sätt att det framgår att stödjandet är ett individuellt ställningstagande. När förslaget uppnått en viss stödandekvot väcks ärendet "automatiskt" för politisk behandling.

Ett införande av e-petitioner ger en större frihet att anpassa efter de lokala förutsättningarna då de inte blir lika strikt formaliserade i lag som medborgarförslag.

Sverigedemokraterna är ett parti som är mycket positivt till ökad direktdemokrati och att medborgare ska kunna påverka politiken mellan valen utan att nödvändigtvis vara engagerade i ett politiskt parti. Genom ett införande av e-petitioner skulle Härryda kunna öka inflytandet för medborgarna samtidigt som det säkerställs att det inte överutnyttjas och att varje förslag faktiskt har en viss förankring bland invånarna.

Startbesked för investeringar.

I samband med beslut i kommunstyrelsen kring antagande av entreprenör för Viola Gråstens Plats i Mölnlycke uppkom en lång debatt i Kommunstyrelsen som slutade med en ordentlig bantning av projektet. Kostnadsutvecklingen på material och byggnadsentreprenader har stigit kraftigt på senaste tiden vilket innebar att den beslutade budgeten för entreprenaden för Viola Gråstens Plats var kraftigt överdragen i de anbud som inkommit.

I entreprenadavtal finns komplexa skrivningar om kostnadsuppräknningar för kunden (Härryda kommun) om ingående material och lönekostnader har ökat. Det är svårt att överblicka vad framtida projekt verkligen kommer att kosta, speciellt i de projekt där lång tid förflutit mellan budgetering, upphandling och när man sätter spaden i marken och genomför projektet. Än fler osäkerhetsfaktorer finns i projekt som spänner sig över flera år eller decennier.

I Härryda finns flera stora dyra beslutade projekt som spänner över år och mandatperioder men där förvaltningen fått grönt ljus eller "startbesked" och således avser gå vidare med projekten utan att aktivt beslut krävs av beslutande församlingar i Härryda.

Ett sådant exempel är IT67 Magasinsvägens förlängning. Projektet riskerar bli betydligt dyrare än budget och det aktuella fallet eftersom det är "lösryckt" bland annat i den meningen att vägens norra ände är abrupt och utan vidare anslutning. Detta betyder uppenbarligen att teknisk samordning måste ske med kommande och hittills outredda åtgärder.

Tystnadskultur i Härryda kommun.

Senaste året har rapporten "*Finns det en tystnadskultur i Göteborg stad?*" som beställts av kommunstyrelsen i Göteborgs kommun på initiativ av partiet Demokraterna fått stor uppmärksamhet. Härryda kommun har nära band till Göteborg genom flera samarbeten, inte minst inom socialtjänsten. Som grannkommuner inom pendlingsavstånd är det naturligt med utbyte av personal och chefer på alla verksamhetsområden och organisatoriska nivåer. Erfarenheter av problematiken som tas upp i rapporten kan rimligen förekomma även i Härryda kommun.

För att gå till botten med om motsvarande problematik som rapportens slutsatser visar initierade SD Härryda informationspunkt på temat i KS. Informationen som delgavs KS visade på att problematiken finns i Härryda kommun och att arbete görs för att stävja tystnadskulturen.

Ingen som arbetar på Härryda kommun skall behöva utsättas för påtryckningar, hot eller våld på jobbet. SD Härryda vill att frågan lyft ytterligare och den visselblåsarfunktion som nu är beslutad i KS utvecklas och görs mer omfattande.

Förslag till beslut, kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen:

- att årligen upprätta ett dokument som ska heta "Invandrings- och integrationspolitiskt bokslut". Detta dokument ska klarlägga invandringens och integrationspolitikens konsekvenser för kommunens ekonomi och ska inkludera både direkta och indirekta kostnader och intäkter;
- att ta fram förslag i enlighet med Sverigedemokraternas budget och omarbete förutsättningar utefter det;
- att avveckla Härrydass systerstadsavtal med Namyangju, Sydkorea.
- att kommunstyrelsen ger i uppdrag till förvaltningen att utreda om e-petitioner är en bra lösning för problemkomplexet kring medborgarförslag;
- att belägga samtliga investeringar över 5 mnkr med startbesked; även redan beslutade med startbesked, budget, verksamhetsplan eller på annat sätt; startbesked innebär att

förvaltningen måste inhämta beslut från kommunstyrelsen innan de går vidare med projekt i aktiv fas för investeringar på över 5mnkr;

- att belägga samtliga investeringar över 50 mnkr med startbesked samt hänskjuter till kommunfullmäktige för beslut, även redan beslutade med startbesked, budget, verksamhetsplan eller på annat sätt; startbesked innebär att förvaltningen måste inhämta beslut från kommunfullmäktige innan de går vidare med projekt i aktiv fas för investeringar på över 50 mnkr;
- att utveckla beslutad visselblåsarfunktion och göra den mer generell så att fler kan använda den;

10. Verksamhetskostnader för finansförvaltning

Givet den stora utförsäljning av kommunala fastigheter som nu pågår i Härryda kommun tillåts fortsätt kommer Härryda kommun sannolikt stå med överlikviditet närmaste åren. Den nya situationen gör att finanspolicy bör aktualisera, att ha likvida medel "på banken" i en tid av hög inflation riskerar urholka kapitalet.

Det som kallas "kapitaltjänst" av förvaltningen kan på sikt dras ner när investeringsvolymen dras ner. Vi skjuter färre kostnader på våra framtida generationer och börjar betala i dag vad vi konsumerar i dag.

En investering som hittills inte kostat något men potentiellt är en ekonomisk bomb vid en djupare lågkonjunktur i form av stora ansvarsförbindelser till Kommuninvest. De måste avvecklas för att inte riskera våra gemensamma resurser i framtiden. Sverigedemokraterna ser till alla invånares bästa, det innebär att kommunen skall undvika ta onödiga finansiella risker, som tex solidariskt borgensåtagande med alla kommuner som är medlemmar i Kommuninvest. Sverigedemokraterna vill i stället konkurrensutsätta inlåningen till kommunen mer aktivt.

Förslag till beslut, kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen:

- att ta fram förslag i enlighet med Sverigedemokraternas budget och omarbeta förutsättningar utefter det;
- att Inleda avveckling av relationen med Kommuninvest; konkurrensutsätta inlåning till kommunen;
- att med alla osäkra ekonomiska faktorer vi står inför vore det direkt oansvarigt att redan i juni 2022 fatta budgetbeslut för 2023, som sträcker sig 18 månader framåt. Vi har möjligheter att senarelägga beslutet till senare i år. Under hösten kommer vi ha fått betydligt bättre beslutsunderlag för hur konjunkturen utvecklas;

11. Förslag till beslut

- Kommunfullmäktige beslutar oförändrad skattesats på 20,50 kr;
- Kommunfullmäktige beslutar revidera ramar för att uppnå nollresultat i enlighet med tabell på sidan 3, nödvändiga justeringar görs i verksamheten på icke kärnverksamhet i enlighet med Sverigedemokraternas budget; i övrigt enligt de ramar förvaltningen begärt med justering för de reviderade kostnader och intäkter förvaltningen presenterat;
- Kommunfullmäktige beslutar dela upp anslag i enlighet med nya nämndorganisationen;
- Kommunfullmäktige beslutar att revidera ner ramen för investeringar, med utgångspunkt i förvaltningens förslag, med 20% i enlighet med Sverigedemokraternas budget;
- Kommunfullmäktige beslutar revidera exploateringsplan och göra justeringar i enlighet med Sverigedemokraternas budget;